

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 28 päivänä joulukuuta 2022

1253/2022

Valtion talousarvio vuodella 2023

TULOARVIOT

Osasto 11

euroa

11. VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT	64 430 913 000
01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot	30 888 000 000
01. Ansio- ja pääomatuloverot	23 907 000 000
02. Yhteisövero	5 998 000 000
03. Korkotulojen lähdevero	80 000 000
04. Perintö- ja lahjaverot	903 000 000
04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut	23 351 000 000
01. Arvonlisävero	22 244 000 000
02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero	921 000 000
03. Apteekkivero	186 000 000
08. Valmisteverot	7 417 000 000
01. Tupakkaverot	1 215 000 000
04. Alkoholijuomaverot	1 518 000 000
05. Virvoitusjuomaverot	213 000 000
07. Energiaverot	4 455 000 000
08. Eräiden juomapakkausten valmisteverot	16 000 000
10. Muut verot	2 653 000 000
03. Autovero	541 000 000

HE 154/2022 vp
HE 277/2022 vp
VaVM 37/2022 vp
EK 60/2022 vp

05. Varainsiirtovero	984 000 000
06. Arpajaisvero	60 000 000
07. Ajoneuvovero	1 060 000 000
08. Jätevero	8 000 000
19. Muut veronluonteiset tulot	121 913 000
04. Eräät viestinnän maksut	30 312 000
05. Eräät liikenteen maksut	23 438 000
06. Väylämaksut	45 000 000
09. Muut verotulot	8 965 000
10. Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu	5 230 000
11. Rahoitusvakausviraston hallintomaksut	6 135 000
12. Säteilytoimintaverot	2 833 000
Osasto 12	
12. SEKALAISET TULOT	6 567 510 000
23. Valtioneuvoston kanslia	50 000
99. Valtioneuvoston kanslian muut tulot	50 000
24. Ulkoministeriön hallinnonala	14 484 000
20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen vuokratulot	1 005 000
99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot	13 479 000
25. Oikeusministeriön hallinnonala	163 666 000
10. Tuomioistuintulot	44 860 000
14. Oikeusapumaksutulot	3 911 000
15. Yleisen edunvalvonnan tulot	30 144 000
20. Ulosottomaksut	82 000 000
21. Korot ulosoton säilytettävänä olevista varoista	1 000
99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot	2 750 000
26. Sisäministeriön hallinnonala	98 711 000
98. EU:lta saatavat tulot	96 611 000
99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot	2 100 000
27. Puolustusministeriön hallinnonala	6 737 000
20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista	18 000
99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot	6 719 000
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala	2 646 950 000
11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista	58 822 000
12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista	23 197 000
13. Evankelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista	13 255 000

20. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen eräät tulot	11 540 000
50. Siirto valtion eläkerahastosta	2 125 515 000
51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset	324 471 000
52. Vakuutusmaksuja vastaavat maksut	19 670 000
60. Työturvallisuusmaksu	980 000
92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot	50 000 000
93. Euroopan unionilta saatavat tulot matkajen korvaamiseen	1 000 000
99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot	18 500 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala	423 550 000
70. Opintotukitoiminnan tulot	33 300 000
88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotoista ..	386 250 000
99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot	4 000 000
30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala	944 684 000
01. EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot	531 430 000
02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	340 000 000
03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta	9 000 000
04. EU:lta saatavat muut tulot	410 000
20. Maa- ja metsätalousministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta ..	29 000 000
40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut	2 800 000
41. Tenojoen kalastuslupamaksut	50 000
42. Hirvieläinten metsästysmaksut	4 760 000
44. Kalastonhoitomaksut	10 175 000
45. Riistanhoitomaksut	13 059 000
99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot	4 000 000
31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala	2 350 000
10. Hallinnonalan virastojen tulot	1 500 000
99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot	850 000
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala	819 974 000
20. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot	3 744 000
31. Palkkaturvamaksujen palautukset	33 230 000
50. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesipolitiikan rahastoista saatavat tulot	257 000 000
99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	526 000 000
33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala	537 840 000
02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot	2 690 000
03. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tulot	100 000
90. Sosiaali- ja terveysministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta ...	361 750 000
98. Valtionapujen palautukset	163 200 000
99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot	10 100 000

35. Ympäristöministeriön hallinnonala	1 514 000
10. Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista	150 000
20. Siirto Valtion asuntorahastosta	400 000
99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot	964 000
39. Muut sekalaiset tulot	907 000 000
01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista	130 000 000
02. Verotukseen liittyvät korkotulot	79 000 000
04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	300 000 000
10. Muut sekalaiset tulot	7 000 000
20. Elpymis- ja palautumistukivälineen tulot	391 000 000

Osasto 13

13. KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET	1 900 288 000
01. Korkotulot	49 288 000
04. Korot valtion lainoista liikelaitoksille	2 000 000
05. Korot muista lainoista	20 994 000
07. Korot talletuksista	7 100 000
09. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen ja valtion muille eläkelaitoksille maksamien ennakoiden korkotulot	19 194 000
03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot	1 597 000 000
01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot	1 597 000 000
04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta	100 000 000
01. Osuus Suomen Pankin voitosta	100 000 000
05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	154 000 000
01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset	154 000 000

Osasto 15

15. LAINAT	8 441 673 000
01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat	149 948 000
02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille	11 500 000
04. Muiden lainojen lyhennykset	138 448 000

1253/2022

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta	8 291 725 000
01. Nettolainanotto ja velanhallinta	8 291 725 000

Tuloarvioiden kokonaismäärä:

81 340 384 000

MÄÄRÄRAHAT**Pääluokka 21**

euroa

21. EDUSKUNTA	137 097 000
01. Kansanedustajat	22 743 000
01. Kansanedustajien toimintamenot (arviomääräraha)	22 743 000
10. Eduskunnan kanslia	78 592 000
01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)	61 122 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	6 200 000
51. Avustajatuki eduskuntaryhmille (arviomääräraha)	6 270 000
70. Tietohallinnon laitehankinnat ja kehittämishankkeet (siirtomääräraha 3 v)	5 000 000
20. Eduskunnan oikeusasiamies	8 531 000
01. Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot (arviomääräraha)	8 531 000
30. Ulkopoliittinen instituutti	4 539 000
01. Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 309 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	230 000
40. Valtiontalouden tarkastusvirasto	17 812 000
01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 062 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	750 000
90. Eduskunnan muut menot	4 880 000
50. Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden tukeminen (arviomääräraha)	4 880 000

Pääluokka 22

22. TASAVALLAN PRESIDENTTI	39 883 000
01. Tasavallan presidentti	126 000
01. Tasavallan presidentin palkkio (kiinteä määräraha)	126 000
02. Tasavallan presidentin kanslia	39 757 000
01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 707 000
02. Entisten tasavallan presidenttien menot (siirtomääräraha 2 v)	500 000

20. Vierailuista ja kokousmatkoista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	2 550 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	8 000 000
75. Perusparannukset (siirtomääräraha 5 v)	20 000 000

Pääluokka 23

23. VALTIONEUVOSTON KANSLIA	240 492 000
01. Hallinto	192 232 000
01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	153 189 000
02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)	10 366 000
03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	980 000
22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)	7 759 000
25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)	500 000
27. Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi (siirtomääräraha 3 v)	438 000
29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	19 000 000
10. Omistajaohjaus	5 700 000
88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)	5 700 000
20. Poliittisen toiminnan avustaminen	35 635 000
50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	35 635 000
30. Oikeuskanslerinvirasto	4 365 000
01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 365 000
90. Muut menot	2 560 000
21. Kunniamerkit (arviomääräraha)	700 000
66. Osallistumismaksut ja maksusuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskukselle (siirtomääräraha 2 v)	1 860 000

Pääluokka 24

24. ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 332 226 000
01. Ulkoasiainhallinto	286 231 000
01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	258 506 000
20. Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)	1 005 000
29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	14 220 000
74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)	12 500 000

10. Kriisinhallinta	72 428 000
20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)	50 680 000
21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (siirtomääräraha 2 v)	19 248 000
66. Rauhanvälitys (siirtomääräraha 2 v)	2 500 000
30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö	855 802 000
50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle	—
66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	713 012 000
67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)	3 060 000
88. Fimfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) pääoman korottaminen (siirtomääräraha 3 v)	10 000 000
89. Laina- ja investointimuotoinen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	129 730 000
90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot	117 765 000
20. Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (siirtomääräraha 3 v)	3 000 000
23. Etyj-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)	1 569 000
50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)	2 241 000
51. Hädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)	45 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	110 110 000
87. Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle (siirtomääräraha 3 v)	300 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	500 000

Päälukko 25

25. OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	1 093 419 000
01. Ministeriö ja hallinto	167 763 000
01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	23 449 000
03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	13 218 000
05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	10 179 000
20. Erityismenot (arviomääräraha)	12 013 000
21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	24 951 000
29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	50 660 000
50. Avustukset (kiinteä määräraha)	13 843 000
51. Eräät valtion maksamat korvaukset (arviomääräraha)	19 000 000
66. Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha) ..	450 000
10. Tuomioistuimet ja oikeusapu	483 710 000
01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 178 000

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 828 000
03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	296 612 000
04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	89 322 000
50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)	76 770 000
20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta	109 453 000
01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	109 193 000
95. Ulosoton säilytettävänä olevien varojen korkomenot (arviomääräraha)	260 000
30. Syyttäjät	57 057 000
01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	57 057 000
40. Rangaistusten täytäntöönpano	250 100 000
01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	245 400 000
74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)	4 700 000
50. Vaalimenot	25 336 000
20. Vaalimenot (arviomääräraha)	25 336 000

Päälukokka 26

26. SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	2 491 087 000
01. Hallinto	310 993 000
01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 518 000
04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 320 000
21. Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v) .	1 342 000
25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)	5 500 000
26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)	42 828 000
27. EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)	59 845 000
29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	180 200 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	480 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille (arviomääräraha)	960 000
10. Poliisitoimi	923 596 000
01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	863 666 000
02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	45 412 000

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	7 668 000
21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	6 850 000
20. Rajavartiolaitos	630 044 000
01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	305 044 000
70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)	325 000 000
30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta	100 961 000
01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 507 000
02. Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	70 428 000
03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	18 026 000
20. Erityismenot (arviomääräraha)	8 000 000
40. Maahanmuutto	525 493 000
01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	64 865 000
21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)	371 152 000
22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)	2 318 000
63. Vastaanotto toiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)	87 158 000
Päälukko 27	
27. PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA	6 145 348 000
01. Puolustuspolitiikka ja hallinto	968 575 000
01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	17 461 000
21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	2 875 000
29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	923 794 000
66. Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	24 445 000
10. Sotilaallinen maanpuolustus	5 112 775 000
01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 118 298 000
18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)	1 580 565 000
19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)	1 405 697 000
50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)	8 215 000
30. Sotilaallinen kriisinhallinta	63 998 000
20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)	63 988 000
95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)	10 000

Päälukokka 28

28. VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA	34 144 596 000
01. Hallinto	204 710 000
01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	35 579 000
20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistaja-ohjaus (arviomääräraha)	345 000
21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)	3 306 000
25. Metallirahamenot (arviomääräraha)	5 460 000
29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnlisäveromenot (arviomääräraha)	155 000 000
50. Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeeseen (siirtomääräraha 3 v)	1 500 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	1 200 000
69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (siirtomääräraha 3 v)	2 320 000
10. Verotus ja tulli	657 980 000
01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	397 079 000
02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	193 593 000
03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	36 808 000
63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)	2 000 000
95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)	18 500 000
97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)	10 000 000
20. Palvelut valtioyhteisölle	61 379 000
01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	36 579 000
02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)	600 000
03. Huoltovarmuuspankin palvelumaksu (arviomääräraha)	1 700 000
07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 000 000
09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 000 000
10. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen investointimenot (siirtomääräraha 2 v)	15 000 000
11. Verkkomaksaminen (siirtomääräraha 2 v)	500 000
88. Senaatti-konsernin liikelaitokset	—
30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto	127 741 000
01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	52 607 000
02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 403 000
03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ...	62 731 000
04. Sähköinen tunnistautuminen (arviomääräraha)	8 000 000

40. Valtion alue- ja paikallishallinto	71 529 000
01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	69 511 000
03. Palvelurakenteiden ja valtion hallintorakenteiden kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 018 000
50. Eläkkeet ja korvaukset	5 734 065 000
15. Eläkkeet (arviomääräraha)	5 354 542 000
16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)	3 049 000
50. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)	39 440 000
63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)	317 840 000
95. Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot (arviomääräraha)	19 194 000
60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot	18 480 000
02. Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (arviomääräraha)	2 500 000
10. Työturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	980 000
12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)	15 000 000
70. Valtionhallinnon kehittäminen	66 155 000
01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	13 933 000
02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)	8 600 000
05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)	5 100 000
06. Eräät Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyydestä aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	15 000 000
20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 231 000
23. Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (siirtomääräraha 3 v)	1 091 000
40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)	21 200 000
80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle	298 494 000
30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)	202 494 000
34. Ahvenanmaan verotasoius (arviomääräraha)	96 000 000
89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus	20 635 122 000
31. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (arviomääräraha)	20 634 122 000
32. Hyvinvointialueiden lisärahoitus (arviomääräraha)	1 000 000
90. Kuntien tukeminen	3 614 300 000
30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)	2 751 900 000
31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha)	11 400 000

35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)	851 000 000
91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen	82 000 000
41. Energiaverotuki (arviomääräraha)	82 000 000
80. Lainat ja takaukset sähkön johdannaismarkkinoilla toimiville yhteisöille (siirtomääräraha 2 v)	—
92. EU ja kansainväliset järjestöt	2 561 791 000
03. Rahoitusvakausviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	6 135 000
20. Euroopan unionin osallistuminen matkajen korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)	1 000 000
40. Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille (kiinteä määräraha)	13 256 000
67. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha)	170 000
68. Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehityspankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta (arviomääräraha)	14 600 000
69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)	2 498 000 000
95. Valtion takaus- ja takuusuoritukset (arviomääräraha)	28 630 000
99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot	10 850 000
95. Satunnaiset säädösperusteiset menot (arviomääräraha)	300 000
96. Ennakoimattomat menot (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)	250 000
98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)	8 300 000

Päälukko 29

29. OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA	7 727 433 000
01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot	333 567 000
01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	22 077 000
02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	67 576 000
03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 598 000
04. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	39 820 000
21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)	2 337 000
29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonnäkövero- ja lisäveromenot (arviomääräraha)	34 000 000
30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta (siirtomääräraha 2 v)	14 500 000
50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)	1 597 000
51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)	3 807 000

52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)	122 661 000
53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)	13 348 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	2 246 000
10. Varhaiskasvatusta, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö	923 757 000
01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	40 066 000
20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	25 230 000
30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	666 777 000
31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	182 081 000
51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)	9 603 000
20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus	1 343 722 000
01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	8 617 000
21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	13 296 000
30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)	1 043 403 000
35. Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	278 406 000
40. Korkeakouluopetus ja tutkimus	3 532 848 000
01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	11 988 000
02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	23 055 000
03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 488 000
04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 219 000
20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)	40 346 000
50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 999 188 000
51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)	345 575 000
53. Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha) ...	74 715 000
54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)	55 631 000
55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	954 190 000
66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)	21 453 000
70. Opintotuki	751 115 000
01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	651 000
52. Opintolainojen valtioneuvoston takaus (arviomääräraha)	132 600 000
55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)	515 200 000

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)	35 564 000
59. Koulumatkatuki (arviomääräraha)	67 100 000
80. Taide ja kulttuuri	609 460 000
01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ..	4 450 000
03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) ...	2 255 000
04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	24 548 000
05. Saavutettavuuskirjasto Celian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	5 590 000
06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 460 000
16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)	21 307 000
20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyyshankkeiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)	18 502 000
30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)	4 000 000
31. Valtionosuus ja -avustus esittävän taiteen ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	141 111 000
34. Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)	94 387 000
40. Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)	252 000
41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	27 648 000
50. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	24 764 000
51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)	17 256 000
52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha) ...	180 053 000
53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)	26 749 000
55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 200 000
72. Kansalliskallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)	839 000
75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)	4 049 000
89. Rahoitus Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiölle ja kiinteistöosakeyhtiölle (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)	40 000
90. Liikuntatoimi	155 202 000
50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)	115 404 000
52. Valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille (arviomääräraha)	33 798 000
56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	6 000 000
91. Nuorisotyö	77 762 000
50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)	41 530 000
51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)	22 452 000

52. Valtionosuudet kuntien nuorisotoimeen ja eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)	13 780 000
---	------------

Päälukko 30

30. MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA **2 665 148 000**

01. Hallinto ja tutkimus **140 530 000**

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	23 744 000
05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	79 752 000
22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 943 000
29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	30 652 000
66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)	4 439 000

10. Maaseudun kehittäminen **444 722 000**

40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)	139 500 000
41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)	15 000 000
42. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)	21 800 000
43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	74 000 000
50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	5 616 000
51. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	2 143 000
54. Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	39 192 000
55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	4 155 000
63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	4 300 000
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)	139 016 000

20. Maa- ja elintarviketalous **1 794 465 000**

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	78 958 000
20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta (arviomääräraha) ..	7 929 000
40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v) ...	350 000 000
41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)	520 600 000
42. Turvepeltojen ilmastotoimet (siirtomääräraha 3 v)	30 000 000
43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)	286 560 000
44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)	495 884 000
46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v) ...	11 030 000
47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 637 000
49. Ravinnekierätyksen edistäminen biokaasutuotannolla (siirtomääräraha 3 v)	4 000 000
60. Siirto interventiorahastoon (kiinteä määräraha)	400 000

62. Eräät valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	6 467 000
40. Luonnonvaratalous	228 637 000
20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 3 v)	2 800 000
21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)	15 847 000
22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	14 966 000
31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	8 736 000
40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)	1 632 000
41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)	4 760 000
42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)	8 850 000
44. Tuki puuntuotannon kestävyys turvaamiseen (arviomääräraha) .	47 497 000
45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	17 500 000
46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)	45 069 000
47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)	5 400 000
50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	13 059 000
51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	10 975 000
53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)	1 132 000
62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	30 414 000
64. Metsähallitus	8 610 000
50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	8 610 000
70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen	48 184 000
01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	46 184 000
40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)	2 000 000
Päälukko 31	
31. LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 412 418 000
01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot	658 232 000
01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	20 448 000
02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	102 894 000
03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	58 442 000
04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	45 198 000
29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)	431 250 000
10. Liikenne- ja viestintäverkot	1 924 683 000
20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)	1 314 806 000
30. Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v) ..	24 530 000

31. Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)	27 650 000
76. Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)	34 997 000
77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	414 700 000
79. Elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)	108 000 000
20. Liikenteen ja viestinnän palvelut	829 503 000
20. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	17 886 000
43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyyn parantaminen (arviomääräraha)	89 000 000
50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	16 950 000
51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)	28 141 000
55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	101 724 000
60. Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon (kiinteä määräraha)	575 802 000

Pääluokka 32

32. TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA	3 912 369 000
01. Hallinto	961 912 000
01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) .	36 830 000
02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	209 985 000
03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v) .	278 769 000
04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	31 641 000
05. Innovaatiorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	102 347 000
06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 300 000
07. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	10 961 000
08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	22 760 000
09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	9 133 000
10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	40 500 000
20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)	6 139 000
29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)	62 072 000
40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)	4 421 000
41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)	6 950 000
49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	97 020 000
50. Valtionavustus kuluttajajärjestölle (kiinteä määräraha)	1 472 000

51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)	2 572 000
53. Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset (siirtomääräraha 3 v)	400 000
66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	18 590 000
95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)	50 000
20. Uudistuminen ja vähähiilisyys	1 451 637 000
20. Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	4 400 000
40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)	465 488 000
41. Energiatuki (arviomääräraha)	364 090 000
43. Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuki (arviomääräraha)	150 000 000
46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)	25 343 000
47. Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	21 500 000
48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)	135 406 000
83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)	157 160 000
87. Pääomalinat teollisuuden uudistumiseen ja yritysveitoisten liiketoimintaekosysteemien kehittämiseen (arviomääräraha)	8 250 000
88. Pääomasijoitus Ilmastorahasto Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	100 000 000
89. Pääomasijoitus Lääkekehityskeskus Oy:lle (siirtomääräraha 3 v) ..	20 000 000
30. Työllisyys ja yrittäjäys	985 303 000
33. Turveyrittäjien avustaminen (siirtomääräraha 2 v)	30 585 000
40. Alueiden kestävä kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	8 700 000
41. Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 3 v) ..	10 000 000
42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)	25 030 000
44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)	6 300 000
51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)	220 912 000
52. Palkkaturva (arviomääräraha)	33 460 000
55. Toimet työurien pidentämiseksi (arviomääräraha)	22 000 000
64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesiopolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)	613 316 000
87. Pääomasijoitus Työkanava Oy:lle (siirtomääräraha 2 v)	7 000 000
95. Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu (arviomääräraha)	8 000 000
40. Yritysten erityisrahoitus	219 264 000
42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)	1 200 000
46. Yöjunarungon vaunukaluston hankinta (arviomääräraha)	490 000
47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (arviomääräraha)	65 071 000
48. Korke- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)	42 400 000
60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha)	20 000
82. Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan (arviomääräraha)	10 000

89. Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)	110 000 000
95. Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha)	73 000
50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen	294 253 000
03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v)	7 241 000
30. Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä (arviomääräraha) .	287 012 000

Pääluokka 33

33. SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA	16 111 480 000
01. Hallinto	135 292 000
01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	32 923 000
04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	966 000
05. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 810 000
06. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 509 000
07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)	8 888 000
08. Vankiterveydenhuollon yksikön ulkopuoliset terveyspalvelut (arviomääräraha)	2 800 000
25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta (siirtomääräraha 3 v)	39 800 000
29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	22 000 000
66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksusuudet (siirtomääräraha 2 v)	5 596 000
02. Valvonta	83 411 000
03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	19 284 000
05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	15 868 000
06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	4 798 000
07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	28 220 000
08. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 200 000
09. Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)	12 041 000
03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta	107 257 000
04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	77 278 000

50. Valtionosuus Työterveyslaitoksen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)	23 042 000
63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)	6 937 000
10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut	4 664 900 000
50. Perhe-etuudet (arviomääräraha)	1 611 300 000
53. Sotilasavustus (arviomääräraha)	20 200 000
54. Asumistuki (arviomääräraha)	1 759 200 000
56. Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelut (arviomääräraha)	58 500 000
57. Perustoimeentulotuki (arviomääräraha)	702 600 000
60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)	513 100 000
20. Työttömyysturva	2 405 844 000
31. Valtion korvaus hyvinvointialueille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)	30 484 000
50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvuksesta (arviomääräraha)	919 960 000
52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)	1 451 900 000
55. Valtionosuudet Työllisyysrahastolle (arviomääräraha)	3 500 000
30. Sairausvakuutus	2 292 700 000
60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	2 292 700 000
40. Eläkkeet	5 257 680 000
50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha)	63 300 000
51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	778 300 000
52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)	503 500 000
53. Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä (arviomääräraha)	18 200 000
54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)	13 580 000
60. Valtion osuus kansaneläkelaista ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha)	3 880 800 000
50. Veteraanien tukeminen	158 381 000
30. Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon (arviomääräraha)	700 000
50. Rintamalisät (arviomääräraha)	5 700 000
51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)	33 000 000
52. Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	17 000 000
53. Valtionapu sotainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	1 360 000

54. Rintama-avustus eräille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)	13 000
55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)	600 000
56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)	20 000 000
57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)	8 000
58. Rintamaveteraanien kotiin vietävät palvelut (arviomääräraha)	80 000 000
60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen	428 237 000
01. Kansallinen lapsistrategia-toiminto (siirtomääräraha 2 v)	840 000
30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	350 000
31. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	2 800 000
32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha)	30 000 000
33. Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen (arviomääräraha)	108 000 000
34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista, potilassiirroista ja lääketieteellisistä asiantuntijalausunnoista aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)	15 200 000
35. Valtion rahoitus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opiskeluterveydenhuoltoon (siirtomääräraha 2 v)	67 500 000
36. Valtionavustus sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)	1 662 000
37. Valtion korvaus hyvinvointialueille kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden henkilöiden kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksiin (arviomääräraha)	2 000 000
39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)	9 500 000
40. Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v)	36 635 000
52. Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v)	25 150 000
61. Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon (siirtomääräraha 3 v)	118 000 000
63. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)	3 500 000
64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	7 100 000
70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen	77 488 000
20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)	70 940 000
21. Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)	460 000
22. Tartuntatautien valvonta (siirtomääräraha 2 v)	460 000
50. Terveyden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	1 800 000

51. Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)	2 900 000
52. Valtionavustus UKK-instituutin toimintaan (kiinteä määräraha)	928 000
80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitus toiminta	126 690 000
40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)	107 200 000
41. Valtion korvaus turkistuottajien lomituspalvelujen kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	1 900 000
42. Valtion korvaus poronhoitajien sijaisavun kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)	450 000
50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin (siirtomääräraha 2 v)	17 140 000
90. Avustukset terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen	373 600 000
50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arviomääräraha)	373 600 000
Päälukko 35	
35. YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA	356 628 000
01. Ympäristöhallinnon toimintamenot	73 005 000
01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	31 376 000
04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	25 896 000
29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	12 435 000
65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3 v)	3 298 000
10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu	196 712 000
20. Ympäristövahinkojen ehkäiseminen ja jälkihoito (siirtomääräraha 3 v)	5 620 000
21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)	12 790 000
22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)	11 615 000
23. Itämeren ja vesien suojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	12 635 000
31. Avustukset kuntien ilmastosuunnitelmiin (siirtomääräraha 3 v)	2 631 000
52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)	50 737 000
60. Siirto Öljysuojarahastoon (siirtomääräraha 3 v)	4 000 000
61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen (siirtomääräraha 3 v)	47 892 000
63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)	46 630 000
66. Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)	2 162 000
20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen	86 911 000
01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	7 501 000

04. Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen (siirtomääräraha 3 v)	2 300 000
06. Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma (siirtomääräraha 3 v)	2 000 000
31. Asumisneuvonnan kehittäminen ja laajentaminen (siirtomääräraha 3 v)	4 000 000
34. Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)	10 860 000
37. Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)	2 500 000
52. Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	9 000 000
53. Avustukset työpaikkakiinteistöjen sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)	1 000 000
55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)	450 000
56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)	45 600 000
60. Siirto Valtion asuntorahastoon	—
64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)	1 700 000

Päälukko 36

36. VALTIONVELAN KOROT	1 530 760 000
01. Valtionvelan korko	1 513 000 000
90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)	1 513 000 000
09. Muut menot valtionvelasta	17 760 000
20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)	17 760 000

Määrärahojen kokonaismäärä:

81 340 384 000

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

YLEISET MÄÄRÄYKSET

Brutto- ja nettobudjetointi

Valtion talousarviossa noudatetaan pääsääntönä bruttobudjetointia. Nettobudjetointi on talousarviosta annetussa laissa tarkoin rajoitettu poikkeus pääsäännöstä.

Talousarviossa voidaan nettobudjetoida

1) uudet valtionlainat, valtionlainoista saatavat emissiovoitot ja pääomavoitot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionvelan kuoletukset, valtionlainoihin liittyvät pääomatappiot ja emissiotappiot ja valtionlainojen pääomaa suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;

2) valtionlainoista saatavat korkotulot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista kertyvät tulot sekä valtionlainoista aiheutuvat korkomenot ja valtionlainojen koronmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvat menot;

3) viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;

4) osakkeiden myynnistä kertyvät tulot sekä myyntiin liittyvät myyntipalkkiot ja valtion ostajan puolesta vastattavaksi ottamat maksuvelvoitteet;

5) eläkelaitokselle lain nojalla maksettava maksuvalmiussuoritus ja suorituksen palautus valtiolle;

6) lakiin perustuva valtionapu kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määrätymisperusteiden mukaan tuleva määrä.

Viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvinä tuloina voidaan nettobudjetoida seuraavat tulot vähentämällä ne asianomaiselta toimintamomentilta, vaikka sille ei olisi momentin päätösosassa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa:

1) toimintamomentin vakioisällön kuvauksessa mainitut virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetty sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tai työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta sekä saadut korvaukset työterveydenhuollon kustannuksiin;

2) viraston tai laitoksen saamat vakuutus- ja vahingonkorvaukset;

3) viraston tai laitoksen saamat korvaukset työpaikkaruokaloiden käytöstä;

4) viraston tai laitoksen saamat tulot sen toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten;

5) virastolle tai laitokselle maksetut korvaukset korkeakouluharjoittelijoista ja siviilipalvelusvelvollisista;

6) myyntituotot sellaisesta irtaimesta käyttöomaisuudesta, jonka hankinta rahoitetaan toimintamäärärahasta. Kiinteän omaisuuden, finanssisijoitusten (esim. osakkeet ym. arvopaperit) ja erillismomenteilta rahoitettavan irtaimen käyttöomaisuuden myyntituottoja ei saa kuitenkaan nettouttaa toimintamäärärahan kanssa.

Jos viraston tai laitoksen toimintamenomomentille on momentin päätösosassa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, tai jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvien tulojen ja siitä aiheutuvien menojen erotus on otettu nettomääräisenä tuloarviona tulomomentille, kuuluvat nettobudjetoinnin piiriin kaikki viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat, toimintamenomomentin vakioisällön kuvauksen ja momentin päätösosan mukaiset menot. Nettobudjetoitavia tuloja ja menoja ovat tällöin muun muassa:

- 1) valtion maksuperustelain (150/1992) tai vastaavien erityislakien mukaista maksullista toimintaa harjoittavan viraston toiminnasta tai toiminnan osasta kertyvät tulot ja siitä aiheutuvat menot;
- 2) viraston tai laitoksen vastuulla toteutettavasta tutkimus- tms. yhteishankkeesta tai yhteisestä toiminnasta tuloina saatavat muiden osapuolten maksuosuudet ja hankkeesta tai toiminnasta aiheutuvat menot;
- 3) viraston tai laitoksen toimintaan liittyvät EU:lta saatavat tulot ja näihin tuloihin liittyvät menot;
- 4) viraston tai laitoksen lahjoituksena ja testamentilla saamat varat sekä sponsoreilta saatavat tulot silloin, kun virastolla tai laitoksella on oikeus ottaa ne vastaan eikä kysymys ole viraston tai laitoksen tavanomaiseen toimintaan ja talouteen nähden epätavallisen suurista määristä; ja
- 5) valtion sisäiset palvelumaksut (esimerkiksi maksut palvelukeskuksille).

Jos viraston tai laitoksen toiminnasta kertyvistä tuloista vain osa on budjetoitu toimintamenomomentille, jolle on momentin päätösosassa merkitty myönnetyn nettomäärärahaa, on asianomaisen momentin päätösosassa lisäksi yksilöity, mitkä tulot momentille on nettoutettu tai mitä tuloja ei ole momentille nettoutettu. Vastaavasti, jos nettobudjetoitu tulomomentti sisältää vain osan viraston tai laitoksen toiminnasta aiheutuvista menoista, on asianomaisen tulomomentin päätösosassa yksilöity, mitkä menot momentille on nettoutettu taikka mitä menoja ei sille ole nettoutettu.

Nettobudjetoitavia tuloja eivät ole verot, veronluonteiset maksut tai sakkomaksut. Nettobudjetoinnin kohteena eivät voi olla siirtomenot tai niiden palautukset lukuun ottamatta lain nojalla maksettavaa maksuvalmiussuoritusta eläkelaitokselle ja suorituksen palautusta sekä lakiin perustuvaa valtionapua kunnalle ja kunnan maksettavaksi valtiolle valtionapujärjestelmän määräytymisperusteiden mukaan tulevaa määrää. Nettobudjetoinnin kohteena eivät myöskään voi olla sijoitusmenot tai omaisuuden myyntitulot lukuun ottamatta osakkeiden myyntiä taikka viraston tai laitoksen toimintaan tarkoitettun irtaimen omaisuuden hankintaa tai irtaimen omaisuuden myyntiä.

Nettobudjetoidun toimintamenomomentin menojen vakioisältöön kuuluvat jäljempänä ilmenevät toimintamenomomenttien vakioisällön mukaiset menot.

Nettoutetusta toiminnasta kertyviä tuloja saa käyttää tästä toiminnasta aiheutuviin menoihin ilman, että siitä on mainintaa luvun tai momentin päätösosassa.

Menomomentteja koskevat yleiset määräykset

Menot on jaettu talousarviossa momenteiksi tehtävän tai menojen laadun mukaan.

Pääjaotteluna on seuraava menojen laadun mukainen pääryhmitys (suluissa vastaavat momenttien numerotunnukset):

- 1) kulutusmenot (01—29): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannontekijöitä, kuten työpanosta, tavaroita ja palveluksia,
- 2) siirtomenot (30—69): menot, joista valtio ei saa välitöntä vastiketta,
- 3) sijoitusmenot (70—89): menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa pitkävaikutteisia tuotannontekijöitä tai rahoitusvaateita, joista valtio saa tuloa tai muuta hyötyä useana varainhoitovuonna, ja
- 4) muut menot (90—99): edellä mainittuihin pääryhmiin kuulumattomat menot, kuten valtionvelan hoitomenot.

Momentin määrärahaa saa käyttää ainoastaan momentin numerotunnuksen osoittaman menoryhmän menoihin. Siten kulutusmenoihin tarkoitettua määrärahaa ei saa käyttää siirtomenoihin eikä siirtomenoihin tarkoitettua määrärahaa kulutusmenoihin, ellei momentin päätösosassa ole määrätty toisin.

Momentilla yksilöityyn käyttötarkoitukseen ei saa käyttää muuta käyttötarkoitukseltaan yleisempää määrärahaa (esim. toimintamenomomentin määrärahaa), vaikka kyseisen yleisemmän määrärahan perusteluissa mainittua yksilöityä käyttötarkoitusta ei olisi suljettu pois. Tästä voidaan poiketa, jos momentin päätösosassa on asiaa koskeva maininta.

Määrärahat henkilöstön palkkaamiseen on budjetoitu pääsääntöisesti toimintamenomenteille (01—14). Muun momentin määrärahaa saadaan käyttää henkilöstön palkkaamiseen virastoihin ja laitoksiin vain, jos palkkauksesta ja momentin määrärahalla palkattavien henkilöiden enimmäismäärästä ilmaistuna henkilötyövuosina on maininta momentin päätösosassa. Milloin määrärahaa saa käyttää palkkoihin tai palkkioihin, sitä käytetään myös näihin liittyviin sosiaaliturva- ja eläkemaksuihin ja muihin henkilösivumenoihin. Määrärahaan, jota käytetään palkkoihin, voidaan nettobudjetoita palkkoihin liittyvät virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetty sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tai työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta.

Virkaan nimitettyjen virkamiesten palkkauksia ei saa maksaa muilta kuin toimintamenomenteilta.

Momentin määrärahaa saa käyttää myös kyseiseen toimintaan liittyvien tavanomaisten ennakkomaksujen maksamiseen.

Menojen ja tulojen kohdentaminen varainhoitovuoteen kuuluviksi

Määrärahaa saa käyttää vain momentille sovellettavan kohdentamisperusteen mukaan varainhoitovuoteen kohdentuviin menoihin.

Jos asianomaisen momentin päätösosassa ei ole toisin mainittu, on määrärahat ja tuloarviot kohdennettu talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi valtion talousarviosta annetun asetuksen 5 a ja 5 b §:ssä säädettyillä perusteilla.

Vakiosisältöiset menomomentit

Toimintamenomenteille ja momenteille 29, 70, 74—75, 76 ja 77—79 on määritelty sellaisia vakiosisältöisiä käyttötarkoituksia, joihin ao. momenteille budjetoituja määrärahoja saa käyttää ilman, että siitä on maininta ao. momentin päätösosassa. Toimintamenomomentin vakiosisältöä sovelletaan myös silloin, kun toimintamenot on nettobudjetoinnin johdosta budjetoitu osittain tai kokonaan tulopuolelle osaksi nettotuloarviota.

Määrärahoja käytettäessä momenttien päätösosat ovat vakiosisältömääritykseen nähden ensisijaisessa asemassa. Siten momentin päätösosassa voidaan poiketa vakiosisällöstä joko sulkemalla osa vakiokäyttötarkoituksista pois tai täydentämällä niitä muilla käyttötarkoituksilla. Vakiosisältöisten käyttötarkoitusten täydentäminen ilmaistaan ”myös”-sanalla.

Toimintamenomäärärahat

Viraston toiminnasta aiheutuvat menot budjetoidaan yhtenä määrarahana menomenteille 01—14. Toimintamenomäärärahaa saa käyttää viraston tai laitoksen laissa tai asetuksessa säädettyjen tehtävien hoidosta aiheutuviin palkkausmenoihin ja muihin kulutusmenoihin, koneiden ja kaluston sekä muun aineellisen tai aineettoman käyttöomaisuuden hankintamenoihin sekä muihin viraston toiminnasta välittömästi aiheutuneisiin menoihin, kuten leasingkorkoihin ym. korkomenoihin ja vahingonkorvauksiin.

Virastot ja laitokset voivat ilman niille talousarvion yhteydessä erikseen myönnettyä valtuutta tehdä lakisääteisten velvoitteidensa täyttämiseksi välttämättä tarvittavia, ehdoiltaan ja laajuudeltaan viraston tai laitoksen talouteen ja toimintaan nähden tavanomaisia sopimuksia ja sitoumuksia, joista voi aiheutua menoja myös tulevana varainhoitovuosina. Tällaiset sopimukset ja sitoumukset voivat koskea kulutusmenon luonteisia eriä, esimerkiksi vuokria ja tarvehankintoja.

Erillisinä menojen laadun mukaisina määrarahoina on budjetoitu siirtomenot, talonrakennus- ja maa- ja vesirakennusinvestointimenot ja osakkeiden ja osuuksien hankinta- ja lainananto- ym. finanssisijoitusmenot sekä eräät poikkeuksellisen suuret kalustoinvestoinnit. Näihin ei siten saa käyttää toimintamenomäärärahaa, ellei määrärahan perusteluissa ole toisin määrätty.

Ellei tarkoitukseen ole osoitettu muuta määrärahaa, kuten rakennerahasto-ohjelmien määrärahaa, toimintamenomäärärahaa saa käyttää viraston toimialaan kuuluvien, EU:n hyväksymien ja osarahoittamien hankkeiden rahoittamiseen sekä ao. hankkeiden tarjouksiin osallistumisen edellyttämään rahoitukseen.

Toimintamenomomentille nettobudjetoidaan virastolle työnantajana maksetut, mutta työntekijälle myönnetty sairausvakuutuksen mukaiset sairaus- ja äitiyspäivärahat, työkyvyttömyyseläke ja kuntoutusraha silloin, kun virasto maksaa työntekijälle palkan sairaus- ja äitiysloman ajalta tai työkyvyttömyyseläkeajalta tai kuntoutusrahakaudelta sekä saadut korvaukset työterveydenhuollon kustannuksiin. Lisäksi toimintamenomomentille nettobudjetoidaan viraston saamat kohdassa ”Brutto- ja nettobudjetointi” tarkoitetut irtaimen käyttöomaisuuden myyntituotot, korvaukset työpaikkaruokaloiden käytöstä ja viraston saamat vakuutus- ja vahingonkorvaukset, viraston saamat tulot sen toimitilojen satunnaisesta luovuttamisesta ulkopuolisille yksittäisiä tilaisuuksia varten sekä virastolle maksetut korvaukset korkeakouluharjoittelijoista ja siviilipalvelusvelvollisista.

Lisäksi toimintamenomomentin määrärahaa saa käyttää maksullisen toiminnan menoihin, mikäli viraston tai laitoksen maksullista toimintaa ei ole budjetoitu omaksi momentikseen.

Menojen laadun mukaiset momentit

Kulutusmenot (01—29)

Kulutusmenoja ovat menot, joiden välittömänä vastikkeena valtio saa varainhoitovuonna käytettäviä tuotannon tekijöitä. Kulutusmenoihin luetaan valtion palveluksessa olevan henkilöstön palkkaukset, muut palkkiot, sosiaaliturvamaksut, eläkemaksut, tavaroiden ja palvelusten ostomenot, puolustusmateriaalin sekä arvoltaan vähäisten tai taloudelliselta pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot sekä muut sellaiset valtion toiminnasta johtuvat tai toimintaan liittyvät menot, mikäli niitä ei ole luettava siirto- tai sijoitusmenoihin.

Kulutusmenoihin luetaan myös EU-ohjelmien vaatima tekninen apu.

Valtion henkilöstön palkkauksiin saa käyttää kulutusmenomomentteja seuraavasti:

- a) toimintamenomomentteja (numerotunnus 01—14) ja
- b) muita kulutusmenomomentteja työsopimussuhteisen henkilöstön ja valtion virkamieslain (750/1994) 9 §:n 1 momentissa tarkoitettujen määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitettyjen virkamiesten palkkauksiin, jos momentin vakiokäyttötarkoituksessa tai päätösosassa on niin määrätty sekä
- c) valtion virkamieslain mukaan valtioneuvoston käytettäväksi asetetun virkamiehen palkkaukseen kyseessä olevan hallinnonalan ministeriön toimintamenomomenttia.

15—17. Eläkkeet

Momenteille on merkitty lakiin, asetukseen tai valtiota sitovaan sopimukseen perustuvat tai perusteluissa erikseen määritellyt vakinaiset eläkkeet, perhe-eläkkeet, ylimääräiset eläkkeet sekä eräät lähinnä eläkkeen luonteiset avustukset.

18—19. Puolustusmateriaalin hankkiminen

Momenteille on merkitty puolustusmateriaalin hankkimisesta aiheutuvat menot. Lisäksi momenteille voidaan vähennyksenä merkitä viraston saamat puolustusmateriaalihankintoihin liittyvät vaakuutus- ja vahingonkorvaukset sekä sopimussakot, vaikka tästä ei olisi mainintaa momentin päätösosassa.

29. Arvonlisäveromenot

Määrärahaa saa käyttää pääluokassa 21 eduskunta ja pääluokassa 22 tasavallan presidentti tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen sekä muissa pääluokissa valtioneuvoston ja ministeriöiden hallinnonalojen muiden kuin erikseen arvonlisäverovelvollisten virastojen ja laitosten tavaroiden ja palveluiden ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen.

Jos menoa, johon liittyvä arvonlisävero maksetaan hallinnonalan arvonlisäveromenomäärärahas- ta, vastaan saadaan tuloa (kuten maksullinen toiminta, EU- ja muu yhteisrahoitus), tulon arvon- lisäveromenoa vastaava osuus tuloutetaan momentille 12.39.10 Muut sekalaiset tulot. Valtion vi- raston tai laitoksen arvonlisäverollisten suoritteiden myynnistä arvonlisäverolain mukaan suori- tettava vero tuloutetaan kuitenkin momentille 11.04.01 Arvonlisävero.

Valtion kulutus- ja investointimenot (momentit 01—28 ja 70—79) on budjetoitu ilman arvonlisä- veroa. Muille kuin erikseen verovelvollisille valtion virastoille ja laitoksille myönnetään määrä- rahat verottomin hinnoin.

Siirtomenot (30—69)

Siirtomenoihin luetaan kunnille, muille julkisille yhteisöille, elinkeinoelämälle, kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille maksettavat valtionavut ja valtion välityksellä tapahtuvat varainsiir- rot sekä vastikkeetta tapahtuvat varainsiirrot talousarvion ulkopuolella oleviin valtion rahastoi- hin, kansaneläkelaitokselle ja ulkomaille. Valtio ei saa siirtomenoista välitöntä tai suoranaista ai- neellista vastiketta, kuten rahaa, tavaraa tai palvelusta siirron saajalta. Välillisesti siirtomenot edistävät valtion tehtävien toteuttamista. Siirtomenomenteilta maksettavat kulutus- ja inves- tointimenot budjetoidaan arvonlisäverollisina.

Siirtomenot on yleensä luokiteltu saajan mukaan. Valtionavut rakennustoimintaan sekä koneiden ja kaluston hankintaan on pyritty merkitsemään eri momenteille kuin kulutukseen tai muihin käyttötarkoituksiin menevät valtionavut. Mikäli määräraha koskee useaa siirronsaajaryhmää, on esitetty jaottelu saajaryhmittäin tarvittaessa edelleen jaoteltuna käyttötalouteen ja pääomatalou- teen tarkoitettuihin siirtoihin.

Momenteille 30—69 on budjetoitu korvaukset liiketoimintaa harjoittaville yksiköille niiden ylei- sen edun vuoksi suorittamista tehtävistä, milloin etu koituu muille kuin valtiolle.

Lakisääteisesti määräytyvät ja harkinnanvaraiset siirtomenot on pyritty merkitsemään eri mo- menteille.

30—39. Valtionavut kunnille ja kuntayhtymille ym.

Momenteille on merkitty kunnille ja kuntayhtymille suoritettavat valtionavut sekä siirrot Ahvenmaan maakunnalle.

40—49. Valtionavut elinkeinoelämälle

Momenteille on merkitty elinkeinoelämän edistämiseksi tarkoitetut valtionavut yrityksille ja yksityisille elinkeinonharjoittajille sekä yrittäjien ja elinkeinonharjoittajien yms. etuja edistäville keskusjärjestöille, yhdistyksille ym.

50—59. Valtionavut kotitalouksille ja yleishyödyllisille yhteisöille

Momenteille on merkitty siirrot kotitalouksille (yksityisille kuluttajille) sekä valtionavut yleishyödyllisille järjestöille, laitoksille, yhdistyksille, seuroille jne. Tällaisia ovat esimerkiksi urheilujärjestöt, yksityiset oppilaitokset, yksityiset sairaalat ja sellaiset yksityiset tutkimuslaitokset, jotka eivät välittömästi palvele liike- tai elinkeinoelämää.

60. Siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin ja kansaneläkelaitokselle

Momenteille on merkitty siirrot talousarvion ulkopuolisiin valtion rahastoihin sekä siirrot kansaneläkelaitokselle.

61—65. EU:n rakennerahasto-osuudet, muiden EU:n rahastojen rahoitusosuudet, vastaavat valtion rahoitusosuudet ja muut siirrot kotimaahan

Momenteille on merkitty sellaiset erittelemättömät siirrot, joiden jakamista kuntien, elinkeinoelämän ja kotitaloussektorin kesken ei ole voitu edeltäkäsien suorittaa. EU:n osallistuminen rakennerahasto-ohjelmiin sekä vastaava valtion rahoitus on merkitty momentille 32.30.64.

66—69. Siirrot EU:lle ja ulkomaille

Momenteille on merkitty sellaiset ulkomaille siirrettävät varat, joista ei saada välitöntä vastiketta tai joiden vastike on vähäinen suhteessa menon suuruuteen. Tällaisia ovat esim. kehitysyhteistyötoiminnan puitteissa myönnettävät avustukset sekä kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksut ja muut sellaiset avustusluonteiset jäsenmaksut, jotka ao. yhteisöt käyttävät toimintansa rahoitukseen tai välittävät edelleen avustuksina kolmansille tahoille.

Sijoitusmenot (70—89)

Sijoitusmenoihin luetaan muut kuin puolustusmateriaalin ja arvoltaan vähäisten tai taloudellisesti pitoajaltaan lyhytikäisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot, talonrakennusten sekä maa- ja vesirakenteiden rakentamismenot, arvopapereiden, maa-alueiden ja rakennusten hankintamenot sekä lainananto.

Reaalisijoitukset (70—79)

Reaalisijoituksiin luetaan sellaiset valtion käyttöomaisuuden hankinnat, jotka täyttävät jäljempänä eri vakiomomenttiryhmiä kohdalla esitetyt tunnusmerkit. Koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenot on merkitty momenteille 70—73. Talonrakennukset on merkitty momenteille 74—75 ja muut rakennustyöt momenteille 77—79. Maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot on merkitty momentille 76.

70—73. Kaluston hankinta

Mikäli viraston tai laitoksen toimintamenot on budjetoitu toimintamenomomentille (01—14), on tälle yleensä sisällytetty myös määrärahat kaluston ja aineettoman käyttöomaisuuden hankintaan.

Poikkeustapauksissa (hankinnan suuruus, kertaluonteisuus, valtuuden käyttö, poikkeuksellinen hankintamenettely) voidaan momentilla erikseen määriteltävän kaluston hankintamenot budjetoida momentille 70 (Kaluston hankinta), jonka määrärahaa saa käyttää mainitunlaisten, viraston tai laitoksen (tai nimetyn hallinnonalan) toiminnan edellyttämien koneiden, laitteiden ja kaluston hankintamenoihin.

74—75. Talonrakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisista valtion uudisrakennustöistä ja rakennusten perusparannustöistä aiheutuviin tarpeellisiin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin rakentamismenoihin. Perusparannuksiksi katsotaan sellaiset muutos- tai korjaustyöt, joiden johdosta rakennuksen arvo lisääntyy oleellisesti. Määrärahoja saa käyttää myös rakennusten turva- ja muista teknisistä järjestelmistä aiheutuviin menoihin. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös uudisrakennustöiden ja perusparannustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostoista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Momenteilla yksilöityjen hankkeiden kustannusarviot vastaavat rakennuskustannusindeksin pistelukua, joka ilmoitetaan kehyspäätöksen yhteydessä. Jos hankkeesta on tehty urakkasopimus, kustannusarvio perustuu sopimukseen. Kustannusarviot eivät sisällä arvonnlisäveroa.

76. Maa-alueet, rakennukset ja kiinteistöt

Momentille on merkitty maa-alueiden, rakennusten ja kiinteistöjen ostomenot.

77—79. Maa- ja vesirakennukset

Momenteille on merkitty ja niiden määrärahoja saa käyttää niiden perusteluiden mukaisten muista valtion rakennustöistä kuin talonrakennuksista aiheutuviin muun kuin vakinaisesti virkaan nimitetyn henkilöstön palkkausmenoihin ja muihin menoihin. Tällaisia töitä voivat olla esim. maanteiden, rautateiden, satamien, kanavien ja siltojen rakentamis- ja peruskorjaustyöt, maankuivatustyöt, vesi- ja viemärijohtotyöt, koskien ja vesiväylien perkaamis-, uittoväylien rakenta-

mis- sekä pengerrys- ja patoamistyöt. Momenttien määrärahoja saa käyttää myös mainitunlaisten rakennustöiden suunnittelusta ja siihen liittyvien konsulttipalvelujen ostoista aiheutuviin menoihin, lukuun ottamatta sitä hankkeittain erittelemätöntä suunnittelutyötä, jota vastaavat palkkausmenot on merkitty toimintamenomomentille.

Lainat ja muut finanssisijoitukset (80—89)

80—86. Valtion varoista myönnettävät lainat

Momenteille on merkitty valtion varoista myönnettävät lainat.

87—89. Muut finanssisijoitukset

Momenteille on merkitty osakkeiden ja muiden arvopapereiden ostomenot sekä oman pääoman ehtoiset sijoitukset osakeyhtiöihin ym. finanssisijoitukset.

Muut menot (90—99)

Muihin menoihin luetaan valtionvelan korot sekä muut kulutus-, siirto- ja sijoitusmenoihin kuulumattomat menot.

90—92. Valtionvelan korot

Momenteille on merkitty valtionvelan korot.

93—94. Valtionvelan nettokuoletukset ja velanhallinta

Momenteille on merkitty valtionvelan nettokuoletukset, pääomatappiot ja emissiotappiot nettouettuina.

95—99. Muut ja erittelemättömät menot

Momenteille on merkitty edellä luokittelemattomat menot, kuten alijäämän kattamiseen tarkoitetut menot.

TULOARVIOT

Osasto 11

VEROT JA VERONLUONTEISET TULOT

01. Tulon ja varallisuuden perusteella kannettavat verot

01. Ansio- ja pääomatuloverot

Momentille arvioidaan kertyvän 23 907 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat muut kuin säännömukaisen verotuksen palautuksiin liittyvät oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

02. Yhteisövero

Momentille arvioidaan kertyvän 5 998 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat muut kuin säännömukaisen verotuksen palautuksiin liittyvät oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

03. Korkotulojen lähdevero

Momentille arvioidaan kertyvän 80 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

04. Perintö- ja lahjaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 903 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

04. Liikevaihdon perusteella kannettavat verot ja maksut

01. Arvonlisävero

Momentille arvioidaan kertyvän 22 244 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella, sekä valtion virastojen ja laitosten arvonlisäverollisten suoritteiden myynnistä saatavat tulot, jotka kirjataan suoriteperusteisesti.

02. Eräistä vakuutusmaksuista suoritettava vero

Momentille arvioidaan kertyvän 921 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

03. Apteekkivero

Momentille arvioidaan kertyvän 186 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena, pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

08. Valmisteverot

01. Tupakkavero

Momentille arvioidaan kertyvän 1 215 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

04. Alkoholijuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän 1 518 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

05. Virvoitusjuomavero

Momentille arvioidaan kertyvän 213 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

07. Energiaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 455 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

08. Eräiden juomapakkausten valmistevero

Momentille arvioidaan kertyvän 16 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

10. Muut verot

03. Autovero

Momentille arvioidaan kertyvän 541 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

05. Varainsiirtovero

Momentille arvioidaan kertyvän 984 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

06. Arpajaisvero

Momentille arvioidaan kertyvän 60 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

07. Ajoneuvovero

Momentille arvioidaan kertyvän 1 060 000 000 euroa.

08. Jätevero

Momentille arvioidaan kertyvän 8 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

19. Muut veronluonteiset tulot

04. Eräät viestinnän maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 30 312 000 euroa.

05. Eräät liikenteen maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 23 438 000 euroa.

06. Väylämaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 45 000 000 euroa.

09. Muut verotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 8 965 000 euroa.

10. Sähkö- ja maakaasuverkkomaksut ja Perämeren tuulivoima-alueella perittävä tuulivoimamaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 5 230 000 euroa.

11. Rahoitusvakausviraston hallintomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 6 135 000 euroa.

12. Säteilytoimintaverot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 833 000 euroa.

Osasto 12

SEKALAISET TULOT

23. Valtioneuvoston kanslia

99. Valtioneuvoston kanslian muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 50 000 euroa.

24. Ulkoministeriön hallinnonala

20. Tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen vuokratulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 005 000 euroa.

99. Ulkoministeriön hallinnonalan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 13 479 000 euroa.

25. Oikeusministeriön hallinnonala

10. Tuomioistuintulot

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 44 860 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon myyntisaamisten poistot.

14. Oikeusapumaksutulot

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 3 911 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon myyntisaamisten poistot.

Momentille nettoutettavista tuloista oikeusavun saajan hävinneen vastapuolen korvaukset oikeudenkäyntikuluista budjetoidaan maksuperusteisena.

15. Yleisen edunvalvonnan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 30 144 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon myyntisaamisten poistot.

20. Ulosottomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 82 000 000 euroa.

21. Korot ulosoton säilytettävänä olevista varoista

Momentille arvioidaan kertyvän 1 000 euroa.

99. Oikeusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 2 750 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon myyntisaamisten poistot.

Kertyviä tuloja saa käyttää oikeusministeriön, Syyttäjälaitoksen, Ulosottolaitoksen, Oikeusrekisterikeskuksen ja Tuomioistuinlaitoksen kirjanpitoyksiköiden viivästyskoroista ja niiden tileistä poistoista aiheutuviin menoihin.

26. Sisäministeriön hallinnonala

98. EU:lta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 96 611 000 euroa.

Momentille tuloutetaan Euroopan unionin

1) rahoitusohjelmakauden 2014—2020 sisäisen turvallisuuden rahaston ja turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston maksut ja korvaukset

2) rahoitusohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka- ja maahanmuuttorahaston, yhdenntyn raja-turvallisuuden rahaston raja- ja viisumirahoitusvälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston maksut ja korvaukset Suomelle

3) maksut rescEU-CBRN -varastointihankkeeseen.

Tulot budjetoidaan maksuperusteisena.

99. Sisäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 100 000 euroa.

27. Puolustusministeriön hallinnonala

20. Tulot irtaimen omaisuuden myynnistä ja rojaltimaksuista

Momentille arvioidaan kertyvän nettotuloa 18 000 euroa.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää irtaimen omaisuuden hankinta- ja huoltomenoihin, kotimaisen puolustusteollisuuden kanssa tehtävistä materiaalin vaihtosopimuksista aiheutuviin menoihin sekä irtaimen omaisuuden myynnistä aiheutuviin menoihin.

99. Puolustusministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 6 719 000 euroa.

28. Valtiovarainministeriön hallinnonala

11. Kuntien osuudet verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 58 822 000 euroa.

12. Kansaneläkelaitoksen osuus verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 23 197 000 euroa.

13. Evankelisluterilaisten seurakuntien osuudet verotuskustannuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 13 255 000 euroa.

20. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen eräät tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 11 540 000 euroa.

50. Siirto valtion eläkerahastosta

Momentille arvioidaan kertyvän 2 125 515 000 euroa.

Siirron kuukausittaisen määrän päättää Valtion Eläkerahasto.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

51. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen hyvitykset

Momentille arvioidaan kertyvän 324 471 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

52. Vakuutusmaksuja vastaavat maksut

Momentille arvioidaan kertyvän 19 670 000 euroa.

60. Työturvallisuusmaksu

Momentille arvioidaan kertyvän 980 000 euroa.

92. Euroopan unionin perinteisten omien varojen kantopalkkiot

Momentille arvioidaan kertyvän 50 000 000 euroa.

93. Euroopan unionilta saatavat tulot matkajen korvaamiseen

Momentille arvioidaan kertyvän 1 000 000 euroa.

99. Valtiovarainministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 18 500 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonala

70. Opintotukitoiminnan tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 33 300 000 euroa.

88. Opetus- ja kulttuuriministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotoista

Momentille arvioidaan kertyvän 386 250 000 euroa.

Jakamattomat voittovarot kohdennetaan suoriteperusteisena.

99. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 euroa.

30. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonala

01. EU:n maataloustukirahastosta saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 531 430 000 euroa.

Tulojen kohdentamisperusteena ovat EU:n toimielimen varainhoitovuonna tekemät maksupäätökset.

02. Maaseudun kehittämiseen saatavat tulot EU:lta

Momentille arvioidaan kertyvän 340 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

03. Elinkeinokalatalouden kehittämiseen saatavat tulot EU:lta

Momentille arvioidaan kertyvän 9 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

04. EU:lta saatavat muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 410 000 euroa.

20. Maa- ja metsätalousministeriön osuus rahapeli toiminnan tuotosta

Momentille arvioidaan kertyvän 29 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

40. Vesioikeudelliset kalatalousmaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 2 800 000 euroa.

41. Tenojoen kalastuslupamaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 50 000 euroa.

42. Hirvieläinten metsästysmaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 4 760 000 euroa.

44. Kalastonhoitomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 10 175 000 euroa.

45. Riistanhoitomaksut

Momentille arvioidaan kertyvän 13 059 000 euroa.

99. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 4 000 000 euroa.

31. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonala

10. Hallinnonalan virastojen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 500 000 euroa.

EU:n suoran tuen tuloutukset budjetoidaan maksuperusteisena.

Momentille budjetoidaan myös tulot, joita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset saavat liikenteen harjoittajilta käyttöoikeussopimuksella järjestämästään linja-autoliikenteestä.

99. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 850 000 euroa.

32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala

20. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 3 744 000 euroa.

31. Palkkaturvamaksujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän 33 230 000 euroa.

50. EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muista koheesiopolitiikan rahastoista saatavat tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 257 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan suoriteperusteisena.

99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 526 000 000 euroa.

33. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonala

02. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 2 690 000 euroa.

03. Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 euroa.

90. Sosiaali- ja terveysministeriön osuus rahapelitoiminnan tuotosta

Momentille arvioidaan kertyvän 361 750 000 euroa.

Jakamattomat voittovarot budjetoidaan suoriteperusteisena.

98. Valtionapujen palautukset

Momentille arvioidaan kertyvän 163 200 000 euroa.

99. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 10 100 000 euroa.

35. Ympäristöministeriön hallinnonala

10. Korvaukset ympäristövahinkojen torjuntatoimista

Momentille arvioidaan kertyvän 150 000 euroa.

20. Siirto Valtion asuntorahastosta

Momentille siirretään 400 000 euroa.

99. Ympäristöministeriön hallinnonalan muut tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 964 000 euroa.

39. Muut sekalaiset tulot

01. Sakkotulot ja tulot hallinnollisista maksuseuraamuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 130 000 000 euroa.

02. Verotukseen liittyvät korkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 79 000 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena pois lukien tuloarvioon kohdistuvat oikaisut, jotka kirjataan verotuksen oikaisupäätöksen perusteella.

04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset

Momentille arvioidaan kertyvän 300 000 000 euroa.

10. Muut sekalaiset tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 7 000 000 euroa.

20. Elpymis- ja palautumistukivälineen tulot

Momentille arvioidaan kertyvän 391 000 000 euroa.

Osasto 13

KORKOTULOT, OSAKKEIDEN MYYNTITULOT JA VOITON TULOUTUKSET

01. Korkotulot

04. Korot valtion lainoista liikelaitoksille

Momentille arvioidaan kertyvän 2 000 000 euroa.

05. Korot muista lainoista

Momentille arvioidaan kertyvän 20 994 000 euroa.

07. Korot talletuksista

Momentille arvioidaan kertyvän 7 100 000 euroa.

09. Muiden eläkelaitosten puolesta maksettujen eläkemenojen ja valtion muille eläkelaitoksille maksamien ennakoiden korkotulot

Momentille arvioidaan kertyvän 19 194 000 euroa.

Tuloarvio budjetoidaan maksuperusteisena.

03. Osinkotulot ja osakkeiden myyntitulot

01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden myyntitulot

Momentille arvioidaan kertyvän 1 597 000 000 euroa.

04. Osuus valtion rahalaitosten voitosta

01. Osuus Suomen Pankin voitosta

Momentille arvioidaan kertyvän 100 000 000 euroa.

05. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

01. Valtion liikelaitosten voiton tuloutukset

Momentille arvioidaan kertyvän 154 000 000 euroa.

Osasto 15

LAINAT

01. Valtiolle takaisin maksettavat lainat

02. Takaisinmaksut valtion lainoista liikelaitoksille

Momentille arvioidaan kertyvän 11 500 000 euroa.

04. Muiden lainojen lyhennykset

Momentille arvioidaan kertyvän 138 448 000 euroa.

03. Valtion nettolainanotto ja velanhallinta

01. Nettolainanotto ja velanhallinta

Momentille merkitään nettotuloa 8 291 725 000 euroa.

Tuloina otetaan huomioon uusien valtionlainojen nimellisarvot, emissiovoitot, pääomavoitot sekä velan riskiaseman säätelämiseksi tehdyistä johdannaissopimuksista saatavat tulot.

Momentille kertyviä tuloja saa käyttää:

- 1) valtionvelan kuolestusten ja takaisinostojen maksamiseen
- 2) valtion lainanotossa esiintyvien emissiotappioiden ja velan takaisinostoissa esiintyvien pääomatappioiden sekä valtionlainojen ottamista ja takaisinmaksua suojaavista johdannaisista aiheutuvien menojen maksamiseen.

MÄÄRÄRAHAT

Pääluokka 21

EDUSKUNTA

01. Kansanedustajat

01. Kansanedustajien toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 743 000 euroa.

10. Eduskunnan kanslia

01. Eduskunnan kanslian toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 61 122 000 euroa.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 200 000 euroa.

51. Avustajatuki eduskuntaryhmille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 270 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansliatoimikunnan ns. ryhmäkansliamallia koskevien päätösten (4.3.2015 § 3 ja 7.3.2019 § 19) mukaisen tuen maksamiseen niille eduskuntaryhmille, joiden kansanedustajien avustajat ovat siirtyneet ryhmäkanslioiden palvelukseen.

Kansliatoimikunta antaa tarvittaessa tarkentavia ohjeita ryhmäkansliamalliin liittyvän tuen suuruudesta, siirtymisen ehdoista ja ajankohdista sekä muista malliin liittyvistä periaatteista.

70. Tietohallinnon laitehankinnat ja kehittämishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tietohallinnon uusien tai nykyisiä sovelluksia korvaavien kehittämishankkeiden maksamiseen sekä tietohallinnon palvelin- ja laitehankintoihin.

20. Eduskunnan oikeusasiamies

01. Eduskunnan oikeusasiamiehen kanslian toimintamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 531 000 euroa.

30. Ulkopoliittinen instituutti

01. Ulkopoliittisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 309 000 euroa.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 230 000 euroa.

40. Valtiontalouden tarkastusvirasto

01. Valtiontalouden tarkastusviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 17 062 000 euroa.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 750 000 euroa.

90. Eduskunnan muut menot

50. Eduskuntaryhmien ryhmäkanslioiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 880 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 107 000 euroa vuoden 2019 vaalituloksen perusteella muodostetulle yhdeksälle eduskuntaryhmälle perussummana ko. vaalikauden loppuun asti (3 730 euroa/kk/eduskuntaryhmä)
- 2) enintään 4 476 000 euroa edustajakohtaisena summana eduskuntaryhmien koon mukaisesti (1 865 euroa/kk/edustaja).

Vuoden 2023 eduskuntavaalituloksen perusteella muodostetuille eduskuntaryhmille suoritetaan vaalikauden alusta lukien perussummana kahden edustajan kuukausisummaa vastaava määrä kuukaudessa (3 730 euroa/kk/eduskuntaryhmä).

Pääluokka 22

TASAVALLAN PRESIDENTTI

01. Tasavallan presidentti

01. Tasavallan presidentin palkkio (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 126 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin palkkiosta annetun lain (1152/2011) 1 §:n mukaisen tasavallan presidentin palkkion maksamiseen.

02. Tasavallan presidentin kanslia

01. Tasavallan presidentin kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 707 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) tasavallan presidentin järjestämistä tilaisuuksista tai muusta tasavallan presidentin toiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) tasavallan presidentin kanslian hallussa olevien valtion antiikki- ja taide-esineiden kunnossapidosta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) Kultarannan huvilatilan puutarha- ja viljelytoiminnasta aiheutuvien tarpeellisten ja välttämättömien menojen maksamiseen sekä Kultarannan vesialueen osakaskunnan toiminnasta kanslialle aiheutuviin menoihin.

Momentille nettobudjetoidaan Kultarannan yhteisen vesialueen osakaskunnan osakkailleen jakamat tuotot sekä Kultarannan ja Mäntyniemen puisto- ja metsäalueiden metsänhoidollisiin toimenpiteisiin liittyvät puunmyyntitulot.

02. Entisten tasavallan presidenttien menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tasavallan presidentin eläkeoikeudesta annetun lain (40/1994) 1 §:n 2 momentin mukaisten eläkkeellä olevien presidenttien käytettäväksi osoitetuista palveluista aiheutuvien menojen maksamiseen.

20. Vierailuista ja kokousmatkoista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 550 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tasavallan presidentin ulkomaille suuntautuvista vierailuista ja matkoista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) Suomeen suuntautuvista vierailuista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) näihin vierailuihin ja matkoihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

75. Perusparannukset (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 20 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Presidentinlinnan, Mäntyniemen virka-asunnon ja sitä ympäröivän puiston sekä Helsingin Mariankatu 1:n toimisto- ja huoltorakennuksen tarpeellisiin peruskorjauksiin ja -parannuksiin
- 2) Kultarannan huvilatilan rakennusten ja puiston peruskorjauksiin ja -parannuksiin sekä pienehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen
- 3) kyseisten hankkeiden valmistelun, suunnittelun ja toteuttamisen kanslian varsinaiselle toiminnalle aiheuttamiin lisäkustannuksiin.

Pääluokka 23

VALTIONEUVOSTON KANSLIA

01. Hallinto

01. Valtioneuvoston kanslian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 153 189 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös talousneuvostosta, ruotsinkielenlautakunnasta, arvonimilautakunnasta, lainsäädännön arviointineuvostosta tai muista vastaavista lautakunnista aiheutuviin kuluihin.

Valtuus

Valtioneuvoston kanslia oikeutetaan tekemään vuokrasopimus valtioneuvoston korttelit 1 ja 2 -hankkeen tiloista siten, että siitä aiheutuu menoja vuonna 2026 ja sen jälkeen enintään 1 300 000 000 euroa.

02. Ministereiden, heidän valtiosihteeriensä ja erityisavustajiensa palkkaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 366 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ministereiden, poliittisten valtiosihteerien ja ministereiden erityisavustajien palkkausmenoihin
- 2) valtion virkamieslain 44 a §:n mukaisiin säännöllisen työajan palkkausta vastaaviin korvauksiin.

03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 980 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan unionin toimielimissä toimivien suomalaisten kansallisten asiantuntijoiden palkkaus- ja sosiaaliturvakustannusten maksamiseen
- 2) eräissä tapauksissa tiettyjen päivärahojen maksamiseen sellaisille kansallisille asiantuntijoille, joille Euroopan unioni ei maksa korvauksia
- 3) enintään 240 000 euroa enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen valtioneuvoston kansliaan Euroopan unionia koskevien valtioneuvoston horisontaalisten asioiden hoitamiseen liittyviin tehtäviin.

22. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 759 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtioneuvoston ja sen ministeriöiden selvitys- ja tutkimustoimintaan
- 2) selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen
- 3) valtionavustusten maksamiseen tutkimuslaitoksille, yliopistoille ja muille vastaaville tutkimustoimintaa harjoittaville yhteisöille
- 4) enintään 60 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuviin menojen maksamiseen valtion virastoissa ja laitoksissa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida virastolle työnantajana maksetut tulot.

25. Terveet tilat 2028 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmasta aiheutuviin hankintoihin ja selvityksiin sekä toimenpiteiden koordinointiin, edistämiseen ja muihin vastaaviin menoihin
- 2) enintään 6 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

27. Kuurojen totuus- ja sovintoprosessi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 438 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kuurojen totuus- ja sovintoprosessin toteuttamiseen liittyviin hankintoihin, koordinointiin ja selvityksiin ja muihin prosessiin välittömästi liittyviin menoihin
- 2) enintään 2 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen ja komission palkkioihin.

29. Arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 000 000 euroa.

10. Omistajaohjaus

88. Osakehankinnat (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) osakkeiden hankkimiseen ja niiden osakkeiden merkintähinnan maksamiseen, joita valtio merkitsee valtioenemmistöisten yhtiöiden tai valtion osakkuusyhtiöiden osakeannissa taikka uusia valtio-omisteisia yhtiöitä perustettaessa sekä ilman osakemerkintää tehtävään valtion kokonaan omistamien yhtiöiden oman pääoman ehtoiseen rahoitukseen, kuten sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon tehtävään sijoitukseen
- 2) muiden omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä valtion osakemyynteihin ja omistajaohjaukseen liittyvien, muiden kuin toimintamenomomentille kuuluvien menojen maksamiseen
- 3) osakeyhtiölain (624/2006) 10 luvussa tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien, kuten vaihtovelkakirjalainojen, merkitsemiseen tai johdannaissopimuksista aiheutuvien välittömien menojen maksamiseen. Jos merkintä perustuu lainaan, osakkeiksi muutettavissa oleva laina saa olla vakuudeton

4) valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden rahoitusaseman turvaamista varten toteutettaviin järjestelyihin lainoilla, joilla ei ole eräpäivää ja joilta ei vaadita vakuutta, mukaan lukien IFRS-tilinpäätöksessä oman pääoman ehtoiseksi katsottavat velkakirjalainat sekä pääomalainat ja muut vastaavat lainajärjestelyt sekä valtioenemmistöisten yhtiöiden ja valtion osakkuusyhtiöiden rahoitusaseman turvaamista varten toteutettaviin järjestelyihin osakeyhtiölain (624/2006) 12 luvussa säädetyillä pääomalainoilla, joilla on eräpäivä.

20. Poliittisen toiminnan avustaminen

50. Puoluetoiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 35 635 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puoluelain (10/1969) 9 §:n sekä puolueiden toiminnan tukemiseen myönnettävistä avustuksista annetun asetuksen (27/1973) 1 §:n mukaisesti avustuksiin eduskunnassa edustettuina oleville puolueille niiden säännöissä ja yleisohjelmissa määritellyn julkisen toiminnan tukemiseen. Määrärahasta 35 456 825 euroa on tarkoitettu käytettäväksi puolueiden poliittisen toiminnan tukemiseen sekä puolueiden tiedotustoiminnan ja viestinnän tukemiseen. Tästä 5 prosenttia on tarkoitettu puolueille naisten poliittiseen toimintaan sekä samoin 5 prosenttia puolueille niiden piirijärjestöjen toimintaan samojen perusteiden mukaisesti kuin edellä mainitut avustukset. Määrärahasta saa käyttää 178 175 euroa avustuksena Ahvenanmaan maakuntahallitukselle poliittisen toiminnan ja tiedotustoiminnan tukemiseen Ahvenanmaan maakunnassa.

30. Oikeuskanslerinvirasto

01. Oikeuskanslerinviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 365 000 euroa.

90. Muut menot

21. Kunniamerkit (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion virkamiehille ja muille lunastuksetta annettavien kunniamerkkien kustannusten korvaamiseen.

66. Osallistumismaksut ja maksuosuudet Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuselle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 860 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan hybridiuhkien torjunnan osaamiskeskuksesta annetun lain 12 §:n mukaisten osallistumismaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien menojen maksamiseen.

Pääluokka 24

ULKOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ulkoasiainhallinto

01. Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 258 506 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) ulkoasiainhallinnon toimialaan liittyvien tutkimusapurahojen maksamiseen
- 2) Suomeen suuntautuvien ministerivierailujen menojen ja niihin liittyvän tilapäisen työvoiman palkkioiden ja työnantajamaksujen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 1 000 000 euroa Virtual Finland -palvelualustaan (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

20. Tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 005 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen ylläpitomenojen maksamiseen
- 2) ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituutikiinteistöjen investointimenojen maksamiseen rakennus- ja korjaushankkeissa.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

29. Ulkoministeriön hallinnonalan arvonnlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 220 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kehitysyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonnlisäveromenojen maksamiseen.

74. Talonrakennukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 12 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkoasiainhallinnon toimitilojen rakennus- ja korjaushankkeiden menojen maksamiseen
- 2) valtiolle vuokrattujen tilojen peruskorjausluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

10. Kriisinhallinta

20. Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 680 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen
- 2) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin
- 3) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavasta tuesta aiheutuviin siirtomenojen maksamiseen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen
- 4) kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden taloudellisesta tukemisesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen
- 5) kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 6) yhdessä momentin 27.30.20 määrärahan kanssa enintään 450 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimettyjen virkamiesten palkkausmenoihin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	EU:n taisteluosastojen koulutus- ja valmiusmenot	4 648 000
04.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	5 242 000
05.	Yhteiset menot	6 854 000
09.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, kansallisesta kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuviin menoihin, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	1 289 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	1 460 000
14.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	17 830 000
15.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	1 528 000
16.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	1 287 000
18.	Irakin koulutusoperaation menot	7 504 000
23.	Naton Irakin koulutusoperaation menot	739 000

24.	EUNAVFOR MED, Irini-operaation menot	1 596 000
25.	EUTM/Mosambikin koulutusoperaation menot	703 000
Yhteensä		50 680 000

21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 19 248 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien menojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen
- 2) vaalitarkkailijatoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen
- 4) siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen
- 5) siviilikriisinhallintaa tukevien hankkeiden valtionavustuksiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Siviilikriisinhallinta	18 948 000
02.	Vaalitarkkailijat	300 000
Yhteensä		19 248 000

66. Rauhanvälitys (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sellaisen rauhanvälittämistoiminnan menoihin ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu
- 2) rauhanvälitystä tukeviin kahdenvälisiin ja monenkeskisiin hankkeisiin
- 3) kansainvälisissä järjestöissä ja niitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin
- 5) rauhanvälitystoimintaan liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö

50. Valtionapu Teollisen yhteistyön rahasto Oy:lle

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentin ja 3 a ja b §:n nojalla antaa määräämillään ehdoilla yhtiölle sitoumuksia siitä, että valtio korvaa yhtiölle sen luotonanto- ja takaustoiminnassa mahdollisesti syntyneitä tappioita sekä osake- ja osuussijoitusten menetyksiä ja arvonalennuksia ja valtio maksaa yhtiön ottamasta muusta kuin euromääräisestä lainasta mahdollisesti aiheutuvan kurssitappion. Sitoumuksia saa antaa siten, että niiden piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten ja takausten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään aiemmat tehdyt sitoumukset mukaan lukien 168 188 000 euroa ja nostettujen muiden kuin euromääräisten lainojen yhteinen pääoma enintään 100 000 000 euroa.

66. Varsinainen kehitysyhteistyö (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 713 012 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kehitysyhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kehitysyhteistyöhallintoon liittyvien valtion kulutusmenojen, ei kuitenkaan palkkausmenojen, ja kehitysyhteistyöedustustojen turvallisuus- ja kiinteistömenojen maksamiseen
- 3) Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 10 % Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettujen sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteisen pääomamäärän vasta-arvosta enintään 150 000 000 euroa. Vuonna 2023 Finnfundin toteuttamaan erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 1 500 000 euroa
- 4) ministeriön ja Euroopan komission yhteistoimintahankkeiden menojen maksamiseen
- 5) Business Finlandin hallinnoimaan Developing Markets Platform -alustan kehitysinnovaatioiden rahoittamiseen Suomessa toimiville yrityksille ja muille yhteisöille valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1407/2013) mukaisesti. Määrärahaa saa osana Developing Markets Platform -alustaa käyttää myös Suomessa toimivien julkista tutkimusta tai tiedon levittämistä harjoittavien valtion tutkimuslaitosten, korkeakoulujen ja vastaavien tutkimus- ja tiedonlevittämisorganisaatioiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin
- 6) kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten tai näitä vastaavien organisaatioiden rahoittamiseen niissä toimivien asiantuntijoiden menojen maksamiseksi
- 7) humanitaariseen apuun, johon tarkoitettuja määrärahoja voidaan käyttää muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen vain poikkeuksellisen laajan humanitaarisen kriisin niin edellyttäessä valtioneuvoston päätöksellä kyseisen maan avunpyyntöön pohjautuen. Momentin määrärahoista ve-

loitetaan myös valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset.

Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Määrärahaa saa käyttää ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeen toteuttamisen kannalta välttämätöntä.

Määräraha budjetoidaan maksuspäätösperusteisena.

Momentilta maksettaviin kulutus- ja investointimenoihin liittyvät arvonlisäveromenot maksetaan hallinnonalan arvonlisäveromomentilta 24.01.29.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Monenkeskinen kehitysyhteistyö	219 211 000
2.	Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö ^a	196 404 000
3.	Euroopan kehitysrahasto	28 691 000
4.	Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	58 111 000
5.	Humanitaarinen apu	92 000 000
6.	Kehitysyhteistyön suunnittelu- ja tukitoiminnot	5 695 000
7.	Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 050 000
8.	Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle	87 950 000
9.	Korkotuki-instrumentti	22 900 000
Yhteensä		713 012 000

a. Sisältää ministeriön ja Euroopan komission välisten yhteistoimintahankkeiden menoja yhteensä 2 871 000 euroa.

Valtuus

Vuoden 2023 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2023 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 397 485 000 euroa.

Finnfundille voidaan antaa Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettuja sitoumuksia erityisriskirahoitukseen liittyvien tappioiden korvaamisesta valtioneuvoston muutoin määräämin ehdoin siten, että sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteinen pääomamäärä saa olla vasta-arvoltaan enintään 150 000 000 euroa.

67. Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 060 000 euroa.

7) enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän, myös virkaan nimitetyn henkilöstön, palkkausmenojen rahoittamiseen valtion virastojen ja laitosten Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen hankkeissa.

23. Etyj-puheenjohtajuus (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 569 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Suomen Etyj-puheenjohtajuuden johdosta välttämättömän enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen lisähenkilöstön palkkauksiin ja korvauksiin sekä Etyj-puheenjohtajakauden valmistelun kannalta muihin välttämättömiin kulutusmenoihin

2) Suomen Etyj-puheenjohtajuuden johdosta järjestettävien kokouksien ja muiden niitä vastaavien Etyj-puheenjohtajuuteen välittömästi liittyvien tilaisuuksien suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuviin menoihin.

50. Eräät valtionavut (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 2 241 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville järjestöille.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

51. Häädänalaisten avustaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 45 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) konsulipalvelulain (498/1999) mukaan hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

2) edellisistä aiheutuviin tileistä poistoihin

3) avustuksien maksamiseen ulkomailla

4) konsulipalvelulain 41 c §:n mukaisen Suomen ulkopuolella annettavan konsulipalvelun menoihin.

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 110 110 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) ulkoministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen

2) Euroopan rauhanrahaston vähimmäistalletusjärjestelmän ennakkomaksuihin.

87. Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Instex S.A.S:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen.

95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtiolla käytössä olevien taloushallinnon tietojärjestelmien valuuttatietojen ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen
- 2) muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

Pääloukka 25

OIKEUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ministeriö ja hallinto

01. Oikeusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 449 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oikeusministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen sekä demokraatiapalkintoja ja rikosentorjunnan arviointitutkimuksen palkintoja varten
- 2) ministeriön yhteydessä toimivista lautakunnista ja muista vastaavista toimielimistä aiheutuviin menojen maksamiseen
- 3) siirtomenojen maksamiseen asianajajyhdistykselle luvan saaneista oikeudenkäyntiavustajista annetun lain (715/2011) 24 §:n 2 momentin mukaisesti.

Määräraha budjetoidaan asianajajyhdistykselle maksettavien siirtomenojen osalta suoriteperustetta vastaavalla perusteella.

03. Oikeusministeriön yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 13 218 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) lapsiasiavaltuutetun toimiston, tasa-arvovaltuutetun toimiston, yhdenvertaisuusvaltuutetun toimiston, tietosuojavaltuutetun toimiston, Onnettomuustutkintakeskuksen, tiedusteluvalvontavaltuutetun toiminnon, vanhusasiavaltuutetun toiminnon sekä Yhdistyneiden kansakuntien yhteydessä toimivan Euroopan kriminaalipoliittikan instituutin toimintamenojen maksamiseen

2) Euroopan kriminaalipolitiikan instituutin jakamien apurahojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (917/2014) 305 §:ssä säädetyistä valvontatehtävistä perittävistä maksuista kertyviä tuloja.

05. Oikeusrekisterikeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 179 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon Oikeusrekisterikeskuksen oman työn kustannuksista muodostuvat ICT-palvelumaksut ja rekisterinpitoviranomaisena tehtyjen tietoluovutus päätösten nojalla annettujen massapöytäkirjojen kustannusten perusteella saadut tulot.

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 013 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) turvallisuustutkintalaista (525/2011), Euroopan unionin lainsäädännön ja Suomea velvoittavien kansainvälisten sopimusten mukaan turvallisuustutkintaa varten asetetuista tutkintaryhmistä sekä kansainvälisenä yhteistyönä toimitettavasta tutkinnasta aiheutuvien palkkioiden ja muiden kulutusmenojen maksamiseen

2) konkurssiasiamiehen vähävaraisessa konkurssipesässä ottamaan kuluvastuuseen liittyen ulkomaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa antamasta sitoumuksesta mahdollisesti johtuvan korvausvastuun toteuttamiseen

3) viranomaistoiminnasta lakien ja asetusten nojalla aiheutuvien oikeudenkäyntikulujen ja alaikäiselle asianosaiselle esitutkintaa varten edunvalvojan määräämisestä aiheutuneiden kulujen sekä edunvalvojan palkkioiden ja kulujen maksamiseen

4) valtion maksettavaksi vahingonkorvauslain (412/1974) nojalla määrättyjen korvausten maksamiseen

5) oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain (362/2009) nojalla aiheutuvien hyvitysten maksamiseen

6) oikeusapulain (257/2002) mukaisesti hoidettavien asioiden sekä talous- ja velkaneuvonnan asiakkaiden ja yleisen edunvalvonnan päämiehille hallintolain (434/2003) 26 §:n 3 momentin nojalla hankittavien tulkkaus- ja käännöspalvelujen maksamiseen

7) oikeusgeneettisestä isyystutkimuksesta annetun lain (378/2005) 19 §:n ja 20 §:n mukaisten korvausten sekä äitiyden vahvistamiseen liittyvien tuomioistuimen määräämistä tutkimuksesta aiheutuvien vastaavien kustannusten maksamiseen

8) siirtomenojen maksamiseen julkisen oikeusavun ja yleisen edunvalvonnan ostopalvelujen päämiehille arvonnalisäveron määräävää vastaavana hyvityksenä

9) oikeudenkäyntikulujen maksamiseen yhdenvertaisuuslain (1325/2014) mukaisissa asioissa, joissa yhdenvertaisuusvaltuutettu toimii avustajana epäillyn syrjinnän uhriksi joutuneen henkilön oikeudenkäynnissä ja on sitoutunut korvaamaan mahdolliset oikeudenkäyntikulut, jos asia hävitään

10) rikoslain (356/2016) 10 luvun 11 §:n 2 momentin mukaisten korvausten maksamiseen.

21. Oikeusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 24 951 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ministeriön hallinnonalalla tuottavuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankintaan
- 2) hallinnonalan tietohallintohankkeisiin ja digitalisaation edistämiseen
- 3) momentin kahden vuoden käyttöaikana enintään 20 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin tuottavuustoimien edistämiseksi.

Määrärahasta on varattu 500 000 euroa väliaikaisiin lisävoimavaroihin tuomioistuinlaitokselle ympäristölupien käsittelyyn (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa. Määrärahaa saa käyttää momentin kahden vuoden käyttöaikana enintään 20 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän, myös virkaan nimitettyjen virkamiesten, palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

29. Oikeusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 660 000 euroa.

50. Avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 13 843 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen
- 2) avustuksiin rauhantyon järjestöille ja Ihmisoikeusliitto ry:lle
- 3) avustuksiin Pakolaisneuvonta ry:lle
- 4) avustuksiin rikollisuutta ehkäisevää työtä tekeville yhteisöille sekä rikollisuutta ehkäisevän työn arviointiin
- 5) avustuksiin Rikosuhripäivystyksen toimintaan ja muille rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille
- 6) avustuksiin Julkisen sanan neuvostolle
- 7) avustuksiin oikeusjärjestyksen ja demokratian kehittämistä ja tunnetuksi tekemistä tukevaan toimintaan
- 8) valtionhallinnon laitosten ja yliopistojen kanssa toteutettavista rikoksantorjuntahankkeista ja rikoksantorjuntahankkeiden arvioinneista aiheutuviin menoihin.

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

Avustukset rikosten uhrien tukipalveluja tuottaville yhteisöille (enintään)	5 825
Avustukset saamelaisten kulttuuri-itsehallinnon ylläpitämiseen (enintään)	4 473
Muut avustukset ja avustushankkeiden vaikutuksen arviointi (enintään)	3 545
Yhteensä	13 843

51. Eräät valtion maksamat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rikosvahinkolain (1204/2005) nojalla maksettaviin rikosvahinkokorvauksiin
- 2) syyttömästi vangitulle tai tuomitulle valtion varoista vapauden menetyksen johdosta maksettavasta korvauksesta annetun lain (422/1974) nojalla maksettaviin korvauksiin sekä niihin liittyvien vähäisten asiamiespalkkioiden maksamiseen.

66. Kansainväliset jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää oikeusministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

10. Tuomioistuimet ja oikeusapu*01. Korkeimman oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)*

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 178 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista mukaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia poistoja.

02. Korkeimman hallinto-oikeuden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 828 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista mukaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia poistoja.

03. Muiden tuomioistuinten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 296 612 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Tuomioistuinviraston menoihin.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon tuomioistuinmaksulain (1455/2015), oikeusministeriön asetuksen eräistä tuomioistuinten hakemusmaksuista ja oikeusministeriön asetuksen tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista mukaisesti perittäviä maksuja eikä menoina näistä johtuvia poistoja.

04. Oikeusapu- ja edunvalvontapiirien ja kuluttajariitalautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 89 322 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetussa laissa (477/2016) ja talous- ja velkaneuvonnasta annetussa laissa (813/2017) tarkoitettujen oikeusapu- ja edunvalvontapalveluiden ja talous- ja velkaneuvontapalveluiden ostamisesta valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen sekä kuluttajariitalautakunnasta annetussa laissa (8/2007) tarkoitettujen menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain 18 §:ssä tarkoitettuja yleisen edunvalvonnan päämiehen varoista perittäviä palkkioita ja korvauksia, oikeusapulain mukaisia oikeusapumaksuja ja korvauksia eikä valtion oikeusapu- ja edunvalvontapiireistä annetun lain 10 §:ssä tarkoitettuja korvauksia oikeusapupalveluista.

50. Yksityisille oikeusavustajille maksettavat korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 76 770 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) oikeusapulaissa (257/2002)
- 2) yksityishenkilön velkajärjestelystä annetussa laissa (57/1993)
- 3) oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetussa laissa (689/1997) säädettyjen korvausten maksamiseen
- 4) konkurssilain (120/2004) mukaisten julkisselvittäjien ja pesänhoitajien palkkioihin sekä julkisselvityksestä aiheutuvien muiden konkurssimenettelyn menojen maksamiseen.

20. Maksuhäiriöt, ulosotto ja konkurssivalvonta

01. Ulosottolaitoksen ja konkurssivalvonnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 109 193 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ulosottolaitoksen ja konkurssiasiamiehen toimiston toimintamenojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa ei oteta tuloina huomioon ulosottomaksuista annetun lain (34/1995) ja ulosottomaksuista annetun asetuksen (35/1995) mukaisia tuloja, ulosottokaaren (705/2007) mukaisia valtiolle tilitettäviä vähäisiä ulosottovaroja eikä konkurssilain (120/2004) mukaan valtiolle tilitettäviä velkojien menettämiä jako-osuuksia.

95. Ulosoton säilytettävänä olevien varojen korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 260 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulosoton virkavaraintilillä säilytettävänä olevien varojen korkomenojen maksamiseen.

30. Syyttäjät

01. Syyttäjälaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 57 057 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Suomen osallistumisesta Euroopan syyttäjänviraston (EPPO) toimintaan annetussa laissa (66/2021) tarkoitettujen valtuutettujen Euroopan syyttäjien EPPO-palkan sivukulujen maksamiseen.

40. Rangaistusten täytäntöönpano

01. Rikosseuraamuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 245 400 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää myös Rikosseuraamuslaitoksen toiminnallisista tarpeista aiheutuvien henkilökunnan asuntojen vuokraosuuksien alentamiseen enintään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös siirtomenojen maksamiseen vangeille vankeuslain (767/2005) 7 luvun 5 §:n ja 9 luvun 6 §:n mukaisesti.

74. Avolaitostyöt (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 700 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää enintään 1 700 000 euroa avolaitostöihin kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteissa.

Määrärahaa saa käyttää valtion, kunnan ja yleishyödyllisten yhteisöjen omistuksessa olevien rakennusten ja ympäristöjen rakentamis-, korjaus- ja hoitotöihin sekä kansallisuusomaisuuden ylläpitämiseen. Määrärahaa saa käyttää myös maanrakennustöihin. Kunnan, seurakunnan tai yleishyödyllisen yhteisön työkohteet ovat kulttuurihistoriallisesti arvokkaita tai niihin voidaan liittää kuntouttavaa toimintaa, jonka kustannuksiin asianomainen yhteisö osallistuu. Työkohteissa tehtävää työtä voidaan myös opinnollistaa. Määrärahaa voi käyttää erityisesti pitkäaikaishankkeissa myös avolaitostyönä toteutettavien rakentamisprojektien edellytysten luomiseksi vaadittavien tarpeellisten tukitoimintojen menoihin, kuten vankien asuintilojen kunnostamiseen.

Määrärahaa saa käyttää momentin kolmen vuoden käyttöaikana enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

50. Vaalimenot

20. Vaalimenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 336 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vaalilain (714/1998) mukaisten yleisten vaalien ja menettelystä neuvoa-antavissa kansanäänestyksissä annetussa laissa (571/1987) tarkoitettujen valtiollisten kansanäänestysten toimittamisesta ja niihin liittyvästä tiedottamisesta ja tietopalvelusta, vaalitietojärjestelmän ja vaalivalmiuden ylläpidosta, vaalijärjestelmän ja vaalitietojärjestelmän kehittämisestä sekä äänestysaktiivisuuden vahvistamiseen liittyvistä toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) siirtomenojen maksamiseen kunnille vaalilain 188 §:n 3 momentissa tarkoitettuna kertakorvauksena ja saamelaiskäräjistä annetussa laissa (974/1995) tarkoitetuista saamelaiskäräjävaaleista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Pääloukka 26

SISÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

01. Sisäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 518 000 euroa.

04. Kriisinhallintakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 320 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös siviilikriisinhallintatoiminnan kotimaan valmiuksien kehittämiseen.

21. Sisäministeriön hallinnonalan kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 342 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) hallinnonalan toiminnan vaikuttavuutta ja tulokellisuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutuspalvelujen ja muiden asiantuntijapalvelujen hankintaan

2) hallinnonalan toiminnan ja palvelujen kehittämiseen liittyvää tiedonhallintaa, yhteentoimivuutta sekä kyberturvallisuutta edistävien kokeilujen ja investointien hankintaan sekä muuhun digitalisaation edistämiseen

3) kohtien 1)–2) mukaisiin yhden tai useamman viraston kehittämishankkeisiin

4) enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

25. Öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan järjestämisestä, alusten torjuntavalmiuden ylläpidosta, torjuntakaluston hankinnoista, mukaan lukien jääolosuhteissa toimivan öljyntorjuntalaitteiston ja muun avomeriöljyntorjuntakaluston hankinnoista sekä torjuntatoimenpiteistä ja ympäristövahingon torjuntaan välittömästi liittyvistä tutkimuksista aiheutuviin menoihin

2) öljy- ja kemikaalivahinkojen torjunnan kansainvälisestä yhteistyöstä, koulutus- ja kehittämistoiminnasta ja oikeudenkäynneistä aiheutuviin menoihin, öljyntorjuntavarastojen vuokriin ja sivutoimisten varastonhoitajien ja torjuntatöihin osallistuvien palkkioihin.

Torjuntakaluston hankintamenot budjetoidaan sitomusperusteisena.

Momentille saa nettobudjetoida siirtotalouden tuottoina korvaukset rahastoista ja vahinkojen aiheuttajilta.

26. EU:n osuus sisäisen turvallisuuden ja maahanmuuton hallintaan ohjelmakaudella 2021—2027 (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 42 828 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää edellyttäen, että a) Euroopan unioni on hyväksynyt EU:n ohjelmakautta 2021—2027 koskien EU:n vuoden 2021 talousarvion, b) EU:n ko. ohjelmakauden jäljempänä mainittuja rahastoja ja niiden varojen käyttöä koskeva EU-lainsäädäntö on hyväksytty ja tullut voimaan, c) kansallinen sisäasioiden rahastoja koskeva lainsäädäntö on hyväksytty ja voimassa ja se antaa sisäministeriölle toimivallan EU:n Suomelle osoittamien uuden ohjelmakauden EU-varojen käyttöön jäljempänä tarkoitettuihin menoihin sekä d) Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen rahastoja koskevat ohjelmat.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset) toteuttamiseen

2) edellä mainittujen rahastojen toimeenpanoon tarvittavan teknisen avun ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen sekä rahastojen toimeenpanon kannalta muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

3) hankkeisiin ja toimiin sisältyvien arvonlisäveromeno-osuuksien maksamiseen Euroopan unionin asetusten salliessa ja kansallisten säädösten mukaisesti

4) siirtomenojen maksamiseen hankerahoituksena valtiontalouden ulkopuolisille toimijoille

5) ohjelman mukaisiin Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

6) Euroopan unionin ohjelmakauden 2021—2027 turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahaston, rajaturvallisuuden ja viisumipolitiikan rahoitustukivälineen ja sisäisen turvallisuuden rahaston rahoitussääntöjä koskeviin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1060 (yleisasetus) artiklojen 103—104 mukaisten rahoitusoikaisujen ja niistä aiheutuvien Suomen velvoitteiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen edellyttäen, että niitä ei voida kohdentaa kansallisen rahoituksen osuuteen

7) Pakolaisten uudelleensijoittamismenettelystä, humanitaarisesta maahanpääsystä ja kuntaan sijoittamisesta aiheutuviin siirto- ja kulutusmenoihin sekä enintään 30 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin, joihin on varattu 10 500 000 euroa työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalalle ja 4 500 000 euroa Maahanmuuttovirastolle. Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää määrärahaa edelleen avustuksena. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan osalta siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti

8) Euroopan unionin ohjelmakauden 2028—2035 sisäasioiden rahastojen valmisteluun liittyviin toimiin

9) sellaisiin ennen avustuspäätöksen tekemistä syntyneisiin kustannuksiin, jotka ovat syntyneet 1.1.2021 tai sen jälkeen ja joita koskeva hakemus tulee vireille viimeistään 30.6.2022.

Momentille voidaan nettouttaa virastolle työnantajana maksetut tulot. Siirtomenot budjetoidaan maksatuspäätösperusteella.

27. EU:n pelastuspalvelumekanismi CBRN-varastointi (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 59 845 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) henkilösuojainten, mittauskaluston ja tukivälineistön sekä muiden tarpeellisten laitteiden ja tarvikkeiden hankintaan, varastointiin ja ylläpitoon ja logistiikkaan

2) lääkkeiden ja rokotteiden hankintaan, varastointiin ja ylläpitoon

3) hankkeessa toteutettaviin harjoituksiin ja valmiuden kehittämiseen ja ylläpitoon

4) hankkeen toimeenpanosta aiheutuviin tehtäviin ja näihin tehtäviin kohdennettavan enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkauksiin vuonna 2023 sekä hankkeen toteuttamisesta ja toimeenpanosta aiheutuviin muihin kulutusmenoihin

5) hankkeen toimeenpanosta aiheutuvia menoja vastaavien määrärahojen siirtämiseen, josta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle noin 42 872 000 euroa, sosiaali- ja terveysministeriölle noin 236 000 euroa ja Säteilyturvakeskukselle noin 114 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hankkeesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Huoltovarmuuskeskukselle. Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Määrärahaa saa käyttää edellyttäen, että Euroopan komissio on hyväksynyt Suomen EU:n pelastuspalvelumekanismiin kuuluvan unionin tasoisen rescEU-varastointihankkeen kemiallisten, biologisten, säteily- ja ydinuhkien (Chemical Biological Radiological Nuclear) varalle.

Hakemusneuvottelujen lähtökohtana on, että komissio rahoittaa arvonlisäveromenoja lukuun ottamatta 80 % hankkeen kustannuksista hankkeen aikana ja 20 % hyväksytyyn loppuraportin jälkeen.

29. Sisäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 180 200 000 euroa.

50. Erät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 480 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustusten myöntämiseen valvontalento- ja meripelastustoimintaan sekä poliisin todistajansuojeluohjelmaan sisältyvän sopeutumisavustuksen maksamiseen.

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 960 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sisäasiainhallinnon kansainvälisten järjestöjen (Interpol, IGC¹, IOM, ICMPD², COSPAS-SARSAT³ ja ICAO PKD⁴) jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja vastaavien veloitteiden suorittamisesta aiheutuvien menojen sekä YK:lle teollisuusonnettomuuksien rajojen yli ulottuvista vaikutuksista koskevan yleissopimuksen kansainvälisen toimeenpanon tukemisesta aiheutuvien avustusten maksamiseen.

10. Poliisitoimi

01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 863 666 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös poliisihallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetun asetuksen (1177/2009) 2 §:n nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle.

1 IGC = Inter-Governmental Consultations on Asylum, Refugee and Migration Policies in Europe, North America and Australia

2 ICMPD = International Centre for Migration Policy Development

3 COSPAS-SARSAT = satelliittipaikannusta maalla, merellä ja ilmassa hyödyntävä maailmanlaajuinen etsintä- ja pelastusjärjestelmä

4 ICAO PKD = kansainvälisen siviili-ilmailujärjestön sähköinen varmennepankki

Määrärahasta on varattu 993 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvontaan ja täytännönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

02. Suojelupoliisin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 45 412 000 euroa.

20. Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 668 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maasta poistettavien henkilöiden maasta poistamiskuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 2) turvapaikanhakijoiden ja maastapoistettavien tulkkaus- ja käännöspalveluista aiheutuviin menoihin
- 3) Suomeen luovutettavien rikoksenteijöiden noutokuljetuksista aiheutuviin menoihin
- 4) maasta poistettavien identifiointista ja tarvittavien matkustusasiakirjojen hankinnoista aiheutuviin menoihin
- 5) turvapaikanhakijoiden vastaanoton valmiusryhmän ja valtakunnallisen palautusten täytännönpanon valmiusryhmän käytöstä aiheutuneiden koulutus-, matka- ja majoitusmenojen korvaamiseen
- 6) maastapoistamista ja sen kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 7) EU:n sisäasioiden rahastoista rahoitettavien maasta poistamistoiminnan kehittämishankkeiden enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkausmenoihin vuonna 2023.

21. KEJO-hankkeen yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 850 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisten yhteisen kenttäjärjestelmän kehitystyöhön liittyviin palveluhankintoihin.

Momentille nettobudjetoidaan hankkeen mahdollisesti saama EU:n sisäisen turvallisuuden rahastosta myönnetty tukiosuus.

20. Rajavartiolaitos

01. Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 305 044 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Rajavartiolain (578/2005) 81 §:n nojalla työsuhdeasuntojen vuokrakompensatioon
- 2) Sisäministeriön rajavartio-osaston menoihin

3) Eurooppalaisen raja- ja merivartioston pysyvän joukon sekä raja- ja merivartioston toimintaan osallistumisen menoihin.

70. Rajavartiolaitoksen investoinnit (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 325 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkovartiolaivan varustamiseen liittyviin hankintoihin ja mahdollisiin muihin toiminnallisiin muutostarpeisiin
- 2) kevyen aluskaluston nopeiden veneiden uusimiseen ja muihin välttämättömiin venehankintoihin sekä niiden tarvitsemien varusteiden ja varaosien hankintaan
- 3) ilma- ja vartioalusten kertaluonteisiin peruskorjauksiin ja huoltoihin
- 4) indeksien ja valuuttakurssien muutoksista aiheutuviin hankintasopimusten mukaisiin menoihin
- 5) maa- ja merirajan teknillisen valvonnan uudistamiseen liittyvien hankintojen ja palveluiden kustannuksiin
- 6) uuden ulkovartiolaivan hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin
- 7) uuden valvontalentokoneen hankintaan liittyviin suunnittelu-, hankinta- ja koulutuskustannuksiin
- 8) Itärajan esteen rakentamiseen liittyvien hankintojen ja palvelujen kustannuksiin.

Momentille voidaan myös tulouttaa oikaisuina sopimuksista aiheutuvia sopimussakkoja tai muita vastaavia korvauksia.

30. Pelastustoimi ja hätäkeskustoiminta

01. Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 507 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) pelastuslain (379/2011) 107 §:n mukaisten erityisten palon tai onnettomuuden syiden tutkimusten aiheuttamien menojen suorittamiseen
- 2) pelastuslain 100 §:n 1 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 3) pelastuslain 97 §:ssä tarkoitetulla tavalla valmiuden ylläpitämiseen
- 4) pelastustoimeen liittyvään standardisointitoiminnan edistämiseen ja standardisointityöhön osallistumisesta johtuviin menoihin
- 5) ilma-alusten käyttöön liittyvän hälytys- ja johtamisjärjestelmän välittömien kustannusten korvaamiseen Fintraffic Lennonvarmistus Oy:lle.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

02. Häätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 70 428 000 euroa.

03. Pelastusopiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 026 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös Pelastusopistosta annetun lain (607/2003) 36 §:n 2 momentissa mainittujen suoritteiden kustannusten korvaamiseen.

Momentille saa nettobudjetoida myös siirtotalouden tuottoina Palosuojelurahastolta tutkimus- ja kehittämistoimintaan saadut erityisavustukset.

20. Erityismenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) pelastuslain (379/2011) 97 §:ssä tarkoitetulla tavalla toimintakustannuksiin, jotka aiheutuvat ilma-alusten käytöstä etsintä- ja pelastustehtäviin sekä poliisiviranomaisen johtamiin etsintä- tai muihin vastaaviin virka-aputehtäviin ja niistä aiheutuvan valmiuden ylläpitämiseen

2) pelastuslain 38 §:ssä tarkoitetulla tavalla pelastustoimintaan kuuluvissa tehtävissä avustamiseen tai tuen antamiseen toiselle viranomaiselle sekä pelastustoimeen kuuluvan asiantuntija-, muodostelma- ja materiaaliavun antamisesta ulkomaille, vastaanottamisesta sekä siihen varautumisesta aiheutuviin kustannuksiin ihmisen tai luonnon aiheuttamissa katastrofitilanteissa, unionin pelastuspalvelumekanismissa (1313/2013/EU) tarkoitetuissa toimissa, Euroopan unionin ja kansainvälisten järjestöjen yhteistyössä sekä Suomen kahden- ja monenvälisten pelastuspalvelun yhteistoimintasopimusten perusteella, mihin luetaan myös Suomen osallistuminen Euroopan unionin, YK:n sekä NATO:n euroatlanttisen kumppanuusneuvoston pelastuspalvelun ja siviilivalmiuden asiantuntijatehtäviin niistä aiheutuvine palkkaus- ja toimintakustannuksineen. Määrärahaa saa käyttää enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkauksiin

3) pelastuslain 31 §:n mukaisiin metsäpalojen täyhystystoiminnasta ja sen valmiuden ylläpidosta aiheutuneisiin kustannuksiin.

Määrärahaa saa käyttää siirtomenojen maksamiseen.

40. Maahanmuutto

01. Maahanmuuttoviraston ja valtion vastaanottokeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 64 865 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen ja vastaanottojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha on varattu 3 800 000 euroa maailmanluokan automaatiota hyödyntävä digitaalinen infrastruktuuri osajien maahanmuuton tueksi -investointikokonaisuuteen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

21. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 371 152 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 7 §:n mukaisesti vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, ilman kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien kulujen korvaamiseen vastaanottorahaa lukuun ottamatta ja alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa, edustajan palkkion maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin

2) säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säilöön otetuille ulkomaalaisille käyttörahaa lukuun ottamatta

3) vastaanottopalveluna järjestettyyn työ- ja opintotoimintaan osallistuvien henkilöiden vastaanottolain 30 §:n mukaisten tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

4) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja EU:n rahoittamiin hankkeisiin koskien EU:n sisäisiä siirtoja sekä vastaanottojärjestelmän kapasiteetin lisäämistä

5) turvapaikkatutkinnan ja -puhuttelujen tulkkaus- ja käännösmenoihin

6) perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien ja oikeuslääketieteellisten testien kustannuksiin sekä kotipaikan tai kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin

7) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 86 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

8) erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n mukaisesti Suomeen otettavien henkilöiden vastaanottopalveluiden järjestämisestä sekä näiden henkilöiden majoittamista varten vuokrattavista lisätiloista aiheutuvien kustannusten korvaamiseen

9) tilapäisen suojelun direktiivin 2001/55/EY perusteella suoritettavien (tilapäistä suojelua saavien) siirtojen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

Määräraha budjetoidaan ennakkomaksujen ja niiden tasausten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Vuoden 2023 pakolaiskiintiö on 1 050 henkilöä.

22. Vapaaehtoinen paluu (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 318 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin
- 2) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) 31 §:n mukaisten matka- ja muiden avustusten maksamiseen
- 3) vapaaehtoista paluuta tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 4) vastaanottotoiminnan kehittämistä tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 5) vapaaehtoisen paluun ohjaukseen, suunnitteluun ja neuvontaan enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkausmenojen maksamiseen.

63. Vastaanottotoiminnan asiakkaille maksettavat tuet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 87 158 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ulkomaalaiselle kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta sekä ihmiskaupan uhrin tunnistamisesta ja auttamisesta annetun lain (746/2011) (vastaanottolaki) 19 §:n, säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 12 §:n ja erityisellä humanitaarisella perusteella tai kansainvälisten velvoitteiden täyttämiseksi ulkomaalaislain (301/2004) 93 §:n perusteella myönnettävän vastaanottorahan, täydentävän vastaanottorahan, käyttörahan ja toimeentulotuen maksamiseen.

Pääluokka 27

PUOLUSTUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Puolustuspolitiikka ja hallinto

01. Puolustusministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 461 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Turvallisuuskomitean sihteeristön menojen maksamiseen
- 2) ministeriön yhteydessä toimivien neuvottelukuntien ja muiden vastaavien toimielimien menojen maksamiseen
- 3) toimialaan liittyvän tutkimus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen.

21. Puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 875 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää puolustusministeriön hallinnonalan tuottavuutta edistävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen samoin kuin tuottavuushankkeiden toimeenpanoon.

29. Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 923 794 000 euroa.

66. Jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 24 445 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 23 410 000 euroa Pohjois-Atlantin liiton (North Atlantic Treaty Organisation, NATO) jäsenmaksuihin ja maksuosuuksiin
- 2) Euroopan puolustusviraston (European Defence Agency, EDA) jäsenmaksuun
- 3) räjähtävän materiaalin turvallisuuteen keskittyvän järjestön (Munitions Safety Information Analysis Center, MSIAC) jäsenmaksuun
- 4) muiden kansallisten ja kansainvälisten yhteisöjen jäsenmaksujen sekä muiden rahoitusosuuksien maksamiseen.

10. Sotilaallinen maanpuolustus

01. Puolustusvoimien toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 118 298 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) ulkomaalaisille oppilaille annettavasta sotilaskoulutuksesta ja Puolustusvoimien joukkojen kansainvälisestä harjoitustoiminnasta ja sen valmisteluista sekä muusta Puolustusvoimien kansainvälisestä yhteistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) enintään 1 600 000 euroa palvelusuhdeasuntojen vuokraosuuksien maksamiseen Puolustusvoimien toiminnallisiin tarpeisiin perustuen tai puolustusministeriön määräämäksi siirtymäajaksi puolustushallinnon rakennemuutoksen henkilöstöjärjestelyihin liittyvistä syistä tai muihin puolustushallinnon vastaaviin tarpeisiin perustuen
- 3) enintään 155 000 euroa sotainvalideille ja sotaveteraaneille, maanpuolustustyölle, partiolais-toimintaan sekä merkittäville urheilu- ja muille vastaaville tapahtumille suoritettavan liiketaloudellisin perustein hinnoitellun maksullisen toiminnan hintojen alentamiseen
- 4) Puolustusvoimien toimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja monikansallisten yhteishankintajärjestelyjen kuluosuuksiin

- 5) Vapaudenristin Ritarikunnan menoihin
- 6) kotimaisen puolustusteollisuuden vientiedellytysten ja kansainvälistymisen tukemiseen liittyvien menojen maksamiseen
- 7) valmiusrakentamisesta ja Ilmavoimien tukikohtien kehittämisestä aiheutuviin menoihin
- 8) Puolustusvoimien tarpeita vastaavaan museotoimintaan liittyvien menojen maksamiseen
- 9) vapaaehtoisen asepalveluksen kutsuntaterveystarkastuksista aiheutuviin menoihin.

Valtuus

1) Vuonna 2023 saa tehdä Puolustusvoimien toiminnan edellyttämiä materiaalin ja palvelujen hankintaan liittyviä pitkäaikaisia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua valtion talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2023—2028 enintään 127 255 000 euroa (Vuoden 2023 toimintamenojen tilausvaltuus).

2) Vuonna 2023 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyjen tilausvaltuuksien käyttämättä olevaa määrää vastaavasti kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

3) Aiemmin hyväksytyistä tilausvaltuuksista saa aiheutua valtiolle menoja valtuuksissa olevista vuosittaisista enimmäismääristä poiketen, mutta pysyen kuitenkin kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

Uusiin tilausvaltuuksiin sisältyvien tavaroiden ja palvelujen hintojen tarkistuksista aiheutuvien lisämenojen maksamiseen käytetään Puolustusvoimien toimintamenoihin vuosittain myönnettäviä määrärahoja.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat sekä niihin liittyvät indeksien ja valuuttakurssien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisina.

18. Puolustusmateriaalihankinnat (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään 1 580 565 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) puolustusmateriaalin hankkimisesta ja Puolustusvoimien turvallisuushankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen sekä hankittujen järjestelmien testaukseen ja käyttökoulutukseen
- 2) puolustusmateriaalihankintoihin ja Puolustusvoimien turvallisuushankintoihin välittömästi liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan
- 3) puolustusmateriaalin sodan ajan välttämättömän varastotarpeen mukaisten varaosien ja vaihtolaitteiden hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Muihin puolustusmateriaalihankintoihin kuin tilausvaltuuksista aiheutuvien menojen tai niihin liittyvistä indeksi- ja valuuttakurssimuutoksista aiheutuvien menojen maksamiseen määrärahaa saa käyttää enintään 224 662 000 euroa.

Valtuus

1) Vuonna 2023 saa tehdä sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2023—2032 enintään 558 937 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen 2023 -tilausvaltuus, PVKEH 2023).

PVKEH 2023-tilausvaltuuden enimmäismäärän mukaiset suoritukset voidaan sitoa alaa kuvaavaan hintakehitykseen vuoden 2023 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

2) Laivue 2020 -hanketta koskevia sopimuksia saa tehdä siten, että niistä saa aiheutua vuoden 2018 talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla vuosina 2018—2028 enintään 1 376 510 000 euroa lisättyinä valuutta- ja kustannustasomuutoksilla (Laivue 2020 -tilausvaltuus, Laivue 2020).

3) Sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia saa tehdä siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2018—2026 enintään 632 502 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen 2018 -tilausvaltuus PVKEH 2018).

4) Sotilaallisen maanpuolustuksen suorituskyvyn parantamiseksi Puolustusvoimien materiaaliseen kehittämiseen liittyen uusia sopimuksia saa tehdä siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssitasolla valtiolle menoja vuosina 2021—2027 enintään 859 187 000 euroa (Puolustusvoimien materiaalinen kehittäminen 2021 -tilausvaltuus, PVKEH 2021).

5) Vuonna 2023 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyjen tilausvaltuuksien käyttämättä olevaa määrää vastaavasti kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

6) Aiemmin hyväksytyistä tilausvaltuuksista saa aiheutua valtiolle menoja valtuuksissa olevista vuosittaisista enimmäismääristä poiketen, mutta pysyen kuitenkin kunkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

Tilausvaltuuksien maksatusmäärärahat ja niihin liittyvät indeksien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisena.

19. Monitoimihävittäjien hankinta (siirtomääräraha 5 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 405 697 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) monitoimihävittäjien, aseiden, ampumatarvikkeiden ja muiden järjestelmien hankintaan sekä niiden testaukseen, käyttöönottoon ja koulutukseen
- 2) palvelujen ostoihin, hallintomenoihin ja käyttöönottovaiheen ylläpitoon
- 3) varaosien, vaihtolaitteiden ja tuotetukipalvelun hankintaan
- 4) hankintaan välittömästi liittyvään tutkimus- ja kehittämistoimintaan sekä auditointeihin

- 5) tilojen ja sotilasalueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja käyttöönottovaiheen vuokratukstan-
nuksiin sekä vuokrien ennakkomaksuihin
6) tietosuoja- ja turvarakentamiseen sekä muihin turvallisuushankintoihin
7) enintään vuosittain 80 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen
8) indeksi- ja valuuttakurssimenoihin.

Käyttösuunnitelma (1 000 euroa)

01.	Monitoimihävittäjien hankinta 2021 -tilausvaltuuden (HX 2021) käytöstä aiheutuvat menot	1 016 150
02.	Monitoimihävittäjien hankinnan muu rahoitus (enintään)	18 711
03.	Indeksimenot	99 638
04.	Valuuttakurssimenot	271 198
Yhteensä		1 405 697

Määrärahaa käytetään hankintasopimuksen mukaisiin ennakko- ja etappimaksuihin.

Momentille nettobudjetoidaan maksuperusteisena hankintaan välittömästi liittyvät tulot ja hankinnasta maksettujen ennakoiden viivästysajan korot. Monitoimihävittäjien hankinnasta kertyviä satunnaisia tuloja saa käyttää aseiden, ampumatarvikkeiden ja varaosien hankintaan.

Valtuus

1) Vuonna 2023 saa tehdä sopimuksia aiemmin hyväksytyyn tilausvaltuuden käyttämättä olevaa määrää vastaavasti valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

2) Aiemmin hyväksytystä tilausvaltuudesta saa aiheutua valtiolle menoja valtuudessa olevasta vuosittaisesta enimmäismäärästä poiketen, mutta pysyen kuitenkin valtuuden kokonaismäärän puitteissa.

Tilausvaltuuden maksatusmäärärahat ja niihin liittyvät indeksien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluvaksi maksuperusteisena.

50. Maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukeminen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 8 215 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maanpuolustusjärjestöjen toiminnan tukemiseen

2) Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle (MPK) myönnettävään valtionavustukseen sille laissa vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta (556/2007) säädettyjen julkisten hallintotehtävien hoitamisesta aiheutuviin toimintamenoihin ja varautumistoiminnan kuluihin

- 3) kaatuneiden muiston vaalimistyöstä aiheutuviin menoihin
- 4) sotilaallisen kriisinhallinnan veteraanien kuntoutukseen ja tukitoimiin.

30. Sotilaallinen kriisinhallinta

20. Sotilaallisen kriisinhallinnan kalusto- ja hallintomenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 63 988 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen
- 2) EU:n taisteluosastojen koulutusajan palkkaus-, muutto- ja asumismenoihin sekä siirtokorvauksiin
- 3) sotilastarkkailijoiden palkkojen ja kansallisen päivärahan maksamiseen
- 4) valmiusjoukon palkkaus-, koulutus-, ylläpito-, varustamis-, hallinto- ja muiden kulutusmenojen sekä kansainvälisten kriisinhallintakurssien menojen maksamiseen
- 5) suomalaisten kriisinhallintajoukkojen henkilöstön matkakustannusten, terveydenhoito-, kuljetus-, varustamis-, huolto-, edustus- ja hallintomenojen maksamiseen
- 6) Suomen kansainväliseen kriisinhallintaan nimeämien joukkojen varustamisesta aiheutuviin menoihin
- 7) kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen edellyttämiin ampumatarvike-, huolto- ja materiaalikuluihin
- 8) kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavasta tuesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen
- 9) sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muuten osallistu, materiaalisesta tukemisesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen
- 10) Strategic Airlift Capability (SAC) -sopimuksen hallinto- ja käyttökustannuksista aiheutuviin menoihin
- 11) Suomen osallistumisesta Pohjoismaiden Base Camp -pooliin aiheutuviin menoihin
- 12) yhdessä momentin 24.10.20 määrärahan kanssa enintään 450 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimettyjen virkamiesten palkkausmenoihin.

Valtuus

- 1) Vuonna 2023 saa tehdä kriisinhallinnan joukkojen kehittämisohjelman parantamiseen liittyen uusia sopimuksia siten, että niistä saa aiheutua talousarvion voimaantulopäivän valuuttakurssita-

solla valtiolle menoja vuosina 2023—2026 enintään 20 000 000 euroa (Kriisinhallinnan kehittämissohjelman tilausvaltuus 2023, KRIHA KEHO 2023).

KRIHA KEHO 2023 -tilausvaltuuden enimmäismäärän mukaiset suoritukset voidaan sitoa alaa kuvaavaan hintakehitykseen vuoden 2023 ensimmäisestä vuosineljänneksestä alkaen.

Tilausvaltuuden maksatusmäärärahat ja siihen liittyvät indeksien noususta aiheutuvat lisätarpeet tai alenemisesta syntyvät vähennykset budjetoidaan talousarviossa varainhoitovuoteen kuuluviksi maksuperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

01.	Suomen Kosovon kriisinhallintajoukon menot (KFOR-operaatio)	5 652 000
03.	Sotilastarkkailijatoiminnan menot	2 742 000
04.	Resolute Support -operaatio, Afganistan	250 000
05.	Irakin koulutusoperaation menot	7 302 000
06.	EUTM/Mosambikin koulutusoperaation menot	373 000
07.	Kriisinhallintaoperaatioiden yhteiset menot	10 010 000
08.	Kriisinhallinnan joukkojen kehittämissohjelma	17 090 000
11.	EUTM/Somalian koulutusoperaation menot	704 000
12.	EUNAVFOR MED Iriini, Välimeren operaation menot	297 000
15.	Libanonin kriisinhallintaoperaation menot	11 289 000
16.	EUTM/Malin koulutusoperaation menot	1 367 000
17.	Malin YK-operaation menot (MINUSMA)	548 000
19.	Naton Irakin koulutusoperaation menot (NMI)	504 000
20.	Varalla käynnissä olevien operaatioiden lisämenoihin ja niiden jatkamiseen, mahdollisiin uusiin kriisinhallintaoperaatioihin sekä muihin kriisinhallintamenoihin	5 860 000
Yhteensä		63 988 000

95. Kurssivaihtelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää suomalaisista kriisinhallintajoukoista aiheutuvien puolustusministeriön hallinnonalan menojen laskutuksessa syntyviin kurssieroihin.

Pääluokka 28

VALTIOVARAINMINISTERIÖN HALLINNONALA

Valtuus

Valtioneuvosto voi myöntää vastavakuutta vaatimatta valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön muutoin päättämin ehdoin enintään 64 220 000 euron suuruisen valtioneuvoston Ukrainalle myönnettävän poikkeuksellisen lainamuotoisen makrotaloudellisen avun puitteissa myönnettävien lainojen ja lainasopimuksissa sovittavien ehtojen vakuudeksi sekä Euroopan unionin talousarvion yhteisen vararahaston vahvistamiseksi.

01. Hallinto

01. Valtiovarainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 35 579 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon siirtyvän omaisuuden väliaikaisesta hallinnasta valtiovarainministeriölle saatavat tulot.

Määrärahasta on varattu 120 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytännönpanon varmistamiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumishjelmaa.

20. Valtion kiinteistöstrategian toteuttaminen ja hallinnonalan omistajaohjaus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 345 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kiinteistövarallisuuteen liittyvistä omaisuus- ja omistusjärjestelyistä aiheutuviin menoihin
- 2) kiinteistövarallisuuden hallinnoinnista ja käytön tehostamisesta aiheutuviin menoihin
- 3) omistus- ja yritysjärjestelyistä aiheutuvien menojen sekä omaisuuden hallintointiin ja omistajaohjaukseen liittyvien menojen maksamiseen
- 4) valtion etuusto-oikeudesta eräillä alueilla annetun lain (469/2019) mukaisen valtion etuusto-oikeuden käyttämisestä aiheutuviin menoihin.

21. Valtiovarainministeriön hallinnonalan tuottavuusmääräraha (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 3 306 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtiovarainministeriön hallinnonallalla tuottavuuden edistämiseen tähtäävien investointien, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palveluiden hankkimiseen.

25. Metallirahamenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 460 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) metallirahojen suunnittelusta, valmistuksesta, jakelusta, myynnistä, markkinoinnista, varastoinnista, ostamisesta, takaisinlunastuksesta ja hävityksestä sekä edellä mainittuihin liittyvistä tarkastuksista ja laadunvarmistustoimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) enintään 150 000 euroa juhla- ja erikoisrahojen suunnitteluun liittyvien menojen maksamiseen.

Momentille tuloutetaan metallirahojen liikkeeseenlaskusta ja myynnistä sekä palautuneiden metallirahojen metalliseosten myynnistä kertyvät tulot.

29. Valtiovarainministeriön hallinnonalan arvonnisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 155 000 000 euroa.

50. Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus työkykyhankkeeseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa valtionavustuksen myöntämiseen työkyvyn tutkimus- ja kehittämishankkeiden menoihin (RRF pilari3).

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtiovarainministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien suorittamiseen.

69. Suomen Pankin eräiden sijoitustuottojen siirto Kreikan valtiolle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 320 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää eräiden sijoitustuottojen siirtoon Kreikan valtiolle.

10. Verotus ja tulli

01. Verohallinnon toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 397 079 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin

2) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien maksuosuuksien maksamiseen

3) Verohallinnon menettelystä asiakkaille aiheutuneiden vahinkojen sopimusperusteisiin korvauksiin.

02. Tullin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 193 593 000 euroa.

Valtuus

EU-lähtöisiin tulliselvitysjärjestelmien kokonaisuudistuksen hankkeisiin saa sitoutua siten, että sitoumuksista aiheutuu, ottaen huomioon aiemmin myönnetyn valtuuden aiheuttamat menot, valtiolle menoja enintään 118 300 000 euroa.

03. Kansallisen tulorekisterin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 808 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tulotietojärjestelmästä annetussa laissa Verohallinnolle keskitetyn jatkuvan toiminnan henkilöstö-, ylläpito-, käyttö- ja muiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) positiivisen luottotietorekisterin hankehallintaan, rekisterin ja sen hallinnoinnin vaatimusmäärittelyyn, hankintaprosessiin sekä rekisterin määrittelyyn, suunnitteluun, toteutukseen, testaukseen ja käyttöönoton vaatimaan valmisteluun
- 3) positiivisesta luottotietojärjestelmästä annetussa laissa Verohallinnolle keskitetyn jatkuvan toiminnan henkilös-tö-, ylläpito-, käyttö- ja muiden toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

63. Takaisin maksetut verot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) veron takaisin maksamiseen tapauksissa, joissa maksuvelvollinen on sosiaalisista tai muista veronhuojennussäännöksissä taikka verosopimuksissa tarkoitetuista syistä valtiovarainministeriön, Verohallinnon ja Tullin päätöksen nojalla oikeutettu saamaan takaisin jo maksetun veron
- 2) tuomioistuimen päätöksellä palautettavaksi määrättyjen verojen, korkojen ja oikeudenkäyntikulujen maksamiseen tapauksissa, joissa vastaavaa tulo- tai muuta momenttia ei ole käytettävissä
- 3) EU:lle korvattavien perimättä jääneiden tullien ja niistä aiheutuvien korko- ja muiden kulujen maksamiseen
- 4) valtion maksettavaksi tuomittujen ELV-vahingonkorvausten maksamiseen viivästyskorkoineen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

95. Verotukseen liittyvät korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verotukseen liittyvien korkomenojen maksamiseen.

97. Autoveron vientipalautus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ajoneuvon arvossa jäljellä olevan autoveron palauttamiseen, kun Suomessa käytössä ollut ajoneuvo viedään maasta pysyvästi ulkomaille käytettäväksi. Vientipalautusta voidaan myöntää vain niille ajoneuvoille, jotka on ensiverotettu autoverolain muuttamisesta annetun lain (5/2009) voimaantulon jälkeen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

20. Palvelut valtioyhteisölle

01. Valtiokonttorin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 579 000 euroa.

02. Keskitettyjen valuuttatilien kurssierot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Valtiokonttorin virastojen ja laitosten puolesta keskitetysti hoitamien valuuttatilien käytöstä aiheutuvien kurssierojen maksamiseen.

03. Huoltovarmuuspankin palvelumaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Huoltovarmuuspankin ylläpidosta aiheutuviin menoihin ja valtion maksuliikepankkien toimintojen auditointeihin.

07. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 000 000 euroa.

09. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 000 000 euroa.

10. Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen investointimenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää palvelukeskuksen ja sen tuottamien palvelujen korvaus-, kehittämis- ja laajennusinvestoinneista aiheutuviin menoihin.

11. Verkkomaksaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää verkkomaksaminen-palvelun (Suomi.fi -maksut) kehittämiseen, ylläpitoon ja jatkuvaan palvelutuotantoon, palveluntuottajien veloituksiin sekä palvelun hankinnasta, hallinnoinnista, käytöstä ja kehittämisestä aiheutuviin työ- ja muihin menoihin.

88. Senaatti-konsernin liikelaitokset

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

1. Palvelu- ja muut toimintatavoitteet

Senaatti-konsernin liikelaitoksille asetetaan seuraavat palvelu- ja toimintatavoitteet:

Senaatti-kiinteistöt

- Senaatti-kiinteistöjen tehtävänä on tuottaa tilapalveluja ja niihin välittömästi liittyviä muita palveluja tukemaan sekä asiakkaidensa että valtion rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia.
- Varmistaa yhteiskuntavastuullinen toiminta huomioiden taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökulmat. Edistää omalta osaltaan yhteiskunnan muutosta kohti hiilineutraalisuutta. Keskeisenä tavoitteena on varmistaa toimitilojen turvallisuus ja terveys käyttäjille.
- Varautuu omassa toiminnassaan poikkeusoloihin ja normaaliolojen häiriöihin sekä tukee asiakkaita toimitilojen varautumisen tason nostamisessa.
- Tuottaa ja ylläpitää valtion toimitiloihin liittyviä tietoja päätöksenteon ja seurannan tueksi.
- Toteuttaa valtiolle tarpeettoman omaisuuden myynnit avoimin ja syrjimättömin menettelyin.

Puolustuskiinteistöt

- Puolustuskiinteistöjen tehtävänä on tuottaa itse tai ostaa markkinoilta tilapalveluja ja niihin välittömästi liittyviä muita palveluja tukemaan Puolustusvoimien suorituskykyä kaikissa turvallisuustilanteissa annettujen valmiusvaatimusten mukaisesti.
- Puolustuskiinteistöt edistää Puolustushallinnon rakenteellisia ja toiminnallisia muutoksia tehokkaan toimitilarakenteen aikaansaamiseksi.
- Tuottaa ja ylläpitää Puolustusvoimien toimitiloihin liittyviä tietoja päätöksenteon ja seurannan tueksi. Osana Senaatti-konsernia Puolustuskiinteistöt mahdollistaa valtion toimitilakannan keskitetyn ja tehokkaan johtamisen.
- Varmistaa yhteiskuntavastuullinen toiminta huomioiden järjestelmän kriisinsietokyky, huoltovarmuus ja energian omavaraisuus sekä taloudelliset, ympäristöön liittyvät ja sosiaaliset näkökulmat. Puolustuskiinteistöt tuottaa ympäristöpalveluita koko valtiokonsernille. Puolustuskiinteistöt edistää osana Senaatti-konsernia yhteiskunnan muutosta kohti hiilineutraalisuutta. Keskeisenä tavoitteena on varmistaa toimitilojen turvallisuus ja terveys käyttäjille.

2. Investoinnit

Senaatti-konsernin liikelaitosten investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2023 enintään 700 milj. euroa. Lisäksi Senaatti-konsernin liikelaitokset saavat tehdä sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja seuraavina varainhoitovuosina enintään 700 milj. euroa.

Investoinnit kohdistuvat pääosin valtion tehtävien hoidon kannalta tarpeelliseen, sisäolosuhteita parantavaan, toimitilatehokkuutta kasvattavaan ja viranomaisten toimintaedellytykset turvaavaan rakentamiseen. Investointivaltuus ei sisällä maankäyttömaksuja eikä varainsiirtoveroja.

Senaatti-konsernin liikelaitokset saavat antaa vastavakuutta vaatimatta omavelkaisia takauksia tytäryhtiöiden lainoista yhteensä enintään 50 milj. euron arvosta.

3. Lainanotto

Senaatti-konsernin liikelaitokset oikeutetaan ottamaan vuoden 2023 aikana toimintansa rahoittamiseksi valtion liikelaitoksista annetun lain (1062/2010) 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua lainaa nettomääräisesti enintään 500 milj. euroa.

4. Valtuudet

Valtio saa luopua täysin omistamansa Maakuntien tilakeskus Oy:n osakkeiden omistuksesta vastikkeetta siten, että valtiolle kuitenkin jää vähintään yhden (1) kappaleen sisältävä sosiaali- ja terveydenhuoltoa ja pelastustoimea koskevan uudistuksen toimeenpanosta ja sitä koskevan lainsäädännön voimaannpanosta annetussa laissa (616/2021) määritelty erilainen osakesarja. Maakuntien tilakeskus Oy:n luovutettavaksi tarkoitetut osakkeet siirretään Senaatti-kiinteistöiltä valtiovarainministeriölle edelleen luovutettavaksi vastikkeetta hyvinvointialueille, Helsingin kaupungille ja HUS-yhtymälle.

30. Tilastotoimi, taloudellinen tutkimus ja rekisterihallinto

01. Tilastokeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 52 607 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) jäsenmaksujen maksamiseen
- 2) EU-jäsenyyteen liittyvien tilastohankkeiden rahoitukseen
- 3) enintään 900 000 euroa tutkijapalvelujen maksullisen toiminnan hintatukeen.

Nettobudjetoinnissa otetaan tuloina huomioon:

- 1) maksullisen toiminnan tulot
- 2) EU:lta ja yhteishankkeista talousarvion ulkopuolisilta tahoilta saatavat tulot.

02. Valtion taloudellisen tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 403 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää enintään 310 000 euroa talouspolitiikan arviointineuvoston toimintamenojen sekä selvitys- ja tutkimustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

03. Digi- ja väestötietoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 62 731 000 euroa.

04. Sähköinen tunnistautuminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisen hallinnon palveluiden edellyttämän vahvan tunnistautumisen kustannuksiin.

40. Valtion alue- ja paikallishallinto

01. Aluehallintoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 69 511 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) hankkeisiin, joihin saadaan EU-rahoitusta
- 2) eräiden terveyden- ja sairaanhoidon tehtävien hallinnosta Ahvenanmaan maakunnassa annetussa asetuksessa (1179/2009) määritellyistä tehtävistä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle
- 3) negatiivisten talletuskorkojen kompensoimiseen silloin, kun ne aiheutuvat rahan, arvo-osuuk-sien, arvopaperien tai asiakirjain tallettamisesta velan maksuna tai vapautumiseksi muusta suori-tusvelvollisuudesta annetun lain (281/1931, 1389/2009) mukaisten tehtävien hoitamisesta.

Määrärahasta on varattu 1 500 000 euroa lupaviranomaismenoihin vähähiilisen vedyn ja hiili-dioksidin talteenottoon (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

03. Palvelurakenteiden ja valtion hallintorakenteiden kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 018 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion palveluiden saatavuuden ja toimintojen sijoittamisen suunnittelun ja koordinaation ke-hittämiseen
- 2) valtion keskus-, alue- ja paikallishallinnon hallintorakenteiden kehittämiseen
- 3) viranomaisten yhteisten asiakaspalvelumuotojen kehittämiseen ja yhteispalvelun hallinnoin-tiin
- 4) julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun järjestämisestä kunnille koituvien kulujen korvaa-miseen
- 5) julkisen hallinnon yhteisen asiakaspalvelun käyttöön tarkoitettujen ICT-järjestelmien hankin-taan ja ylläpitoon
- 6) ohjausjärjestelmien kehittämiseen.

50. Eläkkeet ja korvaukset

15. Eläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 354 542 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisten alojen eläkelain (81/2016) ja siihen liittyvän lainsäädännön mukaisten

- 1) eläkkeiden, perhe-eläkkeiden, kuntoutustukien ja muiden kuntoutusetuuksien (ml. mahdolliset arvonlisäverot) ja niiden lisien
- 2) eri lakien nojalla valtion toimintojen kunnallistamisen yhteydessä suoritettujen eläkejärjestelyjen korvausten
- 3) viivästyskorotusten
- 4) mahdollisten oikeudenkäyntikulujen
- 5) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien ennakkomenojen
- 6) viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien selvittelyerien maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös eräiden omistajanvaihdostilanteiden johdosta aikaisempaan valtion palvelukseen perustuvien eläkkeen osien korvaamiseen kunnalliselle eläkelaitokselle. Korvaus suoritetaan VILMA-kustannustenjaon yhteydessä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

16. Ylimääräiset eläkkeet ja muut eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 049 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) korvausten maksamiseen Nokia Oyj:lle, Vapo Oy:lle, Vammas Oy:lle ja Lapua Oy:lle siitä valtion eläkelain tasoisen eläketurvan säilyttämisestä syntyvästä lisärasituksesta, joka näille yhtiöille aiheutuu 31.8.1976 Televan, 31.12.1983 Valtion polttoainekeskuksen, 31.12.1990 Vammaskosken tehtaan ja Lapuan patruunatehtaan palveluksessa olleen henkilöstön siirrosta yhtiöiden palvelukseen
- 2) korvausten maksamiseen yrityskauppojen tai vastaavien yritysten omistuspohjan uudelleenjärjestelyjen yhteydessä tai konsernin sisällä yhtiöstä toiseen vanhana työntekijänä ennen 1.1.1994 siirretyn henkilön työnantajalle sekä Patria Vammas Oy:n tai Patria Lapua Oy:n palveluksesta yrityskauppojen, liikkeen luovutuksen tai vastaavien uudelleenjärjestelyjen yhteydessä vanhana työntekijänä siirretyn henkilön työnantajalle, jolloin vanhana työntekijänä tarkoitetaan 31.12.1990 Vammaskosken tehtaan tai Lapuan patruunatehtaan palveluksesta Vammas Oy:n tai Patruunatehdas Lapua Oy:n palvelukseen ja myöhemmin Patria-konserniin siirtyneitä henkilöitä
- 3) eläkeoikeuden siirtämisestä Suomen työeläkejärjestelmän ja Euroopan yhteisöjen eläkejärjestelmän välillä suoritettuihin eläkeoikeuksien pääoma-arvojen siirtoihin valtion eläkejärjestelmästä asiaa koskevan lain (165/1999) mukaisesti

4) ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen voimassa olevien valtioneuvoston päätösten mukaisesti sekä aiemmin myönnettyjen ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen

5) enintään 9 000 euroa eduskunnan kansliatoimikunnan myöntämien ylimääräisten eläkkeiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

50. Vahingonkorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 39 440 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tapaturmakorvauksiin
- 2) liikennevahinkokorvauksiin
- 3) ryhmähenkivakuutusta vastaavaan etuun
- 4) valtion virkamiesten toistuviin korvauksiin
- 5) valtion henkilöstölle aiheutuvien eräiden kustannusten ja vahinkojen korvauksiin
- 6) raideliikennevastuulain mukaisiin korvauksiin
- 7) oikeudenkäynnin viivästymisen hyvittämisestä annetun lain nojalla aiheutuvien hyvitysten maksamiseen
- 8) vahingonkorvauksen maksamiseen sovellettaessa valtion vahingonkorvaustoiminnasta annettua lakia
- 9) tapaturma- ja liikennevahinkojen korvauksiin liittyviin asiantuntijapalkkioihin
- 10) oikeudenkäyntikuluihin, jotka johtuvat valtion vahingonkorvaustoiminnasta annettuun lakiin tai liikennevakuutuslakiin perustuvan korvausasian hoitamisesta
- 11) valtioneuvoston erikseen päättäessä luonnonkatastrofien johdosta katastrofialueilla tehdyistä pelastus- ja evakuointitoimista, evakuointilennoista ja annetusta sairaanhoidosta sekä surmansa saaneiden kotimaahan kuljettamisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen
- 12) matkavahinkojen korvaamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

63. Muiden eläkelaitosten vastattavaksi kuuluvat eläkemenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 317 840 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisten alojen eläkelain (81/2016) nojalla viimeisen eläkelaitoksen periaatteesta johtuvien, valtion toisten eläkelaitosten puolesta myöntämien eläkkeiden maksamiseen
- 2) niiden valtion eläkkeisiin sisältyvien määrien maksamiseen, joista Keva eräiden omistajanvaihdostilanteiden johdosta suorittaa korvauksen VILMA-kustannustenjaon yhteydessä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

95. Muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen ja valtiolle maksamien ennakoiden korkomenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 19 194 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muiden eläkelaitosten valtion puolesta maksamien eläkemenojen korkoihin sekä muiden eläkelaitosten valtiolle maksamien ennakoiden korkoihin.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

60. Valtionhallinnon yhteiset henkilöstömenot

02. Erikseen budjetoidut henkilöstömenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) välttämättömän lisähenkilökunnan palkkausten tai virkamieslain (750/1994) 9 b §:n 1 momentin soveltamisen kustannuksiin sellaisissa tapauksissa, joissa määräraha ei ole ollut tiedossa talousarvioesitystä laadittaessa
- 2) valtiovarainministeriön tekemistä päätöksistä virkasuhteen ehtoja tai virkasuhteen päättymisestä johtuvia korvauksia koskevien menojen maksamiseen
- 3) viraston tuotannollisten tai taloudellisten syiden mukaisissa sopeutustilanteissa maksettujen irtisanoutumiskorvausten jälkikäteiseen korvaamiseen virastoille
- 4) valtion virkamieslain (750/1994) 27 a §:n sekä työsopimuslain 7 luvun 13 §:n mukaisissa tilanteissa viraston irtisanotulle henkilöstölle maksettujen työllistymistä edistävän valmennuksen tai koulutuksen kustannusten jälkikäteiseen korvaamiseen virastolle
- 5) tuotannollisten tai taloudellisten syiden mukaisissa muutostilanteissa virkamiehen virkamieslain 20 §:n mukaisesta toisessa virastossa työskentelystä aiheutuvia kustannuksia, kun työskentely edistää virkamiehen palvelussuhteen jatkumista tai työllistymistä
- 6) valtion yleisen virka- ja työehtosopimuksen liitteessä 1 olevien viraston muutostilanteisiin liittyvien muuttokustannusten tai muihin virastolle muutostilanteesta johtuvien kustannusten jälkikäteiseen korvaamiseen virastolle
- 7) enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimettyjen virkamiesten palkkausmenoihin.

10. Työturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 980 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion organisaatioiden uudistumiskykyä, työyhteisöjen toimivuutta ja työhyvinvointia sekä työsuojelua edistävään tietojen keräämiseen, tutkimukseen ja kehittämiseen valtionhallinnossa
- 2) valtiotyönantajan ja sen palveluksessa olevan henkilöstön välisiä työelämysuhteita edistävään tietojen keräämiseen, tutkimukseen ja kehittämiseen valtionhallinnossa
- 3) edellä mainittuja koskevaan koulutukseen, valmentamiseen, viestintään ja verkostotoimintaan.

12. Osaamisen kehittäminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulutuksen korvaamisesta annetussa laissa (1140/2013) tarkoitetun korvauksen maksamiseen Työllisyysrahastolle.

70. Valtionhallinnon kehittäminen

01. Julkisen hallinnon ICT:n ohjaus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 933 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisen hallinnon yhteisten tietojärjestelmäudistusten sekä yhteisten ICT-palvelujen kehittämiseen, käyttöönottoihin ja kehittämisen aikaiseen ylläpitoon
- 2) julkisen hallinnon digitalisoinnin toteutuksen ohjaukseen ja kehittämiseen
- 3) julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain (906/2019), valtion yhteisten tieto- ja viestintätekniisten palvelujen järjestämisestä annetun lain (1226/2013), julkisen hallinnon turvallisuusverkkotoiminnasta annetun lain (10/2015) ja hallinnon yhteisistä sähköisen asioinnin tukipalveluista annetun lain (571/2016) edellyttämään ohjaukseen ja kehittämiseen
- 4) julkisen hallinnon tieto- ja kyberturvallisuuden, varautumisen ja tietoturvapalvelujen ohjaamiseen ja kehittämiseen
- 5) ICT:n sekä tieto- ja kyberturvallisuuden ohjaukseen liittyvään kansainväliseen toimintaan ja yhteistyöhankkeisiin
- 6) harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin
- 7) enintään 35 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuviin menoihin vuosittain.

02. Valtion talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon tietojärjestelmät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionhallintoa palvelevien talous-, henkilöstö- ja toimitilahallinnon prosessien ja tietojärjestelmien kehittämiseen, hankintaan ja toimeenpanoon

2) enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

05. Sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelun ja toimeenpanon tuki ja ohjaus (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen uudistuksen valmistelusta ja sen ohjauksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) valtionavustusten maksamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen tiedonhallinnan, tietohallinnon sekä tieto- ja viestintäteknisten muutosten valmisteluun ja toimeenpanoon hyvinvointialueille ja Helsingin kaupungille sekä HUS-yhtymän valmisteluun
- 3) valtakunnallisen toimitila- ja kiinteistöhallinnon osaamiskeskuksen ja tilatietojärjestelmän kustannuksiin
- 4) korvauksen maksamiseen Kansaneläkelaitokselle uudistuksen edellyttämien tietojärjestelmämuutosten toteuttamisesta.

06. Eräät Pohjois-Atlantin puolustusliitto NATO:n jäsenyydestä aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää NATO-jäsenyydestä aiheutuviin tiedonhallinta- ja tietojärjestelmäkustannuksiin, turvallisuusvaatimusten edellyttämien toimitilamuutostöiden kustannuksiin sekä muihin jäsenyydestä aiheutuviin välttämättömiin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin ja vakinaisiin tehtäviin.

20. Tuottavuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 231 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisen hallinnon tuottavuuden edistämiseen tähtävien tietohallintohankkeiden, tutkimusten, selvitysten sekä koulutus- ja muiden palvelujen hankkimiseen
- 2) hallinnonalojen keskeisten tietojärjestelmähankkeiden kehittämiseen.

23. Valtionavustustoiminnan kehittämis- ja digitalisointihanke (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 091 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) hankkeen toteutuskustannuksiin
- 2) hankeaikaisiin jatkuviin ohjelmisto- ja infrastruktuurikustannuksiin

3) enintään 5 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

40. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 21 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää viranomaisradioverkon sekä laajakaistaisen viranomaisviestintäpalvelun ylläpidon ja kehittämisen edellyttämän hintatuen ja alijäämätuen, kehittämis- ja käyttöönotto-hankkeiden, varautumistoimenpiteiden sekä EU:n rahoittamien hankkeiden kansallisen vastinrahoituksen maksamiseen Suomen Erillisverkot Oy:lle tai sen tytäryhtiölle.

80. Siirrot Ahvenanmaan maakunnalle

30. Ahvenanmaan tasoitusmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 202 494 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Ahvenanmaan valtuuskunnan päätöksen mukaisesti Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 46 §:n mukaista tasoitusmäärää ja sitä koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Kun tasoitus lain mukaan suoritetaan jälkikäteen, saattavat tällöin vielä vahvistamattomien tasoitusten määrät nousta ennakkomaksuja suuremmiksi. Tämän johdosta määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen tasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

34. Ahvenanmaan verotasoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 96 000 000 euroa.

Määrärahaa saa Ahvenanmaan valtuuskunnan päätöksen mukaisesti käyttää Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) 49 §:n mukaista verotasoitusmäärää ja sitä koskevien ennakkomaksujen suorittamiseen. Määrärahaa saa käyttää ennen lopullisen verotasoituksen vahvistamista myös lisäennakon myöntämiseen varainhoitovuotta edeltäneiden vuosien menoihin.

89. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän rahoitus

31. Hyvinvointialueiden ja HUS-yhtymän sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen rahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 634 122 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) mukaisen valtion rahoituksen maksamiseen.

32. Hyvinvointialueiden lisärahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain (617/2021) 11 §:n mukaisen valtion rahoituksen maksamiseen.

90. Kuntien tukeminen

30. Valtionosuus kunnille peruspalvelujen järjestämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 751 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) mukaisen valtionosuuden maksamiseen
- 2) verotuloihin perustuvan valtionosuuden tasauksen maksamiseen
- 3) kotikuntaa vailla olevien 6—15-vuotiaiden kotikuntakorvausten maksamiseen
- 4) yksityisen opetuksen järjestäjien ja yliopistojen arvonnlisäveroa vastaavan euromäärän maksamiseen liittyen yksityisen perusopetuksen järjestäjille maksettaviin kotikuntakorvauksiin
- 5) enintään 10 000 000 euroa valtionosuuden harkinnanvaraisen korotuksen maksamiseen
- 6) enintään 600 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 oppilaitosten perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen
- 7) enintään 1 800 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten ennen vuotta 2016 yleisten kirjastojen perustamishankkeisiin myönnettyjen valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen.

31. Kuntien yhdistymisen taloudellinen tuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 11 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 400 000 euroa kuntarakennelain (1698/2009) 16 §:n mukaisiin erityisiin selvityksiin sekä kuntien yhdistymisselvityksiin
- 2) enintään 5 500 000 euroa kuntarakennelain (1698/2009) 56 a §:n mukaisiin vaikeassa taloudellisessa asemassa olevien kuntien yhdistymisavustuksiin
- 3) enintään 5 500 000 euroa kuntarakennelain (1698/2009) 41 §:n mukaisiin kuntien harkinnanvaraisiin yhdistymisavustuksiin sekä 44 §:n mukaisiin valtionosuusmenetyksen kompensatioihin.

35. Valtion korvaus kunnille veroperustemuutoksista aiheutuvista verotulojen menetyksistä (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 851 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (618/2021) 33 §:n mukaisten veroperustemuutoksista johtuvien korvausten maksamiseen.

91. Työllisyyden ja elinkeinoelämän tukeminen

41. Energiaverotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 82 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hakemuksesta maksettavaan

1) maataloudessa käytettyjen eräiden energiatuotteiden valmisteveron palautuksesta annetussa laissa (603/2006) tarkoitettuun palautukseen

2) sähkön ja eräiden polttoaineiden valmisteverosta annetun lain (1260/1996) 8 a §:ssä tarkoitettuun energiaintensiivisten yritysten veronpalautukseen.

80. Lainat ja takaukset sähkön johdannaismarkkinoilla toimiville yhteisöille (siirtomääräraha 2 v)

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Valtuus

Valtioneuvosto voi myöntää pääsääntöisesti turvaavin vakuuksin tai poikkeuksellisesti vakuutta tai vastavakuutta vaatimatta valtioneuvoston tai sen määräämissä rajoissa valtiovarainministeriön muutoin päättämin ehdoin valtion laina- ja takausohjelmasta velkakirjalainoja tai omavelkaisia takauksia pääomaltaan yhteensä enintään 10,0 mrd. euroa Suomen kannalta keskeisille toimijoille, joilla on omia voimalaitoksia tai omistusosuuksia noin 100 MW sähköntuotantotehon edestä tai yhtiöille joiden toiminnan jatkuminen on yhteiskunnan toiminnan kannalta kriittistä. Lainoja ja takauksia voidaan myöntää sähkösopimusten suojaamisessa käytettävien johdannais-sopimusten lisääntyneiden vakuusvaatimusten aiheuttaman likviditeettitarpeen turvaamiseksi.

92. EU ja kansainväliset järjestöt

Valtuus

Valtiovarainministeriö voi tehdä EU:n yhteisen kriisinratkaisuneuvoston kanssa sopimuksen lainalmiittijärjestelystä, jonka puitteissa myönnettävien lainojen enimmäismäärä voi olla enintään 1 083 500 000 euroa.

Valtioneuvosto voi päättää vakaussuorituksen siirrosta yhteiseen kriisinratkaisurahastoon ja rahasto-osuuksien yhdistämisestä tehdyn sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta annetun lain (1196/2014) 2 § 1 momentissa tarkoitetun toisen sopimuspuolen rahasto-osuuden väliaikaista siirtoa koskevan pyynnön esittämisestä enintään 3 502 500 000 euron määrään saakka.

03. Rahoitusvakausviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 135 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin
- 2) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien maksuosuuksien maksamiseen.

20. Euroopan unionin osallistuminen matkamenojen korvauksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää EU:n jäsenvaltioiden valtuuskuntien matkakulujen korvaamisesta annetun päätöksen mukaisten matkustusmenojen sekä matkustusmenoihin liittyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

40. Isäntämaakorvaus Pohjoismaiden Investointipankille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 13 256 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sen taloudellisen hyödyn korvaamiseksi, minkä Suomen Pohjoismaiden Investointipankin isäntämaana katsotaan saavan.

67. Kansainvälisille rahoituslaitoksille annettujen sitoumusten lunastaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 170 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisille rahoituslaitoksille jäsenyyden perusteella vuosina 1982—1986 annettujen sitoumusten lunastamiseen sekä lunastamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 2) vuoden 1986 jälkeen annettujen sitoumusten lunastamisen yhteydessä aiheutuvien valuuttakurssitappioiden ja lunastamiskustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

68. Suomen osuus Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehitys pankin sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön peruspääoman korottamisesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 14 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Kansainvälisen jälleenrakennus- ja kehitys pankin (IBRD) sekä Kansainvälisen rahoitusyhtiön (IFC) peruspääoman korottamisesta aiheutuvien vuoden 2023 Suomen maksuosuuksien, suuruudeltaan 15 750 000 Yhdysvaltain dollaria, vasta-arvoltaan n. 14 600 000 euroa, maksamiseen
- 2) arvonsäilytysvelvoitteesta aiheutuviin menoihin.

69. Maksut Euroopan unionille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 498 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan unionille suoritettavien arvonlisäveropohjaan, kierrättämättömään muovipakkauksijätteen määrään ja bruttokansantuloon perustuvien Suomen maksuosuuksien maksamiseen

2) komission esittämiin mahdollisiin pyyntöihin asettaa väliaikaisesti käteisvaroja komission käyttöön Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun neuvoston päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 9 artiklan nojalla tai neuvoston asetuksen (EU, Euratom) N:o 609/2014 14 artiklan nojalla.

95. Valtion takaus- ja takuusuoritukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 28 630 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Euroopan investointipankille sen yhteyteen perustetusta yleiseurooppalaisesta EU COVID-19 -takuurahastosta aiheutuvien tappioiden kattamiseksi annetusta valtiontakuusta aiheutuvien takuusuoritusten maksamiseksi. Määrärahaa saa käyttää myös takuurahaston maksuvalmiuden turvaamisesta Euroopan investointipankille mahdollisesti aiheutuvien korkomenojen ja muiden rahastosta aiheutuvien menojen maksamiseksi.

99. Erikseen budjetoidut valtionhallinnon menot

95. Satunnaiset säädosperusteiset menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten lakiin tai asetukseen perustuvien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole erikseen määrärahaa.

96. Ennakoimattomat menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sellaisten edeltä arvaamattomien välttämättömien menojen maksamiseen, joita varten talousarviossa ei ole erikseen määrärahaa.

97. Valtion saatavien turvaaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 250 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion laina- ja takaussaatavien sekä muiden saatavien perintään
- 2) valtion laina-, takaus- ja muiden saatavien sekä perintöomaisuuden turvaamiseen ja hoitoon
- 3) aiheettomasti maksettujen etuuksien takaisin perimisestä ja valtion takautumisoikeuden käyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) kiinnityksen haltijan vastuuvakuutuksen maksamiseen

5) kiinteistön tai muun omaisuuden ostamiseen konkurssi- tai pakkohuutokaupassa tai muussa realisointijärjestelyssä, milloin se on valtion laina-, takaus- tms. saatavien turvaamiseksi tai takausvastuiden minimoimiseksi tarpeen sekä valtiolle näin tulleen omaisuuden hoidosta ja realisoinnista aiheutuvien menojen maksamiseen.

98. Kassasijoitusten riskienhallinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion kassasijoitusten riskienhallintaan liittyvien menojen maksamiseen.

Määräraha on tarkoitettu poikkeuksellisen korkoympäristön aiheuttamien negatiivisten korkotuottojen maksamiseen.

Valtion kassavarat on sijoitettava tarkoituksenmukaisesti, vähän tai ei ollenkaan luottoriskiä sisältävästi ja siten, että valtion maksuvalmius on mahdollisimman hyvä kaikissa rahoitusmarkkinaolosuhteissa. Näiden rajoitteiden sallimissa puitteissa on pyrittävä valtiontaloudellisesti edullisiin sijoitusratkaisuihin. Kassavarojen riskienhallinnan tulee olla myös kustannuksiltaan mahdollisimman ennakoitavaa.

Pääluokka 29

OPETUS- JA KULTTUURIMINISTERIÖN HALLINNONALA

Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalalla myönnettävät valtionosuudet ja ammatillisen koulutuksen rahoitus budjetoidaan myöntöpäätöksen perusteella poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä.

01. Hallinto, kirkollisasiat ja toimialan yhteiset menot

01. Opetus- ja kulttuuriministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 077 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) opiskelijoiden oikeusturvalautakunnan menoihin
- 2) enintään 1 500 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön hyväksymien kehittämishankkeiden rahoittamiseen.

02. Opetushallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 67 576 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) oppimateriaalin kehittämiseen ja tuottamiseen

- 2) enintään 620 000 euroa ruotsinkielisen ja muun vähälevikkisen oppimateriaalimyynnin liike-
taloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen
  - 3) enintään 80 000 euroa avustuksina jaettavaksi vähälevikkisen ruotsinkielisen oppimateriaalin
tuottamiseen
  - 4) 700 000 euroa avustuksena saamelaiskäräjille saamenkielisen oppimateriaalin tuottamiseen
  - 5) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen mak-
samiseen
  - 6) enintään 14 806 000 euroa opetustoimen ja varhaiskasvatuksen henkilöstökoulutuksesta ai-
heutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
  - 7) 524 000 euroa kielitutkintojen kehittämiseen ja toimeenpanoon, auktorisoitujen kääntäjien
koulutukseen ja tutkintojen kehittämiseen sekä oikeustulkinkeskustuksen kehittämiseen ja toimin-
nan ylläpitokustannuksiin
  - 8) 1 600 000 euroa suomalaisen koulutuksen tunnettuuden ja yhteistyön edistämiseen, erityisesti
Suomen kielen ja kulttuurin opetuksen järjestämiseen ja tunnettuuden lisäämiseen mukaan lu-
kien ulkomailla palvelevien yliopisto-opettajien sekä muiden asiantuntijoiden, yhteensä enintään
47 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen
  - 9) 2 870 000 euroa opiskelija-, harjoittelija-, opettaja-, nuoriso- ja asiantuntijavaihtoon sekä vir-
kamiesvaihtoon myönnettäviin stipendeihin, apurahoihin ja avustuksiin
  - 10) enintään 15 377 000 euroa tekijänoikeuslakiin (404/1961) perustuvien kopiointi- ja muiden
käyttöoikeuskorvausten sekä kopiointia, tallennusta ja käyttöoikeuksia (ml. elokuvat) koskevan
tiedotus- ja selvitystoiminnan menojen maksamiseen
  - 11) enintään 2 842 000 euroa EU:n ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamien hankkei-
den ja ohjelmien kansalliseen rahoitukseen, EU-ohjelmien digitalisaation resurssikeskuksen toi-
mintaan, monenkeskiseen ja kahdenväliseen yhteistyöhön, korkeakoulutuksen tunnetuksi teke-
miseen ja kansainvälistämistä edistäviin apurahoihin sekä Saamelaisen korkeakoulun pohjois-
maisen tutkimustoiminnan kansallisen rahoitusosuuden maksamiseen
  - 12) enintään 295 000 euroa Luova Eurooppa -ohjelman hallinnoinnista aiheutuvien menojen
maksamiseen ja kansalliseen vastinrahoitukseen
  - 13) enintään 400 000 euroa MPASS-järjestelmän ylläpidosta aiheutuviin menoihin
  - 14) enintään 720 000 euroa työelämätoimintakuntatyön ja sihteeristön toimenpanosta aiheutuvi-
en menojen maksamiseen.
  - 15) enintään 1 500 000 euroa luku- ja kirjoitustaidon parantamista edistävästä toimenpiteistä ai-
heutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
  - 16) enintään 50 000 euroa Nuori Aleksis-raatien järjestämiseen.
- Määräraha on varattu 100 000 euroa ennakkoinnin kehittämisestä aiheutuvien menojen ja avus-
tusten maksamiseen jatkuvan oppimisen uudistuksen (RRF pilari3) palvelujärjestelmän uudista-
miseen liittyen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Momentille saa nettobudjetoida Euroopan unionin rahoittamien Erasmus+ ja Euroopan solidaarisuusjoukot -ohjelmien ja Pohjoismaiden ministerineuvoston rahoittamat Nordplus-ohjelman apurahoja koskevat tulot ja menot sekä muut hankkeet. Kansainväliseen toimintaan myönnettävät avustukset ja apurahat budjetoidaan maksupäätösperusteisesti poiketen tulojen ja menojen kohdentamista koskevista yleisistä määräyksistä.

03. Opetushallituksen yhteydessä toimivien viranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 598 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus	4 409 000
Ylioppilastutkintolautakunnan kanslia	5 189 000
Yhteensä	9 598 000

04. Jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 39 820 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) jatkuvan oppimisen ja työllisyyden palvelukeskuksen tehtävän mukaisten siirtomenojen maksamiseen
- 2) hoiva-avustajien koulutuksesta ja ulkomaisten tutkintojen pätevyitysmiskoulutuksesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

21. Kansainvälinen yhteistyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 337 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisten järjestöjen toimintaan ja pohjoismaiseen yhteistyöhön osallistumisesta sekä kulttuurisopimusten ja vaihto-ohjelmien toimeenpanosta aiheutuviin menoihin
- 2) ulkomaille suuntautuvan kulttuuri- ja sivistystoiminnan palkkaus- ja ohjelmamenoihin tarkoitettujen avustusten ja apurahojen maksamiseen
- 3) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

29. Opetus- ja kulttuuriministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 34 000 000 euroa.

30. Lasten ja nuorten harrastustoiminta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 14 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää lasten ja nuorten harrastustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

50. Eräät avustukset (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 597 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Svenska Finlands folkting -nimisestä järjestöstä annetun lain (1331/2003) mukainen valtionavustus	773 000
2.	Paasikivi-Seura	10 000
3.	Tammenlehvän perinneliitto	63 000
4.	Ruotsinkielisen viittomakielen elvytysohjelma	131 000
5.	Vähemmistökielisen sanomalehdistön tuki	500 000
6.	OKKA-säätiö	60 000
7.	UKK-Seura	10 000
8.	Vapaa-ajattelijain Liitto ry	50 000
Yhteensä		1 597 000

51. Avustukset kirkolliseen ja uskonnolliseen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 807 000 euroa.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Avustus ortodoksiselle kirkolle (L 985/2006, 119 §)	2 737 000
2.	Avustukset Suomen Merimieskirkolle	134 000
	— mistä merimieskirkkojen rakennusavustuksiin ja rakennuslainojen hoitoon (enintään)	52 000
3.	Avustukset eräiden siirtoväen sankarihautojen hoitoon ja luovutetun alueen hautausmaiden kunnostamiseen	32 000
4.	Avustus rekisteröidyille uskonnollisille yhdyskunnille	824 000
5.	Avustus uskontojen vuoropuhelun edistämiseen	80 000
Yhteensä		3 807 000

52. Valtion rahoitus evankelis-luterilaisen kirkon yhteiskunnallisiin tehtäviin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 122 661 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion rahoituksesta evankelis-luterilaiselle kirkolle eräisiin yhteiskunnallisiin tehtäviin annetun lain (430/2015) mukaiseen rahoitukseen.

53. Jatkuvan oppimisen ja osaamisen kehittäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 13 348 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) työikäisten osaamisen kehittämisestä ja kokeiluista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Määrärahasta on varattu 9 000 000 euroa jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelman (RRF pila-ri3) mukaisten menojen ja avustusten maksamiseen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 246 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Unescon ja muiden hallitustenvälisten monenkeskisen sivistyksellisen yhteistyön järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

10. Varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus ja vapaa sivistystyö

01. Valtion yleissivistävän koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 40 066 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Eurooppa-koulujen opettajien ja hallintohenkilökunnan palkkausmenojen ja muiden menojen maksamiseen
- 2) valtion yleissivistävien oppilaitosten kansainvälistämiseen, maahanmuuttajien täydentävään opetukseen, oppimis- ja ohjauskeskus Valterin palvelu- ja kehittämiskeskustoimintaan sekä avustuksina oppimisympäristöjen kehittämiseen ja monipuolistamiseen
- 3) Helsingin eurooppalaisen koulun toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

20. Perusopetuksen, varhaiskasvatuksen ja vapaan sivistystyön yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 25 230 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) perusopetuksen, varhaiskasvatuksen, vapaan sivistystyön ja sivistystyötä tekevien järjestöjen sekä niihin liittyvien kokeilu-, tutkimus-, kehittämis-, arviointi- ja seurantahankkeista sekä elinikäiseen oppimiseen liittyvästä EU- ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) OECD:n ja EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 3) tilastoinnista, tietoteknisistä palveluista sekä toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmistä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) 15 228 000 euroa valtionavustuksina esi- ja perusopetuksen koulutuksellista tasa-arvoa edistävään toimenpiteisiin
- 5) 1 000 000 euroa opetussuunnitelmatyöstä yhden vuosiviikkotunnin lisäämiseksi aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 6) enintään 25 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

30. Valtionosuus ja -avustus esi- ja perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 666 777 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien maksamiseen
- 2) enintään 9 583 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n mukaisten avustusten maksamiseen
- 3) enintään 22 550 000 euroa edellä mainitun lain 45 §:n 2 momentissa tarkoitettujen avustusten maksamiseen
- 4) edellä mainitun lain 45 §:n 1 momentin ja saamenkieliseen ja saamen kielen opetukseen perusopetuksessa, lukiossa ja ammatillisessa koulutuksessa myönnettävän valtionavustuksen perusteista annetun valtioneuvoston asetuksen (1769/2009) mukaisten valtionavustusten maksamiseen
- 5) enintään 240 000 euroa saamelaiskäräjien käytettäväksi valtionavustuksen maksamiseen saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen kunnille saamenkielisten lasten varhaiskasvatustilavien turvaamiseksi
- 6) Suomen ja Ruotsin välillä yhteistyöstä ulkomaanopetuksen alalla tehdyn sopimuksen (VNa 72/2014) mukaisten menojen maksamiseen
- 7) Suomen hallituksen ja Euroopan kemikaaliviraston välisen toimipaikkasopimuksen (VNa 11/2008) mukaisesti Euroopan kemikaaliviraston henkilöstön lasten varhaiskasvatuksen järjestämiseen Suomessa samoin edellytyksin kuin muilla kunnassa asuvilla
- 8) enintään 60 000 000 euroa turvapaikanhakijoiden ja tilapäisen suojelun piirissä olevien lasten varhaiskasvatuksesta aiheutuneiden kustannusten korvaamiseksi tarkoitettujen avustusten maksamiseen

9) enintään 12 000 000 euroa avustusten maksamiseen oppilas- ja opiskelijahuollon vahvistamiseksi.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen aamu- ja iltapäivätoiminnan valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä ohjaustuntien määrä on enintään 3 390 000 tuntia. Ohjaustuntien hinta on 26,00 euroa.

31. Valtionosuus ja -avustus vapaan sivistystyön oppilaitosten käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 182 081 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vapaasta sivistystyöstä annetun lain (632/1998) mukaisen valtionosuuden maksamiseen kansalaisopistoille, kansanopistoille, opintokeskuksille ja kesäyliopistoille sekä Snellman-korkeakoulu -nimiselle oppilaitokselle, mistä valtionosuuteen oikeuttavien yksikköjen enimmäismäärän estämättä enintään 16 830 000 euroa 100 %:n valtionosuutena maahanmuuttajien kotoutumissuunnitelmaan hyväksytyyn koulutukseen

2) enintään 3 515 000 euroa edellä mainitun lain 14 §:n mukaisiin avustuksiin.

Valtionosuuteen oikeuttavat yksiköt

	enimmäismäärä	yksikkö
Valtionosuus kansalaisopistojen käyttökustannuksiin	1 698 839	opetustunti
Valtionosuus kansanopistojen käyttökustannuksiin	241 834	opiskelijaviikko
Valtionosuus opintokeskusten käyttökustannuksiin	158 984	opetustunti
Valtionosuus kesäyliopistojen käyttökustannuksiin	52 711	opetustunti

Kansanopistojen valtionosuuteen oikeuttavista laskennallisista opiskelijaviikoista suunnataan enintään 4 160 opiskelijaviikkoa Snellman-korkeakoulu -nimiselle vapaan sivistystyön oppilaitokselle. Valtionosuuteen oikeuttavien yksiköiden enimmäismäärästä kansanopistojen ylläpitäjille myönnetään oppivelvollisille suunnattuun koulutukseen 100 % valtionosuuteen oikeuttavia suoritteita siten, että niistä aiheutuvat menot ovat enintään 3 500 000 euroa.

Opetustuntien tai opiskelijaviikkojen enimmäismäärän estämättä määrärahaa saa käyttää oikaisupäätöksistä aiheutuvien valtionosuuksien maksamiseen.

51. Valtionavustus järjestöille (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 9 603 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) 918 000 euroa eräiden naisjärjestöjen valtionavusta annetun lain (663/2007) mukaisiin valtionavustuksiin
- 2) 6 737 000 euroa avustusten maksamiseen Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry:lle, Marttaliitto ry:lle ja Käsi- ja taideteollisuusliitto TAITO ry:lle ja niiden edelleen jaettavaksi piiri- tai jäsenjärjestöilleen, Finlands svenska Marthaförbund rf:lle, Sami Duodji ry:lle, järjestöille sivistystyöhön sekä vapaan sivistystyön toimijoiden yhteistyö- ja tiedotustoimintaan
- 3) 1 948 000 euroa avustusten maksamiseen kodin ja koulun yhteistyöstä huolehtiville järjestöille, Kehittämiskeskus Opinkirjo ry:lle, koulun vapaan harrastustoiminnan tukemiseen, Suomen lasten ja nuorten kuvataidekoulujen liitto ry:lle, Ympäristökasvatusjärjestö FEE Suomi ry:lle, Kesälukioseura ry:lle, Suomi-koulujen Tuki ry:lle, Karjalan Liitto ry:lle, Sofia-opiston kannatusyhdistys ry:lle sekä Kriittiselle korkeakoululle ja Suomi-koulujen toimintaan ja kehittämiseen sekä kotiperuskoulu/hemgrundskola -toimintaan sekä vaihto-oppilasjärjestöjen ja lukiolaisten tiedeolympiatoiminnan tukemiseen.

20. Ammatillinen koulutus ja lukiokoulutus

01. Valtion ammatillisen koulutuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 8 617 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Saamelaisalueen koulutuskeskuksen ja Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen kansainvälistämiseen, oppimisympäristöjen ja digitaalisten ratkaisujen kehittämiseen, työnantajille maksettaviin koulutuskorvauksiin ja EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 2) enintään 2 400 000 euroa Merenkulun turvallisuuskoulutuskeskuksen liiketaloudellisten suoritteiden hintojen alentamiseen.

21. Ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 296 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kokeilu-, tutkimus-, kehittämis- ja arviointihankkeista aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) tietoteknisten palvelujen rahoittamiseen, toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden ammatillisen koulutuksen ja lukiokoulutuksen yhteisten menojen rahoittamiseen
- 3) Örebron kuulovammaisten oppilaitoksen suomalaisten ammatillisen koulutuksen opiskelijoiden kustannusten kattamiseen
- 4) enintään 1 700 000 euroa Pohjoiskalotin koulutussäätiön työvoimakoulutuksena järjestämän ammatillisen koulutuksen ja siihen liittyvän majoituksen menoihin

5) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen

6) enintään 16 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuviin menojen maksamiseen.

30. Valtionosuus ja -avustus ammatilliseen koulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 043 403 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) 998 958 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisena rahoituksena ammatillisen koulutuksen perus-, suoritus- ja vaikuttavuusrahoitukseen ja edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisena valtionavustuksena myönnettävään strategia-rahoitukseen ammatillisen koulutuksen järjestäjille

2) edellä mainitun lain 32 i §:ssä tarkoitettuna korvauksena yksityisille ammatillisen koulutuksen järjestäjille koulutuspalveluihin sekä muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvistä arvonlisäveroista aiheutuviin kustannuksiin sekä kunnan tai kuntayhtymän ammatillisesta koulutuksesta annetun lain mukaiseen toimintaan luovuttaman kiinteistön ja käyttöomaisuuden osalta suoritettavista arvonlisäveroista aiheutuviin kustannuksiin

3) 1 536 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään kompensatioon ammatillisen koulutuksen järjestäjille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja opetusmetsämallin mukaisesti.

Kohdassa 1 tarkoitettu ammatillisen koulutuksen strategiarahoituksen osuus on enintään yksi prosentti opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) 9 §:n mukaisesta ammatillisen koulutuksen määrärahasta.

Ammatillisen koulutuksen tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on enintään 183 500 opiskelijavuotta, mistä työvoimakoulutuksena järjestettävään koulutukseen kohdennettava tavoitteellisten opiskelijavuosien määrä on vähintään 8 800 opiskelijavuotta.

35. Valtionosuus ja -avustus lukiokoulutuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 278 406 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien maksamiseen lukiokoulutukseen, lukiokoulutukseen valmistavaan koulutukseen ja tutkintokoulutukseen valmentavaan koulutukseen

2) enintään 1 775 000 euroa edellä mainitun lain 44 §:n 1 momentin mukaisesti lukiokoulutuksen innovatiivisiin oppimisympäristöihin, digitaalisiin koulutuspalveluihin, tieto- ja viestintäteknikan opetuskäytön edistämiseen sekä sen hyödyntämisen kehittämiseen ylioppilastutkinnon suorittamisessa sekä lukiodien kansainvälisen toiminnan valtionavustuksiin

3) enintään 500 000 euroa valtionavustuksiin ukrainalaisille pakolaisille järjestettävästä lukio-koulutuksesta ja tutkintokoulutukseen valmentavasta koulutuksesta lukiokoulutuksen järjestäjille aiheutuviin kustannuksiin.

40. Korkeakouluopetus ja tutkimus

Valtuus

Suomen Akatemian momenteilta 29.40.51 ja 29.40.53 rahoitettaviin tutkimushankkeisiin, tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintoihin, arviointeihin sekä Akatemian rahoittamaan tutkimuksen edistämiseen saa vuonna 2023 hyväksyä sitoumuksia 427 526 000 euron arvosta. Lisäksi mikäli vuoden 2022 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta hyväksyä sitoumuksia vuonna 2023.

Valtuudesta on varattu 4 750 000 euroa vihreää siirtymää Avainalojen vauhdittaminen ja osaamisen vahvistaminen -kokonaisuudesta (RRF pilari3/T&K-rahoitus) aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Tieteellisten seurain valtuuskunnalle voidaan edelleen luovuttaa tilat vastikkeetta.

01. Suomen Akatemian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 11 988 000 euroa.

02. Kansallisarkiston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 055 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Kansallisarkiston kansainvälisen yhteistyön edellyttämien järjestöjen ja ohjelmien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen
- 2) EU:n hyväksymien hankkeiden menojen maksamiseen.

03. Kotimaisten kielten keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 488 000 euroa.

04. Varastokirjaston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 219 000 euroa.

Valtuus

Varastokirjasto saa tehdä toimitilansa uuden vuokrasopimuksen siltä osin kuin vuoden 2022 talousarviossa myönnettyä valtuutta ei ole käytetty.

20. Korkeakoululaitoksen ja tieteen yhteiset menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 40 346 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ammattikorkeakouluihin, yliopistoihin ja tiedelaitoksiin liittyvien kokeilu-, tutkimus-, arviointi-, selvitys- ja kehittämistoiminnan menojen ja avustusten maksamiseen
- 2) korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tieteen yhteisten tietoteknisten palvelujen ja tietoverkon rahoittamiseen sekä korkeakoulujen ja tieteen toiminnan seurannan ja ohjauksen tietojärjestelmien sekä muiden vastaavien yhteisten menojen keskitettyyn rahoittamiseen
- 3) enintään 7 663 000 euroa datanhallinnan ja suurteholaskennan infrastruktuurien rakentamisen ja ylläpitämisen rahoittamiseen
- 4) enintään 10 000 000 euroa korkeakoulujen opiskelupaikkojen lisäämiseen elinvoima-aloille ja tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistamiseen
- 5) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimus- ja koulutushankkeiden maksamiseen
- 6) enintään 186 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin
- 7) enintään 600 000 euroa Turun yliopiston opettajankoulutuslaitokselle opettajankoulutuksen tutkimusperusteiseen kehittämiseen.

Määrärahasta on varattu 1 000 000 euroa jatkuvan oppimisen digitalisaatio-ohjelman (RRF pila-ri3) investointikokonaisuudesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

50. Valtionrahoitus yliopistojen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 999 188 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yliopistolain (558/2009) mukaisena rahoituksena:

- 1) 1 813 954 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään yliopistojen perusrahoitukseen
- 2) 173 741 000 euroa korvausta yliopistoille aiheutuneisiin arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä yliopistojen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja toimitilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen kustannuksiin
- 3) enintään 11 493 000 euroa yliopistojen harkinnanvaraiseen rahoitukseen.

51. Suomen Akatemian tutkimusmäärärahat (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 345 575 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tutkimuksesta, tutkijanuran eri vaiheiden tehtävistä, tutkimusinfrastruktuurien, tutkimusedellytysten kehittamisestä, tutkimuksen hyödyntämisen edistämisestä, valtionavustuksista ja apurahoista sekä kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kansainvälisten järjestöjen, mukaan lukien tutkimusinfrastruktuurien, rahoitusosuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) EU:n hyväksymien tutkimus- ja koulutushankkeiden menojen maksamiseen

4) Suomen Akatemian tutkimusrahoituksen ohjelmisto- ja laitehankintojen menoihin.

Kohdassa 1) tarkoitettu tutkimusrahoitus budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille.

Määrärahasta on varattu

- 1) 13 000 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamisen vahvistamiseen (RRF pilari3)
- 2) 5 000 000 euroa kansallisiin tutkimusinfrastruktuureihin (RRF pilari3)
- 3) 8 000 000 euroa paikallisiin tutkimusinfrastruktuureihin (RRF pilari3)

osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, josta enintään 520 000 euroa voidaan käyttää rahoitushauista aiheutuviin toimeenpanokustannuksiin ja enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimettyjen, palkkausmenoihin.

53. Rahapelitoiminnan tuotot tieteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 74 715 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Suomen Akatemian tutkimusrahoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen Suomen Akate- miasta annetun lain (922/2009) mukaisesti
- 2) EU:n hyväksymien muiden kuin rakennerahastoista rahoitettavien tutkimushankkeiden mak- samiseen
- 3) Kansainvälisen tieteellisen yhteistyön menoihin, jäsenmaksuihin ja rahoitusosuuksiin
- 4) Tiedekeskus Heurekan toiminnasta ja muista tiedekasvatusta tukevista hankkeista aiheutuviin menoihin
- 5) yksityisen arkistotoiminnan valtionavustuksiin ja kehittämismenoihin yksityisten arkistojen valtionavustuksia koskevan lain (1006/2006) mukaisesti
- 6) Kotimaisten kielten keskuksen toiminnasta aiheutuviin menoihin kotimaisten kielten keskuk- sesta annetun lain (1403/2011) mukaisesti. Määrärahaa saa käyttää yhdessä momentin 29.40.03 kanssa enintään 75 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimitettyjen virka- miesten, palkkausmenoihin
- 7) tiedepoliittisten tavoitteiden edistämiseen
- 8) tutkimuksen infrastruktuurihankkeiden rahoittamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukai- sesti. Tutkimusaineistojen käytön saatavuuden parantamiseksi ja tutkimusinfrastruktuurihank- keisiin myönnettäviin valtionavustuksiin ja valtion laitosten vastaavien hankkeiden menojen maksamiseen sekä enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaikaisiin tehtäviin
- 9) tiedeyhteisöjen käytössä olevien valtion toimitilojen vuokriin.

Kohdassa 1) tarkoitettu tutkimusrahoitus budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille.

54. Strateginen tutkimusrahoitus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 631 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2023 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 55 631 000 euron arvosta.

Valtuutta ja määrärahaa saa käyttää:

- 1) strategiseen tutkimukseen valtioneuvoston päättämien teema-alueiden ja painopisteiden mukaisesti
- 2) strategisen tutkimuksen neuvoston rahoittamien tutkimushankkeiden ja -ohjelmien, tutkimuksen infrastruktuureista, apurahoista ja kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien palkkausmenojen sekä muiden menojen ja avustusten maksamiseen myös ulkomaiselle organisaatiolle
- 3) arvioinneista aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää myös kansallisena vastinrahoituksena EU-hankkeiden ja muiden kansainvälisten tutkimusrahoittajien hankkeisiin, jos hankkeet ovat valtioneuvoston päättämien teema-alueiden ja painopisteiden sekä neuvoston ohjelmarakenteen mukaisia.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Tutkimusrahoituksesta saadaan maksaa ennakoita talousarvion ulkopuolisille rahoituksen saajille lukuun ottamatta yrityksiä.

55. Valtionrahoitus ammattikorkeakoulujen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 954 190 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ammattikorkeakoululain (932/2014) mukaisena rahoituksena:

- 1) 880 665 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään ammattikorkeakoulujen perusrahoitukseen
- 2) 56 500 000 euroa korvaukseen ammattikorkeakouluille aiheutuneisiin arvonlisäverolain (1501/1993) 39 ja 40 §:ssä tarkoitettuihin koulutuspalveluihin sekä ammattikorkeakoulujen muuhun kuin liiketaloudelliseen toimintaan liittyviin hankintoihin ja tilavuokriin sisältyvien arvonlisäverojen kustannuksiin
- 3) enintään 16 675 000 euroa ammattikorkeakoulujen harkinnanvaraiseen rahoitukseen
- 4) 350 000 euroa laskennallisin perustein määräytyvään kompensatioon ammattikorkeakouluille opetusmetsien käyttöoikeuksien uudistamisen ja opetusmetsämallin mukaisesti.

66. Rahoitusosuudet kansainvälisille järjestöille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 453 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Suomen maksuosuuksien maksamiseen Euroopan hiukkasfysiikan tutkimuskeskukselle (CERN), Euroopan eteläiselle observatoriolle (ESO), Euroopan molekyylibiologian laboratoriolle (EMBL), Euroopan molekyylibiologian konferenssille (EMBC), Euroopan Yliopistoinstituutille (EUI), eurooppalaiselle synkrotonisäteilykeskukselle (ESRF) ja Euroopan

antiprotoni- ja ionitutkimuslaitokselle (FAIR) sekä vastaaville kansainvälisille tieteellisille järjestöille.

70. Opintotuki

01. Opintotuen muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 651 000 euroa.

52. Opintolainojen valtiontakaus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 132 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisista valtiontakauksista aiheutuviin menoihin.

55. Opintoraha ja asumislisä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 515 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää opintotukilain (65/1994) mukaisten opintorahan ja asumislisän maksamiseen.

57. Korkeakouluopiskelijoiden ateriatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 35 564 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksen maksamiseen opiskelijaravintoloille Suomessa sijaitsevassa suomalaisessa korkeakoulussa alempaa tai ylempää korkeakoulututkintoa, ammattikorkeakoulututkintoa tai ylempää ammattikorkeakoulututkintoa suorittavien opiskelijoiden sekä opintotukeen oikeuttavaa täydennyskoulutusta tai erikoistumiskoulutusta suorittavien opiskelijoiden aterioiden hinnan alentamiseksi 2,55 eurolla aterialle kohti

2) ylimääräisen avustuksen maksamiseen muualla kuin korkeakoulun tiloissa sijaitsevan opiskelijaravintolan pitäjälle enintään 1 euro, kuitenkin enintään opiskelijaruokailusta aiheutuvien tila- ja laitekustannusten määrä, sellaista aterialle kohti, josta maksetaan ateriatukea.

59. Koulumatkatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 67 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää koulumatkatuesta annetun lain (48/1997) mukaisen tuen maksamiseen.

80. Taide ja kulttuuri

Suostumus

Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseon pääomittamiseen saa valtion osuutena maksaa jaksotesti yhteensä enintään 60 000 000 euroa edellyttäen, että Helsingin kaupungin rahoitusosuus on vähintään 60 000 000 euroa ja yksityisten rahoittajien osuus vähintään 30 000 000 euroa.

Edellä mainittujen edellytysten täytyessä valtion osuuden saa maksaa vuosina 2023—2026 seuraavasti: enintään 2 000 000 euroa vuonna 2023 edellyttäen, että hankesuunnitelma on hyväksyty ja toteutuspäätös on tehty; enintään 13 000 000 euroa vuonna 2024 edellyttäen, että alueen asemakaava on lainvoimainen; enintään 10 000 000 euroa vuonna 2025 edellyttäen, että museorakennusta koskeva rakennuslupa on lainvoimainen; sekä enintään 35 000 000 euroa vuonna 2026 edellyttäen, että valtio on hyväksynyt vuokrasopimuksen.

01. Taiteen edistämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös EU-rahoitteisten hankkeiden omarahoitusosuutena ja sitä koskevien menojen maksamiseen.

03. Suomenlinnan hoitokunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 255 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) perusparannushankkeiden rahoittamiseen
- 2) kalusto- ja laitehankintoihin
- 3) hoitokunnan vuokraamien asuinhuoneistojen vuokrien alentamiseen.

04. Museoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 24 548 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin. Momentille nettoutettavia tuloja vastaavia menoja on myös momentilla 29.80.20.

05. Saavutettavuuskirjasto Celian toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 5 590 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kalusto- ja laitehankintoihin.

06. Kansallisen audiovisuaalisen instituutin toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 460 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kaluste- ja laitehankintoihin

- 2) avustusten maksamiseen
- 3) enintään 260 000 euroa esitystoiminnan ja muun maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen.

16. Ylimääräiset taiteilija- ja sanomalehtimieseläkkeet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 21 307 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ylimääräisistä taiteilijaeläkkeistä annetun lain (194/2016) mukaisten taiteilijaeläkkeiden maksamiseen
- 2) aiemmin myönnettyjen sanomalehtimieseläkkeiden sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyvien perhe-eläkkeiden maksamiseen
- 3) enintään 1 015 000 euroa uusiin taiteilijaeläkkeisiin sekä taiteilijaeläkkeisiin liittyviin perhe-eläkkeisiin siten, että enintään saadaan myöntää täyttä eläkettä vastaavina 51 ylimääräistä taiteilijaeläkettä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Kohdan 3) määrärahaan sisältyy enintään kaksi täydeksi eläkkeeksi korotettavaa osaeläkettä.

20. Museoviraston kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 18 502 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Museoviraston käytössä olevien kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kulttuuri- ja nähtävyydenkohteiden tilakustannuksiin.

Valtuus

Museovirasto oikeutetaan tekemään vuokrasopimus Kansallismuseon lisärakennuksesta (Helsingin kaupunki, kaupunginosa 13) siten, että Kansallismuseon vuokrauksesta aiheutuvat kokonaismenot ovat vuosina 2026—2040 yhteensä enintään 144 000 000 euroa.

30. Valtionavustukset yleisten kirjastojen toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten kirjastojen valtionavustusten maksamiseen
- 2) yleisille kirjastoille tuotettujen tietokanta- ja aineistopalvelujen sekä kirjastojen sisältötuotantoon liittyvien valtionavustusten maksamiseen
- 3) viittomakielisen kirjaston toimintaan liittyvien valtionavustusten maksamiseen.

31. Valtionosuus ja -avustus esittävän taiteen ja museoiden käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 141 111 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten esittävän taiteen ja museoiden valtionosuuksien maksamiseen
- 2) enintään 3 000 000 euroa esittävän taiteen valtionosuusudistukseen liittyvien harkinnanvaraisen valtionavustusten maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä henkilötyövuosien määrä on esittävällä taiteella enintään 3 967 ja museoilla enintään 1 295.

34. Valtionosuus ja -avustus taiteen perusopetuksen käyttökustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 94 387 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien maksamiseen
- 2) enintään 1 210 000 euroa opetus- ja kulttuuriministeriön määräämin perustein edellä mainitun lain 44 §:n mukaisten valtionavustusten maksamiseen opetustuntikohtaista taiteen perusopetuksen valtionosuutta saaville opetuksen järjestäjille
- 3) enintään 400 000 euroa muiden kuin opetustuntikohtaista valtionosuutta saavien taiteen perusopetuksen järjestäjien harkinnanvaraisiin valtionavustuksiin
- 4) enintään 101 000 euroa taiteen perusopetuksen tietopohjan vahvistamiseen liittyvistä selvityksistä ja kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä tuntimäärä on musiikin perusopetuksessa enintään 1 658 000 ja muussa opetustuntiperusteisen valtionosuuden piiriin kuuluvassa taiteen perusopetuksessa enintään 179 400 tuntia.

Kohdan 4) määrärahaa saa käyttää enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen taiteen perusopetuksen tietopohjan vahvistamisesta ja kehittämisestä aiheutuviin määräraikaisiin tehtäviin.

40. Korvaus Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 252 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää korvauksen maksamiseen Suomenlinnan huoltoliikenteen käyttötappioon.

41. Eräät käyttöoikeuskorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 27 648 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) enintään 11 000 000 euroa tekijänoikeuslain (404/1961) mukaiseen yksityisen kopioinnin hyvitykseen ja sen järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) enintään 15 648 000 euroa suojattujen teosten tekijöille maksettavaan lainauskorvaukseen ja sen järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) enintään 1 000 000 euroa e-lainauskorvausten maksamiseen.

50. Erät avustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 24 764 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin Bulevardin Teatteriyhdistys ry:n toimintaan ja tilakustannuksiin
- 2) rakentamisen prosenttiperiaatteen edistämiseen
- 3) lastenkulttuurin avustamiseen
- 4) Kansallisgallerian arvonnäveromenojen korvaamiseen
- 5) Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026 -hankkeeseen
- 6) Arkkitehtuuri- ja designmuseon suunnitteluun sekä toiminnan valmisteluun ja käynnistämiseen
- 7) näyttelypalkkiomallin vakiinnuttamiseen ja enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen näyttelypalkkiomallin toimeenpanon tehtäviin
- 8) Turun tuomiokirkon peruskorjauksen avustamiseen
- 9) Suomen Kansallisoopperan ja -baletin tilakustannuksista ja muista perusparannuksista aiheutuviin kustannuksiin
- 10) Erä- ja luontokulttuurimuseon investointihankkeen suunnitteluun
- 11) Lukulahja lapselle -ohjelman jatkamiseen, Tekstin talon käynnistämiseen, Suomen sanataideopetuksen seura ry:lle, Taidetestaajat-toimintaan, esittävän taiteen esitysten ja vierailujen tukemiseen, Suomen lastenkulttuurikeskusten liitolle lasten kulttuurikasvatukseen, G Song Labille matalan kynnyksen taidetoiminnan järjestämiseen, seurantalojen korjausavustuksiin, Valtion taideteostoitimikunnalle kotimaisten nykyaiteilijoiden teosten hankintaan, Sodan ja rauhan keskus Muisti ry:lle näyttelytoiminnan kehittämiseen, Sotakorvausalus Vegan kunnostamiseen, Tuglas-seura ry:lle Suomen ja Viron välisen yhteistyön edistämiseen, Tampereen teatterin peruskorjauksen suunnitteluun, Meri-Lapin Teatteriyhdistys ry:lle Kemin teatterin toiminnan turvaamiseen, valtionosuusjärjestelmän ulkopuolella toimivien tanssiopistojen tukemiseen, Saimaan virkistysalueyhdistys ry:lle suojellun Piispan huvilan kunnostamiseen, Pääkanta-Säätiö s.r.:lle kulttuuri-toimintojen lavan kunnostamiseen Kerimäellä, Koko Kunta rokkaa Suomussalmi -tapahtuman juhlavuoden järjestelyihin, Kulttuurikeskus Villa Karon toiminnan tukemiseen ja Rajaton Taide ry:n toimintaan.

Määräraha on varattu 9 000 000 euroa menojen ja avustusten maksamiseen kulttuurin ja luovien alojen yrityksille, yhteisöille ja toimijoille innovatiivisten palvelujen sekä tuotanto- ja toimintamallien kehittämiseen ja käyttöönottoon (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa sekä enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen määräaikaisiin investoinnin hallinnointi-, koordinointi- ja asiantuntijatehtäviin

51. Apurahat taiteilijoille, kirjailijoille ja kääntäjille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 17 256 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion taiteilija-apurahoista annetun lain (734/1969) 3 §:n mukaisten 545 apurahavuotta vastaavien taiteilija-apurahojen sekä 3 §:n 2 momentin mukaisten erittäin ansioituneille taiteenharjoittajille myönnettävien valtion taiteilija-apurahojen maksamiseen

2) eräistä kirjailijoille ja kääntäjille suoritettavista apurahoista ja avustuksista annetun lain (236/1961) mukaisiin apurahoihin ja avustuksiin.

Yksittäisten apurahakausien keskeyttämiset ja jatkamiset keskeyttämisen jälkeen voivat aiheuttaa muutoksia määrärahan maksuerien kohdentumisessa eri vuosille.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

52. Rahapelitoiminnan tuotot taiteen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 180 053 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) taiteen ja kulttuurin edistämisen rahoittamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti

2) Taiteen edistämiskeskuksesta annetun lain mukaisiin Taiteen edistämiskeskuksen, taideneuvoston ja taidetoimikuntien myöntämiin apurahoihin ja avustuksiin, enintään 960 000 euroa eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaisiin apurahoihin sekä enintään 42 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja siitä aiheutuviin menoihin Taiteen edistämiskeskuksen määräaikaisiin taiteen edistämisen tehtäviin

3) taideteosten hankkimiseen valtion taideteostoimikunnan kokoelmaan Kansallisgalleriasta annetun lain (889/2013) mukaisesti

4) tekijänoikeuslain (404/1961) 55 §:ssä säädetyn tekijänoikeusneuvoston toimintamenoihin sekä tekijänoikeusasioiden neuvottelukunnan ja tekijänoikeusselvitysten kuluihin

5) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten sekä esittävän taiteen edistämisestä annetun lain (1082/2020) 10 §:n mukaisten avustusten maksamiseen esittävän taiteen toimintayksiköille

6) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain ja yleisistä kirjastoista annetun lain (1492/2016) 18 §:n mukaisten valtionavustusten maksamiseen kirjastoille ja yleisten kirjastojen valtion aluehallinnolle kirjastotoimen alueelliseen ja muuhun kehittämiseen sekä menoihin, jot-

ka aiheutuvat vähälevikkisen laatukirjallisuuden ja vähälevikkisten kulttuurilehtien hankinnoista yleisiin kirjastoihin

7) museolain (314/2019) sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisten valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen museoille sekä muuhun museo- ja kulttuuriperintöalan tukemiseen

8) Suomen elokuvasäätiölle elokuvien käsikirjoittamiseen, tuotantoon, jakeluun ja muun elokuvakulttuuriin tukemiseen valtion rahoituksesta elokuvakulttuurin edistämiseen annetun lain (1174/2018) nojalla sekä Suomen elokuvasäätiön tukitoiminnasta aiheutuvien kustannusten kattamiseen

9) rakennusperinnön suojelusta annetun lain (498/2010) nojalla suojeltujen kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden rakennusten entistämiseen ja parantamiseen

10) Unescon kulttuuriperintöä koskevien yleissopimusten toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin

11) valtion rahoituksesta kansallisille taidelaitoksille annetussa laissa tarkoitettuun rahoitukseen Suomen kansallisoopperalle ja -baletille enintään 38 197 000 euroa, Suomen Kansallisteatterille enintään 11 391 000 euroa ja Kansallisgallerialle enintään 13 465 000 euroa

12) taide- ja kulttuuripolitiikan tutkimus-, selvitys- ja tiedotustoiminnan palkkaus- ja muiden menojen maksamiseen sekä valtion virastojen kulttuuria koskeviin kokeilu- ja tutkimushankkeisiin

13) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen kansainvälisten kulttuuriperintosopimusten toimeenpanon määräaikaisiin tehtäviin.

Kohdasta 2) myönnettävät eräistä kuvataiteen tekijöille suoritettavista apurahoista annetun lain (115/1997) mukaiset apurahat sekä kohdan 3) määräraha budjetoidaan maksuperusteisina. Kohdassa 2) tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon. Kohdan 2) määrärahaa saa käyttää myös EU-rahoitteisten hankkeiden omarahoitusosuutena ja sitä koskevien menojen maksamiseen siltä osin kuin se koskee enintään 42 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamista tai siitä aiheutuvia menoja Taiteen edistämiskeskuksen määräaikaisiin taiteen edistämisen tehtäviin.

53. Valtionavustus tilakustannuksiin (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 26 749 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksen myöntämiseen valtion omistamissa toimitiloissa toimivien taide- ja kulttuurilaitosten sekä -yhteisöjen tilakustannuksiin.

55. Digitaalisen kulttuuriperinnön saatavuus ja säilyttäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) digitaalisen kulttuuriperinnön kokonaisuuden toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin

2) keskeisten priorisoitujen museo- ja kulttuuriperintöaineistojen suunnitelmallisesta digitoinnista aiheutuviin kustannuksiin

3) museoiden sisältötuotannon tukemiseen

4) digitaalisessa muodossa olevien kulttuuriperintöaineistojen saatavuutta, käyttöä ja säilyttämistä parantavien järjestelmien ja palveluiden ylläpitoon ja kehittämiseen sekä kirjastojen, arkistojen ja museoiden yhteisen hakupalvelun kehittämiseen ja liittämiseen osaksi Euroopan digitaalista kirjastoa Europeanaa

5) kulttuuri- ja kulttuuriperintöaineistojen digitointia, digitaalista saatavuutta ja pitkäaikaissäilytystä koskevan osaamisen kehittämisestä ja jakamisesta aiheutuviin kustannuksiin

6) valtion virastoille ja laitoksille kulttuuriperintöaineistojen digitoinnista ja digitaalisten kulttuuriperintöaineistojen säilyttämisestä aiheutuviin kustannuksiin

7) enintään 10 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

72. Kansallisgallerian kokoelman kartuttaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 839 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Kansallisgallerian taidehankinnoista aiheutuvien menojen maksamiseen.

75. Toimitilojen ja kiinteistövarallisuuden perusparannukset ja kunnossapito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 049 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kiinteistövarallisuuden perusparannuksista ja kunnossapidosta sekä pie-nehköistä uudisrakennushankkeista aiheutuvien investointimenojen maksamiseen sekä museo-laivojen korjaamisesta ja kunnossapidosta aiheutuviin menoihin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

1.	Museovirasto	949 000
2.	Suomenlinnan hoitokunta	3 100 000
Yhteensä		4 049 000

Määrärahaa saa käyttää käyttösuunnitelman kohdan 2. osalta enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Valtuus

Käyttösuunnitelman kohdan 2. hankkeita koskevia sitoumuksia saa tehdä siten, että niistä vuoden 2023 jälkeen aiheutuvat menot ovat yhteensä enintään 1 000 000 euroa.

89. Rahoitus Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiölle ja kiinteistöosakeyhtiölle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää pääoman maksamiseen Suomen arkkitehtuuri- ja designmuseosäätiölle. Määrärahan käytön edellytyksenä on, että valtio on hyväksynyt museota koskevan hankesuunnitelman ja toteutus päätöksen.

95. Kulttuuriympäristön suojelusta aiheutuvat menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 40 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää muinaismuistolain (295/1963) toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen.

90. Liikuntatoimi

50. Rahapelitoiminnan tuotot urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 115 404 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) liikuntalakiin (390/2015), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (1705/2009) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998) perustuvien valtionosuuksien ja -avustusten maksamiseen sekä muiden urheilun ja liikuntakasvatuksen edistämiseen tarkoitettujen avustusten maksamiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti

2) kokeilu-, kehittämis-, selvitys- ja ohjelmatoiminnan menoihin

3) enintään 2 300 000 euroa urheilijoiden valmennus- ja harjoitteluapurahojen maksamiseen

4) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisen liikunta-alan yhteistyön, liikuntatieteellisen toiminnan, liikunnan ja huippu-urheilun eettisen ja dopinginvastaisen toiminnan, testaustoiminnan ja dopingin vastaisen kasvatuksen tehostamisen menoihin sekä korkeakoulujen, tutkimuslaitosten ja tutkijoiden liikuntatieteellisten tutkimushankkeiden ja näiden kanssa yhteistyössä toteutettavien tietojärjestelmä- ja muiden hankkeiden rahoittamiseen

5) enintään 400 000 euroa opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisen avustuksen maksamiseen Suomen Urheilumuseosäätiölle

6) valtion liikuntaneuvoston menoihin

7) enintään 320 000 euroa ylimääräisistä urheilijaeläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukaisiin eläkkeisiin

8) liikunnan aluehallinnon toiminnan menoihin

9) Olympiastadionin perusparannus- ja uudistamishankkeeseen

10) enintään 18 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön määräaikaisesta palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

11) enintään 30 000 euroa Pro Urheilu -tunnustusten maksamiseen

12) enintään 80 000 euroa Suomen Akatemialle liikuntatieteellisten tutkimusten arvioinnin hallintokustannuksiin sisältäen enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön määräaikaiset palkkamenot.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten yksikköhinta on 16,60 euroa opiskelijapäivää kohden.

Alueellisten liikunnan koulutuskeskusten opiskelijapäivien enimmäismäärä on 53 000. Enimmäismäärän estämättä määrärahaa saa käyttää valtionosuuksien oikaisupäätöksistä aiheutuviin menoihin.

Kohtien 3) ja 7) määrärahat budjetoidaan maksuperusteisina.

Kohdan 7) määrärahaa saa käyttää enintään 16 täyttä eläkettä vastaavan ylimääräisen urheilija-eläkkeen myöntämiseen. Ylimääräisistä urheilija-eläkkeistä annetun lain (1419/2014) mukainen eläkkeen suuruus on 1 510,95 euroa kuukaudessa.

Kohdassa 10) tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

52. Valtionosuudet kunnille ja liikunnan koulutuskeskuksille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 33 798 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää liikuntalakiin (390/2015), opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annettuun lakiin (1705/2009) ja vapaasta sivistystyöstä annettuun lakiin (632/1998) perustuvien valtionosuuksien maksamiseen.

Kunnan liikuntatoiminnan valtionosuuden perusteena käytettävä yksikköhinta on 12,00 euroa asukasta kohden.

Valtakunnallisten liikunnan koulutuskeskusten valtionosuuden perusteena olevien opiskelijavuorokausien enimmäismäärä on 279 900. Enimmäismäärän estämättä määrärahaa saa käyttää valtionosuuksien oikaisupäätöksistä aiheutuviin menoihin.

56. Liikunnan ja huippu-urheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Liikuntapoliittisen selonteon (VNS 6/2018 vp) toimeenpanosta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen.

91. Nuorisotyö

50. Rahapelitoiminnan tuotot nuorisotyön edistämiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 41 530 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) nuorisolakiin (1285/2016) perustuviin valtionavustuksiin valtakunnallisille nuorisoalan järjestöille ja osaamiskeskuksille sekä nuorisokeskusten toimintaan ja rakentamiseen
- 2) nuorisotutkimuksen avustamiseen ja apurahojen maksamiseen, nuorisotyöhön ja -politiikkaan liittyvien selvitysten laatimiseen ja nuorten tieto- ja neuvontatyön, digitaalisen nuorisotyön sekä nuorten kuulemis- ja osallistumisjärjestelmien ja niiden kehittämistoiminnan menoihin
- 3) yhteisöjen ja valtionhallinnon kansainvälisestä nuorisoalan yhteistyöstä aiheutuvien kulujen kattamiseen sekä EU:n ja kansainvälisten toimintaohjelmien tukemiseen
- 4) lasten ja nuorten paikallisen harrastustoiminnan, liikunnallisen ja kulttuurisen nuorisotyön ja -toiminnan sekä nuorten ympäristökasvatuksen tukemiseen
- 5) nuorten työpajatoiminnan valtakunnalliseen tukeen, etsivään nuorisotyöhön, ehkäisevään päihde- ja huumetyöhön, sosiaaliseen nuorisotyöhön sekä muuhun nuorten sosiaaliseen vahvistamiseen
- 6) valtion nuorisoneuvoston ja sen jaostojen ja arviointi- ja avustustoimikunnan, saamelaiden nuorisoneuvoston menoihin ja saamenkielisen nuorisokulttuurin vahvistamiseen
- 7) valtakunnallisen nuorisotyön ja -politiikan ohjelman toimeenpanoon, arviointiin ja kehittämiseen
- 8) alueellisen nuorisotoimen menoihin ja nuorisotyön alueelliseen kehittämiseen, nuorisotilastot.fi -palvelun ylläpitoon ja kehittämiseen sekä aluehallinnon ja valtion virastojen määräaikaisten nuorisotoimialan hankkeiden toteuttamiseen
- 9) enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön määräaikaisesta palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Kohdassa 9) tarkoitettujen henkilöiden osalta työnantajalle maksetut sairausvakuutuksen mukaiset etuudet otetaan nettobudjetoitaessa tuloina huomioon.

51. Nuorten työpajatoiminta ja etsivä nuorisotyö (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 22 452 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) nuorten työpajatoiminnan tukemiseen
- 2) etsivän nuorisotyön tukemiseen sekä etsivän nuorisotyön yhteydenottojärjestelmän ylläpitoon
- 3) EU:n nuorisotakuun toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja avustusten maksamiseen
- 4) nuorisotyön ja -toiminnan tukemiseen itäisen Suomen elinvoiman vahvistamiseksi.

52. Valtionosuudet kuntien nuorisotoimeen ja eräät avustukset (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 13 780 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) inarinsaamen, koltansaamen ja pohjoissaamen kulttuuri- ja kielipesätoiminnan tukemiseen

- 2) nuorten yrittäjyys-, talous- ja työelämätaitojen edistämiseen
- 3) opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisiin kuntien nuorisotyön valtionosuuksiin
- 4) etsivään nuorisotyöhön ja nuorten syrjäytymisen ehkäisyyn.

Kuntien nuorisotyön valtionosuuden laskennallisena perusteena käytettävä yksikköhinta on 15,00 euroa alle 29-vuotiasta asukasta kohden.

Pääluokka 30

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja tutkimus

01. Maa- ja metsätalousministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 23 744 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös hankelupalautakunnan menojen ja kansainväliseen toimintaan liittyvien valtionapujen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

05. Luonnonvarakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 79 752 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) yhteisrahoitteisessa toiminnassa ja yhteistoiminnassa hankkeiden rahoittajien rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen
- 2) sijoitusmenoiksi luettaviin talonrakennus-, maa- ja vesirakennustöihin sekä kalanviljelylaitosten ja tutkimusasemien perusparamuksiin
- 3) kasvinsuojeluaineiden tarkastus- ja testaustoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) Luomuinstituutin toiminnan rahoittamiseen
- 5) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 6) virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi määrärahan siirtoon ulkomaille vähäisten rahoitusennakoiden maksamiseen kehitysyhteistyön kohdemaille edellyttäen, että vastaava meno veloitetaan momentin 24.30.66 määrärahasta
- 7) maatilayritysten osaamisverkoston (AgriHubi) toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen ja toiminnan rahoittamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

22. Tutkimus ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 943 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) virastoilta, laitoksilta tai muilta organisaatioilta hankittavista, maa- ja metsätalousministeriön toimialan strategista ohjaamista ja kehittämistä tukevista tutkimuksista, selvityksistä sekä arvioinneista aiheutuviin kuluihin ja muihin kulutusmenoihin sekä tutkimuksiin ja selvityksiin liittyvien valtionapujen myöntämiseen

2) enintään 20 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstömäärän palkkaamiseen.

Nettobudjetoinnissa on otettu huomioon tuloina valtion virastojen ja laitosten osuudet yhteistutkimushankkeisiin sekä EU:lta saatava tutkimusrahoitus.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

29. Maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 30 652 000 euroa.

66. Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 4 439 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maa- ja metsätalousministeriön toimialaan liittyvien jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen muissa maissa ja Suomessa toimiville kansainvälisille organisaatioille sekä muihin kansainvälisistä sitoumuksista aiheutuviin maksuihin. Määrärahasta saa käyttää enintään 1 600 000 euroa Euroopan metsäinstituutin perusrahoitukseen ja enintään 250 000 euroa muihin harkinnanvaraisiin maksuihin.

10. Maaseudun kehittäminen

40. Maatalouden aloittamis- ja investointiavustukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 139 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Suomen CAP-suunnitelmaa 2023—2027 Manner-Suomessa toteuttavien nuorten viljelijöiden ja nuorten elinkeinonharjoittajien tilanpidon aloittamisavustusten sekä maatalouden investointiavustusten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämishjelmaa toteuttavien nuorten viljelijöiden ja nuorten elinkeinonharjoittajien tilanpidon aloitusavustusten sekä maatalouden investointiavustusten maaseuturahastosta maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

3) maaseuturahaston elpymisvälineestä maksettavien maatalouden investointiavustusten EU:n rahoitusosuuden maksamiseen

4) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 Manner-Suomen sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2021/2116) artiklojen 55 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 56 (maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset noudattamatta jättämisen vuoksi suoritettavista takaisinperinnöistä) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien yhteisten tai rahastokohtaisten säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen

5) kokonaan kansallisesti rahoitettavien biokaasu-, lannankäsittely-, ravinnekierrätys- ja hiilensidontainvestointitukien maksamiseen

6) enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa tehdä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 perusteella Manner-Suomessa myönnettävien avustusten myöntämispäätöksiä 127 000 000 eurolla.

41. Maaseutuelinkeinotoiminnan korkotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden rakennetuista annetun lain (1476/2007), maaseutuelinkeinon rahoituslain (329/1999), kolttalain (253/1995), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rakennetuista annetun lain (986/2011), porotalouden ja luontaiselinkeinojen rahoituslain (45/2000) ja maaseutuelinkeinolain (1295/1990) mukaisista korkotukilainoista luottolaitoksille suoritettavien korkohyvitysten maksamiseen.

Valtuus

Vuonna 2023 korkotukea saa hyväksyä enintään 250 000 000 euron lainapääomalle.

42. Luopumistuet ja -eläkkeet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 21 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) luopumiseläkelain (16/1974) mukaisten korvausten maksamiseen

2) maatalousyrittäjien luopumistuesta annetun lain (1293/1994) ja maatalouden harjoittamisesta luopumisen tukemisesta annetun lain (612/2006) mukaisten luopumistukien ja hoitokustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

43. Eläinten hyvinvointikorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 74 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Suomen CAP-suunnitelmaa 2023—2027 Manner-Suomessa toteuttavien eläinten hyvinvointikorvausten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen
- 2) ohjelmakauden 2014—2020 sekä siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien eläinten hyvinvointikorvausten maaseuturahastosta maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen
- 3) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 Manner-Suomen sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2021/2116) artiklojen 55 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 56 (maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset noudattamatta jättämisen vuoksi suoritettavista takaisinperinnöistä) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien yhteisten tai rahastokohtaisten säädösten mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

50. Valtionapu maaseudun elinkeinojen kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 616 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää maatalouden neuvontapalvelujen valtionavusta annetun valtioneuvoston asetuksen (431/2016) mukaisesti neuvontaan myönnettävien valtionapujen maksamiseen valtakunnallista, koko maan kattavaa neuvontaa harjoittaville yrityksille ja muille yhteisöille.

Määräraha budjetoidaan maksuspäätösperusteisena.

51. Porotalouden edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 143 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää seuraaviin poronhoitolain (848/1990) mukaisiin Paliskuntain yhdistykselle myönnettäviin avustuksiin:

- 1) valtakunnan rajoilla sijaitsevien poroesteaitojen rakentamiseen ja kunnossapitoon myönnettävien valtionapujen maksamiseen
- 2) porotalouden edistämiseen tähtäävän neuvonta- ja kehittämistyön tukemiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuspäätösperusteisena.

54. Rahapelitoiminnan tuotolla rahoitettava hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 39 192 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) arpajaislain (1047/2001) sekä rahapeliyhtiön tuottojen käyttämisestä hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämiseen annetussa valtioneuvoston asetuksessa (14/2017) tarkoitettujen avustusten maksamiseen

2) muiden kuin rahapeliyhtiön tuottoihin perustuvien hevoskasvatuksen ja hevosurheilun edistämisen valtionavustusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

55. Valtionapu 4H-toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 4 155 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää 4H-toiminnan tukemiseen.

63. Maaseudun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain (1413/2011) mukaisessa laajuudessa valtakunnallisten maaseudun sekä saariston tutkimus- ja kehittämishankkeiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen mukaan lukien hankkeisiin sisältyvät kulutusmenot

2) maa- ja elintarviketalouden sekä maaseudun tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoituksesta annetun lain (1413/2011) mukaisen maaseutupolitiikan neuvoston toimintaan

3) enintään kuutta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen

4) kylätoiminnan valtakunnalliseen kehittämiseen

5) saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 14 §:ssä mainitun saaristoasiain neuvottelukunnan toimintaan

6) kyläkauppatuen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus alueelliseen ja paikalliseen maaseudun kehittämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 139 016 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Suomen CAP-suunnitelmaa 2023—2027 Manner-Suomessa toteuttavien hankkeiden ja niiden toteutukseen liittyvän teknisen avun Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden sekä perustelluissa tapauksissa ennakon maksamiseen

2) Suomen CAP-suunnitelmaa 2023—2027 Manner-Suomessa toteuttavien kokonaan kansallisesti rahoitettavien maaseutuyritysten energiainvestointitukien maksamiseen

3) ohjelmakauden 2014—2020 sekä siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien hankkeiden ja niiden toteutukseen liittyvän teknisen avun maaseuturahastosta maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä perustelluissa tapauksissa ennakon maksamiseen

4) maaseuturahaston elpymisvälineestä rahoitettavista hankkeista aiheutuvien menojen EU:n rahoitusosuuden maksamiseen

5) Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 Manner-Suomessa sekä ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman toteuttamiseen tarvittavan yhteensä enintään 250 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen sekä muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen

6) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 Manner-Suomen sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2021/2116) artiklojen 55 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 56 (maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset noudattamatta jättämisen vuoksi suoritettavista takaisinperinnöistä) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien yhteisten tai rahastokohtaisten säästöjen mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa tehdä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 perusteella Manner-Suomessa myönnettävien hankkeiden myöntämispäätöksiä 224 256 000 eurolla

20. Maa- ja elintarviketalous

01. Ruokaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 78 958 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) enintään 500 000 euroa elintarvikemarkkinavaltuutetun toimiston toimintamenoihin
- 2) enintään 800 000 euroa maksullisten eläintautitutkimusten hintojen alentamiseen tutkimuksissa, joilla pyritään havaitsemaan ja seuraamaan vastustettavia ja uhkaavia eläintauteja
- 3) sisämarkkinaohjelman perustamiseksi annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/690 tuella maksettaviin kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehualaan liittyviin menoihin
- 4) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 5) eläinlääkintävahinkojen arviolautakunnan toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen

6) hukkakauralain (185/2002) mukaisesti hukkakauran torjuntasuunnitelmien laatimisesta aiheutuvia kustannuksia vastaavien korvausten maksamiseen

7) maatalouden tukien toimeenpanosta annetussa laissa (192/2013) tarkoitettujen korvausten maksamiseen Ahvenanmaan maakunnan kunnille

8) porovahinkolautakunnan toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/690 perusteella kasvintuhoojien kartoitukseen vuosittain myöntämä rahoitus.

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/690 tuella maksettavat sisämarkkinaohjelman mukaiset kasvi-, eläin-, elintarvike- ja rehualaan liittyvät menot on huomioitu tuloina momentilla 12.30.04.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

20. Eläinlääkintähuolto ja kasvintuhoojien torjunta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 7 929 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) eläinlääkintähuoltolain (765/2009) nojalla maksettavista korvauksista aiheutuviin menoihin

2) eläintätilain (76/2021) nojalla eläintautien vastustamisesta, eläinsuojelulain (247/1996) nojalla eläinsuojelusta, sekä näihin liittyvistä korvauksista, koulutuksista ja selvityksistä aiheutuvien ja muiden eläinlääkintähuollon toteuttamisen kannalta välttämättömien menojen maksamiseen

3) kasvinterveydestä annetun lain (1110/2019) mukaisten korvausten maksamiseen

4) kasvintuhoojien torjumisen kannalta välttämättömien menojen maksamiseen

5) edellä mainittuihin menoihin liittyviin, edellisiin vuosiin kohdistuviin menoihin ja korvauksiin sekä siirtomenoihin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

40. Maa- ja puutarhatalouden kansallinen tuki (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 350 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001) mukaiseen kansalliseen tukeen (Etelä-Suomen kansallinen tuki, pohjoinen tuki, muu maa- ja puutarhatalouden tuki)

2) vuonna 2022 ja sitä aikaisempina vuosina myönnettyjen tukien maksamiseen

3) sellaisten kansallisten tukien ja korvausten maksamiseen, joihin tuensaaja on lainvoimaisen päätöksen perusteella oikeutettu, mutta joihin liittyvä määräraha ei ole enää käytettävissä.

Määrärahasta 4 000 000 euroa on varattu tukien täytäntöönpanoon liittyvien, ennakoitujen tukimekin ylittävien, tukien ja tukitasojen muutostarpeisiin.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena ja kohdan 3) osalta maksatuspäätösperusteisena.

41. EU-tulotuki ja EU-markkinatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 520 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/2115 mukaisten suorien tukien maksamiseen sekä siirtymäkautta 2021—2022 koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/2220 mukaisten suorien tukien maksamiseen
- 2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisten yksityisen varastoinnin tuen, eräiden muiden maataloustuotteiden markkinoita ohjaavien toimenpiteiden ja suoraan tuotteisiin kohdennetuista ja muista asetuksen mahdollistamista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen sekä siirtymäkautta 2021—2022 koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/2220 mukaisten tukien maksamiseen
- 3) muiden kuin kohdissa 1) ja 2) mainittujen säädösten perusteella maksettavien EU:n kriisitukien maksamiseen
- 4) vuonna 2022 ja sitä aikaisempina vuosina myönnettyjen tukien maksamiseen
- 5) niiden Suomen velvoitteiden maksamiseen, jotka aiheutuvat EU:n maksumääräaikaisten (komission delegoitu asetus (EU) N:o 2022/127 5 artikla) jälkeen maksettujen tukien maksamisesta.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena EU-tulotuen osalta ja maksatuspäätösperusteisena EU-markkinatuen osalta.

42. Turvepeltojen ilmastotoimet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista turvepelloilla koskeviin kehittämis-, kokeilu- ja investointihankkeisiin ja viestintään
- 2) ilmastonmuutoksen hillintää ja sopeutumista turvepelloilla toteuttavien toimenpiteiden ja tukien rahoitukseen
- 3) enintään 20 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

43. Ympäristökorvaukset, luonnonmukainen tuotanto, neuvonta ja ei-tuotannolliset investoinnit (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 286 560 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Suomen CAP-suunnitelmaa 2023—2027 Manner-Suomessa toteuttavien ympäristökorvausten, luonnonmukaisen tuotannon, neuvonnan ja ei-tuotannollisten investointien Euroopan maa-

seudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

2) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien ympäristökorvausten, luonnonmukaisen tuotannon, neuvonnan ja ei-tuotannollisten investointien maaseuturahastosta maksettavan EU:n rahoitusosuuden sekä valtion rahoitusosuuden maksamiseen

3) maaseuturahaston elpymisvälineestä maksettavien ympäristökorvausten sitoumusten ja sopimusten sekä luonnonmukaisen tuotannon sitoumusten EU:n rahoitusosuuden maksamiseen

4) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 Manner-Suomen sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2021/2116) artiklojen 55 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 56 (maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset noudattamatta jättämisen vuoksi suoritettavista takaisinperinnöistä) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien yhteisten tai rahastokohtaisten säästöjen mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa tehdä CAP-suunnitelman 2023—2027 perusteella Manner-Suomeen kohdistuvia kokonaan uusia ympäristökorvausten sitoumuksia ja sopimuksia sekä luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksia siten, että niistä saa aiheutua vuoden 2024 ja sitä seuraavien vuosien määrärahasta maksettavia menoja enintään 1 115 000 000 euroa.

44. Luonnonhaittakorvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 495 884 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Suomen CAP-suunnitelmaa 2023—2027 Manner-Suomessa toteuttavien luonnonhaittakorvausten Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä Suomen CAP-suunnitelmaan sisältyvän kokonaan kansallisesti rahoitettavien luonnonhaittakorvausten maksamiseen

2) ohjelmakauden 2014—2020 ja siirtymäkauden 2021—2022 Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa toteuttavien luonnonhaittakorvausten maaseuturahastosta maksettavan EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden sekä ohjelmaan sisältyvän kokonaan kansallisesti rahoitettavan luonnonhaittakorvauksen maksamiseen

3) EU:n aikaisempien ohjelmakausien sekä Suomen CAP-suunnitelman 2023—2027 Manner-Suomen sitoumuksista aiheutuneiden velvoitteiden maksamiseen sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU 2021/2116) artiklojen 55 (sääntöjenmukaisuuden tarkastaminen) sekä 56 (maaseuturahastoa koskevat erityissäännökset noudattamatta jättämisen vuoksi suoritettavista takaisinperinnöistä) sekä aikaisempien ohjelmakausien vastaavien yhteisten tai rahastokohtaisten säästöjen mukaisten Suomen velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

46. EU-rahoitteinen ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 11 030 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1144/2014 mukaiseen maataloustuotteiden tiedotukseen ja menekinedistämiseen
- 2) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/2115 mukaisesti mehiläistuotteiden tuotannon ja kaupan pitämisen edistämiseksi laaditusta ohjelmasta aiheutuviin menoihin
- 3) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2021/2115 mukaisesti hedelmä- ja vihannestuottajaorganisaatioiden toimintaohjelmien menojen maksamiseen
- 4) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 1308/2013 mukaisesti koulujakelujärjestelmästä aiheutuviin menoihin sekä koulujakelujärjestelmän liitännäis- ja tiedotustoimenpiteisiin ja niihin liittyviin kulutusmenoihin
- 5) kohtien 2)—4) tukien maksamiseen siirtymäkautta 2021—2022 koskevan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 2020/2220 mukaisesti.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

Momentilta maksettaviin koulujakelujärjestelmän liitännäis- ja tiedotustoimenpiteisiin ja niiden kulutusmenoihin liittyvät arvonnäköalaveromenot on budjetoitu momentille 30.01.29.

47. Ruokaketjun kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 637 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ruokaketjun toiminnan edistämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen (VNA 680/2014) mukaisesti ruokaketjun kehittämis-, tiedottamis- ja menekinedistämistoimien toteuttamiseen liittyvien hankkeiden avustuksiin
- 2) kansallisiin ja kansainvälisiin toimenpiteisiin, joilla edistetään ruokapoliittisen selonteon tavoitteiden toteutumista
- 3) ruokaketjun ja maatalouden markkinoita koskeviin kehittämis- ja kokeiluhankkeisiin uusien innovaatioiden kehittämiseksi
- 4) enintään 14 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan myöntää avustusta myös julkisyhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

49. Ravinnekierätyksen edistäminen biokaasutuotannolla (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tuen maksamiseen kierrätettäviä biomassoja vastaanottaville ja käsitteleville biokaasulaitoksille
- 2) enintään 6 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena ja kulutusmenojen osalta suoriteperusteisena.

60. Siirto interventiorahastoon (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maatalouden interventiorahastoon tarkoitetun siirron maksamiseen
- 2) niiden rahaston menojen maksamiseen, joita ei rahoiteta EU:n maataloustukirahastosta.

62. Eräät valtionavut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 6 467 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tiloilla kuolleiden tuotantoeläinten keräilystä ja hävittämisestä maksettavaan valtionapuun (VNA 998/2017)
- 2) valtakunnallisille eläinsuojelujärjestöille myönnettäviin valtionapuihin (VNA 166/2005)
- 3) valtionapujen myöntämiseen Helsingin yliopistolle käytettäväksi eläinlääkäreiden erikoistumisharjoitteluun ja erikoistumiskoulutuksen ohjaukseen
- 4) valtionapujen myöntämiseen Tampereen yliopistolle käytettäväksi eläinkokeille vaihtoehtoisten menetelmien edistämiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

40. Luonnonvaratalous

20. Kalakannan hoitovelvoitteet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vesilain (587/2011) 3 luvun 14 ja 22 §:n sekä ympäristönsuojelulain (527/2014) nojalla annettujen sekä muiden vastaavien lupapäätösten lupaehtojen edellyttämien kalakannan hoitotoimenpiteiden toteuttamisesta aiheutuvien menojen sekä näihin liittyvien siirtomenojen maksamiseen
- 2) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

3) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen, silloin kun ne liittyvät suoraan kohdan 1) mukaisiin kalakannan hoitotoimenpiteisiin.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuperusteisena.

21. Vesivarojen käytön ja hoidon menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 15 847 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesivarojen käytön ja hoidon kulutus- ja sijoitusmenoihin, jotka liittyvät tulvariskien hallintaan, patoturvallisuuteen, vesistöjen säännöstelyyn, vesistön käytön ja hoidon, vesihuollon, maa- ja metsätalouden vesienhallinnan ja muun vesitalouden kehittämiseen, havaintotiedon hankintaan ja vesitietopalveluun, vaikutusten arviointiin, varautumiseen ja riskienhallintaan sekä valtion velvoitteisiin lain, lupapäätösten ja sopimusten perusteella, valtioiden välisiin sopimuksiin perustuvaan rajavesistöyhteistyöhön sekä Suomen vesialan kansainvälisen strategian toteuttamiseen maa- ja metsätalousministeriön toimialalla

2) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden kansallisena omarahoitussuutena

3) enintään 95 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen sekä vesialan kansallisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen

4) vesialan liiketoimintaa edistävien valtioiden välisten yhteistyösopimusten toteuttamiseen.

Momentille nettoutetaan yhteistyösopuolten rahoitussuudet hankkeista, selvityksistä tai muista toimenpiteistä, joiden toteuttaminen on elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten vastuulla sopimusten tai vesilainsäädännön mukaisten päätösten perusteella. Momentille nettoutetaan myös työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

22. Luonnonvara- ja biotalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 14 966 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) uusiutuvien luonnonvarojen kestävää käyttöä, biotaloutta, ympäristön hoitoa, luonnon monimuotoisuutta, ilmastonmuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista koskeviin kehittämis-, kokeilu-, investointi- ja vienninedistämishankkeisiin ja viestintään sekä näihin liittyvien avustusten maksamiseen

2) uusiutuvien luonnonvarojen kestävään käyttöön liittyvien tietojärjestelmien ylläpitoon ja kehittämiseen

3) eräiden Suomen tekemien kalastusta koskevien sopimusten valvonnasta aiheutuvien menojen maksamiseen

4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen

5) enintään 70 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 3 000 000 euroa maankäyttösektorin ilmastokestäviin toimenpiteisiin (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

31. Vesi- ja kalataloushankkeiden tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 736 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vesistön ja vesiympäristön käyttöä ja tilaa, vesienhallintaa sekä vesitalouden varautumista ja riskienhallintaa parantavien tulvasuojelu- ja muiden hankkeiden avustamisesta ja valtion työnä toteutettavista hankkeista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) vesiluonnonvarojen kestäväää käyttöä edistävien kehittämis- ja investointihankkeiden avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) enintään 15 henkilötyövuotta vastaavan hankkeista aiheutuvan henkilöstön palkkausmenojen ja muiden kulutusmenojen sekä sijoitusmenojen maksamiseen
- 4) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden kansallisena omarahoitusosuutena
- 5) kansallisten ja kansainvälisten vesitaloushankkeiden vapaaehtoisten rahoitusosuuksien maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 1 500 000 euroa vesiosaamisen kasvu- ja vientiohjelmaan (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

40. Eräät luonnonvaratalouden korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 632 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Tenojoen kalastuslupatuloista vesialueen omistajille palautettavan osuuden maksamiseen
- 2) kalastuslain (379/2015) 60 §:n mukaisista saimaannorpan suojeluun liittyvistä kalastuksen rajoittamissopimuksista vesialueiden omistajille maksettaviin korvauksiin siten, että korvauksen suuruus on 2,5 euroa hehtaarilta
- 3) lupaviranomaisten ja tuomioistuinten vesi- ja kalastusasioista antamien päätösten ja lain tai valtioiden välisten sopimusten perusteella valtion maksettavaksi määrättyjen tai sovittujen korvausten, kustannusten ja päätösmaksujen sekä niitä koskevien korkojen ja viivästyskorkojen maksamiseen
- 4) metsätuhojen torjunnasta annetun lain (1087/2013) perusteella aiheutuvien korvausten ja muiden menojen maksamiseen
- 5) laajuudeltaan ja taloudelliselta merkitykseltään huomattavien metsätuhojen kartoituksesta ja tuhoalueita koskevien ilmakuvien tuottamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

- 6) metsälaissa tarkoitetuista uhkasakkolain (1113/1990) mukaisista ja niihin verrattavista suorituksista aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista
- 7) Suomen ja Norjan välisen poroaitasopimuksen mukaisten korvausten maksamiseen
- 8) kaupallisen kalastuksen vakuutustuesta annetun lain (998/2012) mukaisten avustusten maksamiseen
- 9) Tenojoen kalastussääntöä koskevan sopimuksen ja kalastussäännön eräiden määräysten aiheuttamien menetysten korvaamisesta annetussa laissa (501/1991) määrättävien korvausten ja kustannusten sekä niitä koskevien korkojen ja viivästyskorkojen maksamiseen
- 10) vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta annetun lain (1709/2015) 17 §:n perusteella aiheutuvien sellaisten menojen maksamiseen, jotka maksetaan etukäteen valtion varoista
- 11) kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

41. Hirvieläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 760 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 6 §:n mukaisiin menoihin
- 2) edellisiin vuosiin kohdistuvien korvausten ja EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen ja enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

42. Petoeläinten aiheuttamien vahinkojen korvaaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 850 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) riistavahinkolaissa (105/2009) määriteltyjen suurpetojen aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta, ehkäisemisestä, valvonnasta ja riistavahinkolain toimeenpanosta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen sekä EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

44. Tuki puuntuotannon kestävyden turvaamiseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 47 497 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) ja metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmälain nojalla myönnettävien tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa tehdä kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) ja metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmälain mukaisia tukipäätöksiä enintään 54 500 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2022 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä tukipäätöksiä vuonna 2023.

45. Metsäluonnon hoidon edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 17 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kestävän metsätalouden määräaikaisen rahoituslain (34/2015) ja metsätalouden määräaikaisen kannustejärjestelmälainnoilla tuen maksamiseen metsien biologisen monimuotoisuuden turvaamiseksi.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

46. Valtionapu Suomen metsäkeskukselle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 45 069 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Suomen metsäkeskuksesta annetun lain (418/2011) mukaisista tehtävistä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) muuna julkisena rahoitusosuutena Suomen metsäkeskuksen valtionaputoimintaan kuuluvissa EU-hankkeissa
- 3) Suomen metsäkeskukselle kuuluvien Eläke-Tapio -lisäeläkejärjestelmän vuosimaksuista aiheutuvien menojen maksamiseen.

47. Tuki joutoalueiden metsitykseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää metsityksen tukemisen määräaikaisen lain (1114/2020) nojalla myönnettävien tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa tehdä metsityksen määräaikaisen tukemisen lain mukaisia tukipäätöksiä enintään 8 200 000 eurolla.

50. Riistatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 13 059 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) riistanhoitomaksusta ja pyyntilupamaksusta annetun lain (616/1993) 3 §:ssä tarkoitettujen menojen maksamiseen
- 2) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) enintään seitsemää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

51. Kalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 975 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kalastuslain (379/2015) 82 §:n mukaisista käyttötarkoituksista aiheutuviin menoihin
- 2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen sekä EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) kalastuslain toimeenpanosta, kalatalouden tutkimuksista sekä kalastusmatkailuohjelmasta aiheutuviin menoihin.

Määrärahasta käytetään 100 000 euroa avustuksena Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL ry:lle/Finlands Yrkesfiskarförbund rf:lle.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

53. Eräät luonnonvaratalouden valtionavut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 132 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) metsäpuiden siemenviljelysten perustamista varten myönnettävien valtionavustusten ja metsäpuiden siementuotannon kehittämiseen liittyvien kulutusmenojen maksamiseen
- 2) avustusten maksamiseen luonnonvara-alan yleishyödyllisille yhteisöille.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

62. Elinkeinokalatalouden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 30 414 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) Euroopan meri-, kalatalous- ja vesiviljelyrahaston (EMKVR) varoista osittain rahoitettavien elinkeinokalataloutta ja meripolitiikkaa koskevien toimenpiteiden EU:n rahoitusosuuden ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen Euroopan unionin ja kansallisen lainsäädännön mukaisesti

2) kansallisesti rahoitettavista elinkeinokalatalouden edistämistoimenpiteistä ja kaupallisen kalastuksen valvonnasta aiheutuvien menojen maksamiseen

3) enintään 80 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha on varattu 14 100 000 euroa EU:n osarahoittamien hankkeiden valtion rahoitusosuutta varten.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksuperusteisena.

64. Metsähallitus

Metsähallituksen liiketoiminnalle asetetaan seuraavat tavoitteet ja tehdään muita metsähallituslain (234/2016) edellyttämiä päätöksiä seuraavasti:

1. Liiketoiminnan keskeiset palvelutavoitteet ja muut toimintatavoitteet

Metsähallituksen liiketoiminta on ekologisesti, taloudellisesti ja sosiaalisesti kestävä ja tuottaa tasaisen tuloutuksen omistajalle. Metsähallituksen liiketoiminnassa sovitetaan yhteen entistä paremmin luonnon monimuotoisuus ja ilmastokestävyys. Metsähallituksen liiketoimintojen kannattavuus säilyy hyvällä tasolla. Metsähallitus ottaa huomioon liiketoimintaa harjoittaessaan ja ohjatessaan tytäryhtiöitä metsähallituslain mukaiset yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet. Yhteiskunnallisten velvoitteiden huomioon ottamisella aikaansaadut hyödyt lisääntyvät. Metsähallitus mahdollistaa osaltaan metsäbiotalouden raaka-ainehuollon. Metsähallitus pyrkii liiketoimintakäytössä olevien kiinteistöjen arvon nostamiseen ottaen huomioon yhteiskunnan kokonaisuhyöty.

2. Peruspääoman muutokset

Metsähallituksen peruspääomaa ehdotetaan korotettavaksi 0,507 milj. eurolla.

3. Liiketoiminnan lainanoton enimmäismäärä

Metsähallitus oikeutetaan ottamaan liiketoimintaansa varten konsernin ulkopuolista lainaa enintään 50 milj. euroa.

4. Liiketoiminnan investointien ja investointisitoumusten enimmäismäärä

Metsähallituksen investoinneista saa aiheutua menoja vuonna 2023 enintään 20 milj. euroa. Lisäksi Metsähallitus saa tehdä vuonna 2023 investointeja koskevia sitoumuksia, joista saa aiheutua menoja myöhempinä tilikausina enintään 20 milj. euroa.

5. Liiketoiminnan vakuuksien enimmäismäärä

Metsähallitus saa antaa liiketoimintaansa varten tarvittavia vakuuksia konsernin ulkopuolisille toimijoille enintään 2,0 milj. euron arvosta.

50. Metsähallituksen eräät julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 610 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Metsähallitusta koskevan lain (234/2016) 5 §:n mukaisten Metsähallituksen julkisista hallintotehtävistä maa- ja metsätalousministeriön toimialalla aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) Luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluita palvelemaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien perusparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenojen maksamiseen samoin kuin luonnon virkistyskäyttöä ja eräpalveluja palvelevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen
- 4) Sellaisien koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen joiden taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää edellä mainittuihin julkisiin hallintotehtäviin ne Metsähallitukselle kertyvät julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat maa- ja metsätalousministeriön toimialaan.

Toiminnan vaikuttavuustavoitteet maa- ja metsätalousministeriön toimialan osalta ovat:

- metsästys ja kalastus on kestävä, eettistä ja vastuullista
- monipuoliset ja asiakaslähtöiset eräpalvelut lisäävät hyvinvointia ja luovat edellytyksiä erätalouden yritystoiminnalle
- luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

70. Maanmittaus ja asunto-osakkeiden kirjaaminen

01. Maanmittauslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 46 184 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Maanmittauslaitoksen omarahoitusosuutena yhteisrahoitteisissa tutkimushankkeissa
- 2) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) laitoksen toimintaan liittyvien jäsenmaksujen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 2 000 000 euroa huoneistotietojärjestelmään (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

40. Kiinteistötoimitusten tukemisesta aiheutuvat menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) uusjakojen tukemisesta annetun lain (1423/2014), kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain (603/1977) 102 §:n mukaisten lainojen ja korkotuen rahoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) vesistöhankeiden johdosta suoritettavista tilusjärjestelyistä annetun lain (451/1988) 21 ja 22 §:n mukaisten menojen maksamiseen
- 3) kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) 3 §:n 5 momentissa tarkoitettujen toimituksen suorittamisesta aiheutuvien kustannusten ja korvausten maksamiseen uusjakojen osalta.

Pääluokka 31

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto ja toimialan yhteiset menot

01. Liikenne- ja viestintäministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 20 448 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) alueellisesta yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen
- 3) vastikkeettomien menojen maksamiseen kansainvälisille yhteisöille
- 4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 1 500 000 euroa kyberturvallisuuden tutkimusinvestointiin (RRF pilari2) ja 1 000 000 euroa kyberturvallisuuden harjoitustoimintaan (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

02. Liikenne- ja viestintäviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 102 894 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen
- 2) rahoitus- ja maksuosuuksien maksamiseen sekä EU:n rahoituksella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) lähialueyhteistyöhankkeiden menojen maksamiseen
- 4) merikartoituksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 5) tutkimus- ja kehittämistoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen

6) liikennejärjestelmäsuunnittelusta, henkilöliikennetutkimuksista, liikkumisen palvelujen edistämisestä, valvonta- ja viranomaistehtävistä, perinnetoiminnasta, meriliikenteen kehittämisestä ja Safe Sea Net -toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen.

03. Väyläviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 58 442 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) lähialueyhteistyöhankkeiden menojen maksamiseen
- 2) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

04. Ilmatieteen laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 45 198 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Etelämanner-toiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen maksamiseen
- 4) kansainvälisistä sitoumuksista aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen
- 5) Suomen Akatemian ja muiden organisaatioiden rahoittamien yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen
- 6) Yhteisprofessoreista aiheutuvien menojen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

Valtuus

Ilmatieteen laitos oikeutetaan solmimaan Mars-tutkimusta koskevan METNET/MOI-hankkeen edellyttämiä sopimuksia siten, että niistä aiheutuu menoja aiemmat sitoumukset mukaan lukien enintään 1 536 000 euroa.

29. Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 431 250 000 euroa.

10. Liikenne- ja viestintäverkot

20. Perusväylänpito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 314 806 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) väylien hoidosta, käytöstä sekä korjauksista, elinkaaren ja omaisuuden hallinnasta, suunnittelusta, liikenneväylien parantamisinvestoinneista, liikenteen hallinnan järjestelmistä sekä liikenteen ohjauksesta ja informaatiosta, tutkimus- ja kehittämistoiminnasta sekä jäänmurrosta, maantielauttaliikenteestä ja muista väylänpitäjän vastuulle kuuluvista tehtävistä aiheutuvien menojen sekä väylänpidosta aiheutuvien vahingonkorvauksien maksamiseen. Liikenteenohjausyhtiöltä hankittavaan palvelusopimukseen perustuvaan palvelumaksuun saa käyttää enintään 165 047 000 euroa
- 2) tien- tai radanpitäjän tehtäviin liittyvän muun toimenpiteen kuin maantien tai rautatien rakentamisen ja kunnossapidon kustannuksiin erillisten sopimusten mukaan
- 3) toimintamenomäärärahan vakiosisältöisen käyttötarkoituksen mukaisesti sellaisten välttämättömien lakisääteisten velvoitteiden tekemiseen, joista voi aiheutua menoja myös tulevana varainhoitovuosina
- 4) EU-rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 5) väliaikaisesti radanpidon materiaalitoimituksien maksamiseen ennen materiaalin kohdentamista sijoitusmenomomentille budjetoiduille väylien kehittämishankkeille.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon ratamaksu, yhteisrahoitteisen toiminnan tulot, Saimaan kanavan lupamaksutulot, maksullisen palvelutoiminnan tulot, väylänpidon vahingonkorvaustulot ja omaisuuden myyntituotot lukuun ottamatta kiinteän omaisuuden myyntituloja.

Määrärahaa saa käyttää myös siirtomenojen maksamiseen liittyen kohtaan 2).

Valtuus

Väylävirasto oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

Lisäksi Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia alla olevassa taulukossa yksilöityihin, aiemmissa talousarvioissa päätettyihin hankkeisiin siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja aiemmin tehdyt sitoumukset mukaan lukien enintään taulukossa mainittu määrä:

Aiemmin päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Turvalaitteiden uusiminen Tampere—Seinäjoki -rata- osalla	70 000 000
E18 Turun kehätie 2. vaihe Kausela—Kirismäki	59 000 000

30. *Avustukset liikenne- ja viestintäverkkoihin (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 24 530 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen rakentamiseen hankkeelle Sahasaarenkadun tieyhteys Kemin biotuotetehtaalle sekä valtionavustusten maksamiseen suunnitteluun hankkeille Viikki—Malmi pikaraitiotie, Mellunmäki—Tikkurila—Aviapolis—lentoasema pikaraitiotie, Turun raitiotie, Lähijunaliikennealueen varikot sekä valtionavustusten maksamiseen suunnitteluun ja rakentamiseen hankkeille Länsi-Helsingin raitiotiet (ml. Vihdintien pikaraitiotie) ja Tampereen raitiotie 2. vaihe.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Mellunmäki—Tikkurila—Aviapolis—lentoasema	1 880 000
Turun raitiotie	1 500 000
Lähijunaliikennealueen varikot	1 000 000
Länsi-Helsingin raitiotiet (ml. Vihdintien pikaraitiotie)	11 250 000
Tampereen raitiotie 2. vaihe	5 400 000
Viikki—Malmi pikaraitiotie	1 500 000
Sahansaarenkadun tieyhteys Kemin biotuotetehtaalle	2 000 000
Yhteensä	24 530 000

Valtuus

Liikenne- ja viestintävirasto saa myöntää valtionavustuksia tai tehdä muita sitoumuksia hankkeeseen

1) Viikki—Malmi pikaraitiotie liittyen siten, että avustuserien yhteismäärä saa olla enintään 7 500 000 euroa. Valtuuden määrä on kuitenkin enintään 30 prosenttia suunnittelukustannuksista

2) Länsi-Helsingin raitiotiet (ml. Vihdintien pikaraitiotie) liittyen siten, että avustuserien yhteismäärä saa olla enintään 105 000 000 euroa aiemmin maksetut avustukset mukaan lukien. Valtuuden määrä on kuitenkin enintään 30 prosenttia suunnittelu- ja rakentamiskustannuksista.

Väylävirasto ja Liikenne- ja viestintävirasto oikeutetaan tekemään aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

31. *Eräät avustukset (siirtomääräraha 3 v)*

Momentille myönnetään 27 650 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustusten maksamiseen kunnille kävelyä ja pyöräilyä edistäviin infrahankkeisiin, muihin kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita parantaviin hankkeisiin ja joukkoliikenteen toimintaedelly-

tyksiä parantaviin infrahankkeisiin sekä valtionavustusten maksamiseen kävelyä ja pyöräilyä edistäviin muihin hankkeisiin

2) valtionavustusten maksamiseen Finavian lentoasemaverkoston ulkopuolisten lentoasemien ja lentopaikkojen toiminta- ja investointimenoihin

3) yksityistielain (560/2018) ja -asetuksen (1069/2018) mukaisten valtionavustusten maksamiseen

4) tiekuntien neuvonnasta ja opastamisen tukemisesta ja sitä tukevan materiaalin ja palveluiden tuottamisesta aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan valtionavustusten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Kävelyn ja pyöräilyn edistäminen ja kuntien joukkoliikennehankkeet	3 750 000
Finavian lentoasemaverkoston ulkopuoliset lentoasemat ja lentopaikat	900 000
Yksityistieavustukset ja tiekuntien neuvonnasta aiheutuvat kulutusmenot	13 000 000
Yksityistieavustukset huoltovarmuuden ja kotimaisen puun saatuuden varmistamiseksi	10 000 000
Yhteensä	27 650 000

76. Maa- ja vesialueiden hankinnat ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 34 997 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) liikennejärjestelmästä ja maanteistä annetun lain (503/2005) mukaisten maa-alueiden ja korvausten lisäksi myös näihin liittyvien välttämättömien menojen maksamiseen

2) kiinteistötoimitusmaksusta annetun lain (558/1995) mukaisten kiinteistötoimitusmaksujen maksamiseen

3) maantietä tai rautatietä varten tarvittavien alueiden sekä tilusjärjestelyihin käytettävien vaihtomaiden hankkimiseen ja korvaamiseen ennen tie- tai ratasuunnitelman hyväksymistä

4) ratalain (110/2007) mukaista toimintaa varten hankittavien maa-alueiden kauppahintojen ja korvausten maksamiseen sekä lisäksi myös näihin liittyvien välttämättömien menojen maksamiseen

5) väylien ja muiden maa- ja vesirakennuskohteiden rakentamista varten tarpeellisten maa- ja vesialueiden hankintamenojen maksamiseen

6) vesilain (587/2011) mukaisten korvausten maksamiseen

7) yksityistielain (560/2018) mukaisten korvausten maksamiseen.

Momentilta maksettavat ennakkokorvaukset budjetoidaan maksuperusteisena.

77. Väyläverkon kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 414 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) momentille budjetoitujen väyläverkon kehittämisinvestointien toteuttamisesta aiheutuviin menoihin
- 2) sijoitusmenomomenteilta rahoitettavien investointihankkeiden hankesuunnittelusta aiheutuviin menoihin ennen kuin hankkeen aloittamisesta tehdään päätös valtion talousarvion yhteydessä
- 3) palveluiden ostamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen liikenteenohjauspalveluyhtiö Finttraffic Oy:lle tai sen tytäryhtiöille liittyen momentille budjetoituihin Digiradan kehitys- ja verifiointivaihe sekä Digirata-pilotti (ETCS-testirata ja -laboratorio) -hankkeisiin sisältäen sekä yhtiöiden palvelutuotannon että yhtiöiden palvelutuotantoa varten tekemät investoinnit.

Määrärahasta on varattu 6 000 000 euroa Digiradan kehitys- ja verifiointi -hankkeelle (RRF pila-ri2) osana elpymis- ja palautussuunnitelmaa.

Valtuus

Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia hankkeeseen Mt 8155 Poikkimaantie rakentaminen liittyen siten, että siitä saa aiheutua valtiolle menoja enintään 30 000 000 euroa. Hankkeen rakentamispäätös on ehdollinen Stora Enson suurinvestointiin.

Valtuus tehdä sitoumuksia aiempina varainhoitovuosina päätettyihin väylähankkeisiin.

Väylävirasto oikeutetaan tekemään sopimuksia alla olevassa taulukossa yksilöityihin, aiemmissa talousarvioissa päätettyihin hankkeisiin siten, että niistä aiheutuu valtiolle menoja aiemmin tehdyt sitoumukset mukaan lukien enintään taulukossa mainittu määrä:

Aiempina varainhoitovuosina päätetyt väylähankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
--	---

Tiehankkeet

Vt 9 parantaminen ja st 562 Lentokentäntien liikennejärjestelyt	42 600 000
Vt 6 Korian kohta	12 000 000
Mt 180 Kirjalansalmen ja Hessundinsalmen siltojen uusiminen	128 000 000
Vt 4 Äänekoski—Viitasaari -tieosuuden kehittäminen	50 000 000

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Vt 5 Hurus—Hietanen tieosuuden kehittäminen	12 300 000
Hailuodon kiinteä yhteys	106 000 000
Kt 68 Edsevö eritasoliittymän parantaminen	8 200 000
Kt 68 parantaminen rakentamalla uusi Kolpin ylikulkusilta V-1879, Pedersöre	6 200 000
Vt 25 Lepin liittymän alikulku	3 000 000
Vt 23 parantaminen välillä Varkaus—Viinijärvi	13 000 000
Vt 19 Seinäjoki—Lapua, 1. vaihe	31 000 000
Vt 15 Paimenportin eritasoliittymän rakentaminen	17 000 000
Vt 8 Turku—Pori parantaminen Eurajoen kohdalla	27 100 000
Vt 4 parantaminen välillä Hartola—Oravakivensalmi	26 000 000
Vt 4 Oulu—Kemi liittymien parantaminen Simossa	25 000 000
E18 Kt 50 Kehä III parantaminen, 3. vaihe, Askiston kohta ja Vantaankoski Pakkala lisäkaistat	30 000 000
Vt 3 Hämeenkyrön ohitustie	67 500 000
Vt 8 Turku—Pori, Mynämäen ja Luvian ohituskaistat	30 000 000
Kt 51 Kirkkonummi—Kivenlahti	80 000 000
Vt 19 Seinäjoen itäinen ohikulkutie	77 900 000
Mt 101 Kehä I parantaminen	32 000 000
Vt 6 Taavetti—Lappeenranta	76 000 000
Vt 3 Tampere—Vaasa, Laihian kohta, 1. vaihe	27 000 000
Vt 22 Oulu—Kajaani—Vartius	15 000 000
Vt 8 Pyhäjoen ydinvoimalan edellyttämät tieinvestoinnit	22 500 000
Vt 4 Oulu—Kemi	143 000 000
Vt 5 Mikkelä—Juva	121 000 000
Vt 12 Lahden eteläinen kehätie	198 000 000
Vt 12 Tillola—Keltti	15 000 000
Kehä I Laajalahden kohta	20 000 000
Vt 4 Kirri—Tikkakoski	143 600 000

Ratahankkeet

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Laurila—Tornio—Haaparanta rataosan sähköistäminen	18 000 000
Digiradan kehitys- ja verifointivaihe	130 000 000
Oulu—Kemi -rataosan välityskyvyn parantaminen, kohtausraiteet	16 500 000
Tampere—Jyväskylä -radan parantaminen, 1. vaihe	24 500 000
Turun ratapihan kehittäminen ja Kupittaa—Turku kaksoisraiteen rakentaminen	54 000 000
Digirata -pilottihanke (ETCS-testirata ja -laboratorio)	11 000 000
Helsinki—Tampere -rataosan peruskorjauksen aloittaminen	8 000 000
Kuopion ratapihan parantaminen, 1. vaihe	42 000 000
Oritkarin kolmioraide	15 600 000
Helsinki—Riihimäki kapasiteetin lisääminen, 2. vaihe	273 000 000
Espoon kaupunkirata	137 500 000
Oulu—Kontiomäki -rataosan välityskyvyn parantaminen, 1. vaihe	26 500 000
Kontiomäki—Pesiökylä -radan parantaminen	81 000 000
Kemin biotuotetehtaan raideyhteydet, Kemin kohta	12 000 000
Hyvinkää—Hanko -rataosan sähköistäminen	62 000 000
Kouvola—Kotka/Hamina -radan parantaminen	133 500 000
Iisalmi—Ylivieska (sähköistys ja Iisalmen kolmioraide)	64 000 000
Joensuun ratapihan parantaminen	83 000 000
Pohjanmaan rata	674 000 000
Helsinki—Riihimäki rataosan kapasiteetin lisääminen, 1. vaihe	155 000 000
Helsingin ratapihan toiminnallisuuden parantaminen	60 000 000
Luumäki—Imatra—Venäjän raja, ratayhteyden parantaminen	210 000 000
Pori—Mäntyluoto rataosan sähköistys	10 100 000
Uudenkaupungin radan sähköistys	21 000 000

	Sitoumuksista valtiolle aiheutuvien menojen enimmäismäärä, ml. aiempina varainhoitovuosina tehtyjen sitoumusten aiheuttamat menot (euroa)
Vesiväylähankkeet	
Kemin Ajoksen meriväylän syventäminen	41 700 000
Saimaan kanavan sulkujen pidentäminen	1 800 000
Saimaan kanavan vedenpinnan nosto	300 000
Savonlinnan syväväylän siirtäminen	40 000 000
Kokkolan meriväylä	45 000 000
Vuosaaren meriväylä	12 500 000
Väylähankkeiden suunnittelu	
E18 Turun kehätien parantaminen välillä Naantali—Raisio, suunnittelu	4 200 000
Pääradan suunnittelun edistäminen välillä Tampere—Oulu	6 800 000
Helsinki—Pasila -yhteysvälin ratakapasiteetin lisäämiseen valmistautuminen	600 000
Tampere—Jyväskylä -radan suunnittelu	18 000 000
Seinäjoki—Vaasa -radan suunnittelu	3 400 000
Yhteiset väylähankkeet	
Äänekosken biotuotetehtaan liikenneyhteydet	174 000 000

79. Elinkaarirahoitushankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 108 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää väyläverkon kehittämisinvestointien toteuttamisesta elinkaarihankkeina aiheutuviin menoihin.

Valtuus

Väylävirasto oikeutetaan tekemään aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

20. Liikenteen ja viestinnän palvelut

20. Saaristo- ja yhteysalusliikenteen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 17 886 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) saariston yhteysalusliikennepalveluihin ja niistä aiheutuviin kulutusmenoihin sekä selvitykseen ja tiedottamiseen
- 2) saariston yhteysalusliikenteen käyttämien laitureiden kunnostamiseen
- 3) yhteysalusliikennettä korvaavien yksityisluonteisten jääteiden kunnossapidon avustamiseen
- 4) aikaisempina vuosina myönnettyistä valtuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Lisäksi määrärahasta saa myöntää avustuksia saariston kulkuyhteyksiä hoitaville liikenteenharjoittajille valtioneuvoston asetuksen (371/2001) mukaisin perustein.

Määräraha budjetoidaan avustusten osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus oikeutetaan solmimaan vuonna 2023 kolmelle yhteysalusreitille uudet 5-vuotiset sopimukset saariston yhteysalusliikennepalvelujen ostamisesta enintään 25 500 000 euron kokonaiskustannusten määrästä.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

43. Meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantaminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 89 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää meriliikenteessä käytettävien alusten kilpailukyvyn parantamisesta annetun lain (1277/2007) mukaisen tuen maksamiseen kauppa-alusluetteloon merkityn aluksen omistajalle tai aluksella varustamotoimintaa harjoittavalle työnantajalle.

50. Valtionavustus valtakunnallisen laajakaistahankkeen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 16 950 000 euroa.

Määräraha on varattu viestintäverkkojen laadun ja saatavuuden kehittämiseen (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Määrärahaa saa käyttää enintään kolmea määrääaikaista henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Aiempina vuosina budjetoituja määrärahoja saa käyttää:

- 1) laajakaistarakentamisen tuesta annetussa laissa (1262/2020) tarkoitetun Liikenne- ja viestintäviraston myöntämän valtion tuen maksamiseen
- 2) laajakaistahankkeen hallinnollisten tehtävien kustannuksiin enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen.

51. Avustukset liikenteen ja viestinnän palveluihin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 28 141 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) yleiseen tieliikenteen turvallisuustoimintaan sekä kehittämishankkeisiin, kokeiluihin ja turvallisuustutkimukseen tieliikenteen turvallisuustoiminnan edistämiseen myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1207/2016) mukaisesti
- 2) vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivan ajoneuvon hankinnan sekä ajoneuvon vaihtoehtoisella käyttövoimalla toimivaksi muuntamisen määräaikaisesta tukemisesta annetun lain mukaisen avustuksen maksamiseen
- 3) valtionavustuksen maksamiseen rautatieliikenteen ammattikoulutuksen järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin
- 4) Saimaan alueen luotsauksen luotsauslain (940/2003) mukaisen luotsauksen hintatuen maksamiseen
- 5) sanomalehtien määräaikaiseen jakelutukeen
- 6) valtionavustuksen maksamiseen digitaalisen liiketoiminnan peruspalveluita kokoavan liikenteen tietokosysteemin kehittämiseen.

Määräraha budjetoidaan kohtien 1) ja 3) osalta maksatuspäätösperusteisena.

Saimaan alueen luotsaukseen myönnettyä määrärahaa saa käyttää luotsausvalmiuden ylläpidosta luotsausyhtiölle aiheutuviin välttämättömiin kustannuksiin.

Vuonna 2021 henkilöautojen romutuspalkkiosta ja sähkökäyttöisten henkilöautojen hankintatuesta sekä henkilöautojen kaasu- ja etanolikäyttöisiksi muuntamisen tuesta annetun lain (971/2017) mukaisen avustuksen maksamiseen budjetoitua määrärahaa saa käyttää myös kohdan 2) mukaisiin menoihin.

Käyttösuunnitelma (euroa)

Hankintatuki sähkö- ja kaasukäyttöisille kuorma-autoille	1 000 000
Hankintatuki sähkö- ja kaasukäyttöisille pakettiautoille	1 500 000
Sanomalehtien määräaikainen jakelutuki	15 000 000
Tieliikenteen turvallisuustoiminta	9 100 000
Rautatieliikenteen ammattikoulutus	841 000
Saimaan alueen luotsauksen hintatuki	700 000
Yhteensä	28 141 000

55. Julkisen henkilöliikenteen palvelujen ostot ja kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 101 724 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) liikenteenharjoittajille maksettaviin korvauksiin julkisia palveluhankintoja koskevien sopimusten mukaisesti siten kuin palvelusopimusasetuksessa (EY) N:o 1370/2007 säädetään
- 2) liikenteen palveluista annetussa laissa (320/2017) tarkoitettujen avustusten maksamiseen liikennepalvelujen käyttäjille
- 3) junaliikenteen palvelujen ostoihin
- 4) lentoliikenteen palvelujen ostoihin
- 5) alueellisen ja paikallisen liikenteen ostoihin ja lippujärjestelmän perustamis- ja käyttökustannuksiin
- 6) suurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tukemiseen
- 7) keskisuurten kaupunkiseutujen julkisen henkilöliikenteen tukemiseen
- 8) liikennepalveluiden kehittämishankkeisiin ja muihin liikenteen palvelujen käyttöä edistäviin menoihin sekä liikkumisen ohjaukseen.

Määrärahasta saa myöntää avustusta liikenteen palvelujen valtionavustuksista annetun valtioneuvoston asetuksen (509/2018) mukaisesti kunnille ja muille yhteisöille.

Määrärahaa saa käyttää myös kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Liikenne- ja viestintäministeriö oikeutetaan solmimaan aikaisempina vuosina myönnettyjen valtuuksien mukaisia sopimuksia siltä osin kuin valtuuksia ei ole käytetty.

60. Siirto valtion televisio- ja radiorahastoon (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 575 802 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion televisio- ja radiorahastosta annetun lain (745/1998) 3 §:n nojalla rahastoon tehtävään siirtoon.

Pääluokka 32

TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Hallinto

Valtuus

Luottolaitosten varoista myönnettävien eräistä korkotukilainoista annetun lain (1015/1977) 4 §:n mukainen turvavarastointilainojen korkohyvityksen enimmäismäärä on 5 %. Uusia turvavarastolainoja saa hyväksyä vuonna 2023 enintään 8 400 000 euroa.

Turvavarastolain (970/1982) 7 §:n mukaisia varastoavustuksia saa myöntää vuonna 2023 enintään 34 000 euroa.

01. Työ- ja elinkeinoministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 36 830 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kuluttajatiedon julkistamispalkintoa varten
- 2) EU:n sisäasioiden rahastoon kuuluvasta Turvapaikka-, maahanmuutto- ja kotouttamisrahastosta (AMIF) rahoitettavista hankkeista aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahasta on varattu

- 1) 300 000 euroa energiainfrastruktuuri-investointeihin (RRF pilari1)
- 2) 300 000 euroa investointeihin uuteen energiateknologiaan (RRF pilari1)
- 3) 456 000 euroa vähähiilisen vedyn sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen (RRF pilari1)
- 4) 70 000 euroa maahanmuuton digitaaliseen infrastruktuuriin (RRF pilari3)
- 5) 2 085 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3)
- 6) 50 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamisen vahvistamiseen (RRF pilari3)
- 7) 20 000 euroa teollisuuden prosessien suoraan sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen (RRF pilari1).

osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

02. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 209 985 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) euroneuvontakeskuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) porotilalain, luontaiselinkeinolain, kolttalain ja maatilalakia edeltävän lainsäädännön mukaisesti valtion hallinnassa olevien kiinteistöjen hoitomenojen maksamiseen
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 4) yritysten kehittämispalvelujen kehittämisestä, edistämisestä ja ylläpidosta aiheutuviin menoihin.

Määrärahasta on varattu

- 1) 1 875 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3) ja

- 2) 70 000 euroa kasvun kiihdyttämisohjelmaan (RRF pilari3)
  - 3) 1 190 000 euroa jatkuvan oppimisen uudistukseen (RRF pilari3).
- osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

03. Työ- ja elinkeinotoimistojen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 278 769 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 500 000 euroa työkykyohjelman ja IPS-mallin laajentamiseen (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

04. Geologian tutkimuskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 31 641 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) tutkimustoimintaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuista, rahoitusosuuksista ja yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n rakennerahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 3) yhteisprofessoreista aiheutuvien menojen ja rahoitusosuuksien maksamiseen.

05. Innovaatorahoituskeskus Business Finlandin toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 102 347 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää enintään 1 000 000 euroa Business Finland -yhtiön toiminnasta aiheutuvien sanktioluonteisten menojen, vahingonkorvausten, oikeudenkäyntikulujen, viivästyskorkojen, kurssitappioiden ja muiden näihin rinnastettavien menojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan suorittaa myös ennakkomaksuja Business Finland -yhtiölle siltä Innovaatorahoituskeskus Business Finlandille ostettavien palvelujen osalta.

Määrärahasta on varattu

- 1) 610 000 euroa vähähiilisen vedyn sekä hiilidioksidin talteenottoon ja hyödyntämiseen (RRF pilari1)
- 2) 600 000 euroa keskeisten materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenkäyttöön ja kiertäykseen (RRF pilari1)
- 3) 1 300 000 euroa kiinteistö- ja rakentamisalan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmaan (RRF pilari1)
- 4) 100 000 euroa mikroelektroniikan arvoketjuun (RRF pilari2)
- 5) 300 000 euroa innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuuriin (RRF pilari3)
- 6) 500 000 euroa veturihankkeisiin (RRF pilari3)
- 7) 50 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamisen vahvistamiseen (RRF pilari3)

- 8) 50 000 euroa innovatiivisiin kasvuyrityksiin (RRF pilari3)
- 9) 20 000 euroa teollisuuden vähähiilisyyteen, kiertotalouteen, digitaalisuuteen ja teolliseen palveluvientiin (RRF pilari3)
- 10) 400 000 euroa terveys- ja hyvinvointiosaamiseen ja -teknologiaan (RRF pilari3)
- 11) 260 000 euroa luovien alojen rakennetukeen (RRF pilari3) ja
- 12) 1 750 000 euroa matkailualan kestävään ja digitaalisen kasvuun (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

06. Kilpailu- ja kuluttajaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kuluttajaneuvontaa koskevien tehtävien hoitamisesta Ahvenanmaalla annetussa asetuksessa (720/2014) määritellyistä tehtävistä aiheutuvien kulujen korvaamiseen Ahvenanmaan maakunnan hallitukselle.

07. Patentti- ja rekisterihallituksen toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 10 961 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksuihin ja kansainväliseen toimintaan liittyviin projekteihin.

Momentille budjetoidaan hakemus-, ilmoitus- ja käsittelymenettelyistä johtuen tulot pääsääntöisesti maksuperusteisena.

08. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 22 760 000 euroa.

Nettobudjetoinnissa otetaan huomioon kemikaalituoterekisterin ja akkreditointipalvelujen maksut, Euroopan kemikaaliviraston komission asetuksen (EY) N:o 340/2008 perusteella maksamat palkkiot, erillisenä palveluna tehtävien kasvinsuojeluaineiden ja biosidien arviointien korvaukset sekä yhteishankkeista muilta osapuolilta saatava rahoitus.

09. Energiaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 9 133 000 euroa.

Määrärahasta on varattu 100 000 euroa julkiseen latausinfrastruktuuriin ja kaasutankkausverkkoon (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

10. Digitalisaation kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 40 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) digitalisaatiota edistävien tietojärjestelmä uudistusten ja digitaalisten palveluiden kehittämiseen, käyttöönottoon ja kehittämisen aikaiseen ylläpitoon
- 2) digitalisaatiohankkeiden toimeenpanon tukemiseen ja arviointiin
- 3) enintään 50 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen ja vakinaisen henkilöstön palkkausmenoihin.

Määrärahasta on varattu

- 1) 4 000 000 euroa yritysten digitaloushankkeelle (RRF pilari2)
- 2) 800 000 euroa tehokkaan rahanpesun estämisen valvonnan ja täytäntöönpanon varmistamiseen (RRF pilari2)
- 3) 7 000 000 euroa pohjoismaisen työvoimapalvelumallin digitalisaatiohankkeelle (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

20. Siviilipalvelus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 139 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää siviilipalveluslain (1446/2007) mukaisesti:

- 1) siviilipalveluksen toimeenpanosta aiheutuviin kustannuksiin lukuun ottamatta palkkauskustannuksia
- 2) Siviilipalveluskeskuksessa työpalvelusta suorittavien siviilipalvelusvelvollisten ylläpidosta ja etuuksista aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

29. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 62 072 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää momentilta 32.20.40 maksettaviin kulutusmenoihin liittyvien arvonlisävero-osuuksien maksamiseen.

40. Valtionavustus kestävää kasvupolitiikkaa edistäville toimijoille (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 421 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten myöntämiseen valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti:

- 1) yrityksille ja muille yhteisöille kestävä kasvupolitiikan edistämiseen
- 2) valtioneuvoston asetuksen avustuksesta kestävä kasvupolitiikkaa ja yritysten kansainvälistymistä edistäville yhteisöille (104/2021) mukaisiin yleisavustuksiin.

Määrärahaa saa käyttää myös valtionavustusten myöntämiseen Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

41. Erityisavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n tutkimusinfrastruktuuriin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 6 950 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2023 saa uusia rahoituspäätöksiä tehdä enintään 2 600 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

- 1) kvanttietokoneen hankinnan ja laitteen rakentamisen kustannuksiin
- 2) kvanttilaustekniikoita hyödyntävän verkkoinfrastruktuurin rakentamiseen (EuroQCI)
- 3) VTT:n kyberturvallisuuden kehittämisinvestointeihin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

49. Valtionavustus Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 97 020 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yleisavustuksena yhtiölle Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (761/2014) mukaisena rahoituksena Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy:n strategiseen, muuhun kuin liiketaloudellisilla perusteilla tapahtuvaan toimintaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena ja se voidaan maksaa enakkona.

50. Valtionavustus kuluttajajärjestölle (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 472 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää avustuksena Kuluttajaliitto - Konsumentförbundet ry:n toiminnan tukemiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

51. Valtion osuus merimiespalvelutoiminnasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 572 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) merimiespalvelulain (447/2007) nojalla merimiesten hyvinvoinnin edistämiseen tarkoitettujen palvelujen valtionosuuden maksamiseen
- 2) valtion varoista korvattavista merimiesten matkakustannuksista annetun lain (1068/2013) nojalla työnantajille maksettaviin merimiesten matkakustannuksiin
- 3) merimiespalveluihin, joiden rahoitus muodostuu merimiespalvelulain (447/2007) 6 §:ssä tarkoitetusta valtio-osuudesta ja lakkautettua lästimaksujärjestelmää vastaavasta maksuosuudesta.

53. Matkustajien paluukuljetukset ja korvaukset (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää matkapalveluyhdistelmien tarjoajista annetun lain (921/2017) mukaisesti matkustajien paluukuljetusten ja korvausten maksamiseen matkapalveluyhdistelmien tarjoajien maksukyvyttömyystapauksissa.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 18 590 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien suorittamiseen
- 2) erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) kansainvälisestä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

95. Eräät oikeudenkäyntikulut ja korvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 50 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ryhmäkannelain (444/2007) mukaisesta ryhmäkanteesta aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamiseen, Kilpailu- ja kuluttajavirastosta annetun lain (661/2012) mukaisesta kuluttajiasiain miehen avustustoiminnosta tai kuluttajansuojaviranomaisten eräistä toimivaltuuksista annetun lain (566/2020) mukaisista oikeusprosesseista aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 2) kilpailulaissa (948/2011) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Kilpailu- ja kuluttajaviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 3) sähkö- ja maakaasumarkkinoiden valvonnasta annetussa laissa (590/2013), sähkömarkkinalaissa (588/2013) ja maakaasumarkkinalaissa (587/2017) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Energiaviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 4) säätölaissa (487/2015) tarkoitettuun säätövalvonnan oikeusprosessissa Patentti- ja rekisterihallituksen vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen
- 5) eräiden tuotteiden markkinavalvonnasta annetussa laissa (1137/2016), maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999), eräiden rakennustuotteiden hyväksynnästä annetussa laissa (954/2012), pelastustoimen laitteista annetussa laissa (10/2007), vaarallisten aineiden kuljetuksesta annetussa laissa (719/1994), vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta sähkö- ja elektroniikkalaitteissa annetussa laissa (387/2013), tuotteiden ekologiselle suunnittelulle ja energiamerkinnälle asetettavista vaatimuksista annetussa laissa (1005/2008), jätelaissa (646/2011), jalometallituotteista

annetussa laissa (1029/2000), kuluttajaturvallisuuslaissa (920/2011), lelujen turvallisuudesta annetussa laissa (1154/2011), kemikaalilaissa (599/2013), kasvinsuojeluaineista annetussa laissa (1563/2011), kosmetisista valmisteista annetussa laissa (492/2013), ympäristönsuojelulaissa (527/2014), vaarallisten kemikaalien ja räjähteiden käsittelyn turvallisuudesta annetun laissa (390/2005), kaivoslaissa (621/2011), painelaitelaissa (1144/2016), hissiturvallisuuslaissa (1134/2016), sähköturvallisuuslaissa (1135/2016), vaatimustenmukaisuuden arviointipalvelujen pätevyden toteamisesta annetussa laissa (920/2005), konttilaissa (762/1998) sekä mittauslaitelaissa (707/2011) tarkoitetuissa oikeusprosesseissa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston vastapuolelle maksettavaksi määrättyjen oikeudenkäyntikulujen maksamiseen.

20. Uudistuminen ja vähähiilisyys

20. Energiatehokkuuden ja uusiutuvan energian käytön edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) energian tehokkaan käytön ja uusiutuvien energianlähteiden käytön edistämiseen, kehittämiss-hankkeisiin ja selvityksiin sekä informaatio- ja neuvontatoimintaan
- 2) energiaterhokkuutta ja uusiutuvaa energiaa koskevaan sääntelyn valmisteluun, kansalliseen toimeenpanoon ja kansainväliseen yhteistyöhön.

40. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 465 488 000 euroa.

Valtuus

Vuonna 2023 saa tehdä uusia rahoituspäätöksiä enintään 470 482 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2022 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämisspäätöksiä vuonna 2023 enintään 69 200 000 eurolla.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää:

- 1) valtionavustuslain (688/2001), valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014), Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan sekä työelämän kehittämishankkeisiin
- 2) valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä korkeakoulujen ja vastaavien julkista tutkimusta tai tiedon levittämistä tekevien organisaatioiden tutkimus- ja kehittämishankkeisiin, kansallisiin ja kansainvälisiin ohjelmiin ja hankkeisiin sekä niiden valmisteluun, osaamisen ja strategisten toimintaedellytysten kehittämiseen sekä kansainvälisille organisaatioille maksettaviin jäsen- ja ohjelmamaksuihin

3) valtion budjettitalouden organisaatioiden sekä kunnallisten ja muiden julkisten organisaatioiden julkisen toiminnan innovatiivisiin ja työelämän kehittämishankkeisiin

4) julkisista hankinnoista annetun lain (1397/2016) 5 §:ssä määriteltyjen hankintayksiköiden julkisen toiminnan laatua ja kustannustehokkuutta kohottaviin innovaatioihin liittyvien julkisten hankintojen (innovatiiviset julkiset hankinnat) valmisteluun ja toteutukseen

5) kansainvälisille organisaatioille innovaatioyhteistyön ja -ohjelmien jäsen- ja osallistumismaksuihin

6) kansallisiin ja Euroopan unionin rahoitusosuuksiin eurooppalaisissa yhteistyöhankkeissa

7) valtionavustuslain (688/2001), yritysten yhteishankkeisiin myönnettävästä kansainvälistymisavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1734/2015) ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti kansainvälistymistä edistävien toimien toteuttamiseen

8) yritysten materiaalikatselmusten kehittämisen yhteydessä suoritettaviin avustusluonteisiin vähämerkityksisiin kustannusosuuksiin, jotka liittyvät yritysten materiaalikatselmuskokeiluihin

9) valtionavustuslain (688/2001) ja valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) mukaisesti Euroopan yhteistä etua koskeviin tärkeisiin hankkeisiin, joiden tukemisen Euroopan komissio on erillisen ilmoituksen perusteella hyväksynyt sisämarkkinoille soveltuvaksi

10) valtionavustuslain (688/2001) ja Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) sekä maksuhyvityksestä audiovisuaalisiin tuotantoihin annetun valtioneuvoston asetuksen (1138/2020) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille Suomessa tapahtuvaan audiovisuaalisten teosten käsikirjoittamiseen, kehittämiseen, tuotannon ja levityksen kustannuksiin sekä myynnin edistämiseen. Avustusta voidaan myöntää myös ulkomaisille toimijoille

11) valtionavustuslain (688/2001), kiertotalouden ja kestäväen vihreän kasvun edistämiseen myönnettävästä avustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1197/2020) sekä Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille myönnettävään kiertotalouden investointi- ja innovaatiotukeen.

Momentilta voidaan maksaa rahoitustoimintaan liittyvien tavanomaisten ennakoiden lisäksi enakoita Business Finland Oy:lle sen myöntämistä avustusvaltuuksista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha on varattu

1) 25 000 000 euroa materiaalien ja teollisuuden sivuvirtojen uudelleenikäytön ja kierrätyksen edistämiseen (RRF pilari1)

2) 10 300 000 euroa ja valtuudesta 14 700 000 euroa kiinteistö- ja rakentamisalan vähähiilisten ratkaisujen tukiohjelmaan (RRF pilari1)

3) 7 050 000 euroa mikroelektroniikan arvoketjuun (RRF pilari2)

4) 3 300 000 euroa ja valtuudesta 2 500 000 euroa 6G:n, tekoälyn ja kvanttilaskennan kehittämis-ympäristöihin (RRF pilari2)

- 5) 8 600 000 euroa innovaatio- ja tutkimusinfrastruktuurin edistämiseen (RRF pilari3)
  - 6) 29 600 000 euroa veturiyrittäjärahoitukseen (RRF pilari3)
  - 7) 14 900 000 euroa avainalojen vauhdittamiseen ja osaamiseen vahvistamiseen (RRF pilari3)
  - 8) 6 300 000 euroa innovatiivisten kasvuyritysten tukemiseen (RRF pilari3)
  - 9) 1 100 000 euroa teollisuuden vähähiilisen, kiertotalouden ja digitaalisen uudistumisen edistämisen ja teollisen palveluviennin kasvattamisen ohjelmaan (RRF pilari3)
  - 10) 1 200 000 euroa terveysteknologioihin ja osaamiseen (RRF pilari3)
  - 11) 4 000 000 euroa ja valtuudesta 3 620 000 euroa luovien alojen rakennetukseen (RRF pilari3)
  - 12) 200 000 euroa matkailualan kestävän ja digitaalisen kasvun tukemiseen (RRF pilari3)
- osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Momentille budjetoituihin kulutusmenoihin liittyvät arvonlisäveromenot maksetaan momentilta 32.01.29.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

41. Energiatuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 364 090 000 euroa.

Määrärahaa ja valtuutta saa käyttää energiatalouden myöntämisen yleisistä ehdoista annettujen valtioneuvoston asetusten (1063/2012 ja 1098/2017) ja myöhemmin annettavan vuosien 2023—2027 koskevan valtioneuvoston asetuksen mukaisesti:

- 1) investointeihin ja selvityksiin, jotka tukevat uusiutuvan energian tuotantoa tai käyttöä, energiainsäästöä, energian tuotannon tai käytön tehostamista taikka niihin liittyvää uuden teknologian käyttöönottoa
- 2) liikenteen biopolttoaineiden tuotantoon tai käyttöön liittyvän teknologian demonstraatiohankkeisiin.

Lisäksi määrärahaa ja valtuutta saa käyttää tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan rahoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1444/2014) sekä kiertotalouden ja kestävän vihreän kasvun edistämiseen myönnettävästä avustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1197/2020) mukaisiin vetyhankkeisiin, akkuarvoketjuhankkeisiin sekä liikenteen biopolttoaineiden tuotantoon tai käyttöön liittyvän teknologian pilotointihankkeisiin sekä Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille unionin normit ylittäviin ympäristönsuojelun investointihankkeisiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen sekä jätteen kierrätystä ja uudelleenkäyttöä koskeviin investointihankkeisiin.

Lisäksi määrärahaa ja valtuutta saa käyttää Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisiin energiainvestointi- ja energiainfrastruktuurihankkeisiin (VNA tuesta Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman mukaisille energiainvestoinneille vuosina 2022—2026).

Määrärahaa saa käyttää liikenteen biopolttoaineiden hyödyntämiseen liittyvistä selvityksistä aiheutuvien kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa tehdä uusia sitoumuksia enintään 283 100 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2022 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2023 enintään 638 200 000 eurolla.

Määrärahasta on varattu

- 1) 61 740 000 euroa energiainfrastruktuuri-investointeihin (RRF pilari1)
- 2) 61 740 000 euroa ja valtuudesta 30 000 000 euroa energiateknologian uusiin investointeihin (RRF pilari1)
- 3) 50 800 000 euroa vähähiilisen vedyn ja hiilidioksidin talteenoton ja hyödyntämisen edistämiseen (RRF pilari1)
- 4) 19 000 000 euroa teollisuuden prosessien sähköistämiseen ja vähähiilistämiseen (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

43. Energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 150 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää energiaintensiivisen teollisuuden sähköistämistuesta säädetyn lain mukaisten tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

46. Laivanrakennuksen innovaatiotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 343 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää laivanrakennuksen innovaatioihin myönnettävästä valtionavustuksesta annetun valtioneuvoston asetuksen (364/2015) mukaisiin avustuksiin.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Mikäli vuoden 2022 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2023 enintään 20 000 000 eurolla.

47. Julkisen liikennesähkön ja -kaasun lataus- ja tankkausinfrastruktuurin edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 21 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sähköisen liikenteen, biokaasun ja uusiutuvan vedyn liikennekäytön infrastruktuurituesta annetun asetuksen (178/2022) mukaisesti:

- 1) 8 300 000 euroa ryhmään 1 kuuluville hankkeille (ajoneuvojen suuritehoisten latauspisteiden investointihankkeet)
- 2) 5 200 000 euroa ryhmään 2 kuuluville hankkeille (paikallisen joukkoliikenteen latauspisteiden investointihankkeet)
- 3) 2 800 000 euroa ryhmään 3 kuuluville hankkeille (paineistetun biokaasun tankkauspisteiden investointihankkeet)
- 4) 3 600 000 euroa ryhmään 4 kuuluville hankkeille (nesteytetyn biokaasun tankkauspisteiden investointihankkeet)
- 5) 1 600 000 euroa ryhmään 5 kuuluville hankkeille (uusiutuvan vedyn tankkauspisteiden investointihankkeet).

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

48. Uusiutuvan energian tuotantotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 135 406 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetussa lain (1396/2010) mukaisesti:

- 1) syöttötariffin (tuulivoima, biokaasu, puupolttoaineet) maksamiseen
- 2) metsähakkeella tuotetun sähkön tuotantotuen (tuotantotuen ja sen korotuksena maksettavan kaasutinpreemion) maksamiseen
- 3) tarjouskilpailuun perustuvan preemiotuen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

83. Lainat tutkimus- ja innovaatiotoimintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 157 160 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion lainanannosta sekä valtion takauksesta ja valtion takuusta annetun lain (449/1988), Euroopan komission asetuksen (EU 651/2014), valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) sekä Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EU 1407/2013) mukaisesti yrityksille ja muille yhteisöille:

- 1) tuotteiden, tuotantomenetelmien ja palveluiden kehittämistä ja hyödyntämistä koskevaan teknologiseen, liiketoiminnalliseen ja muuhun tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan
- 2) pääosin nuoria innovatiivisia yrityksiä palvelevien yrityskehittämöiden ja riskipääomarahastoa kokoavien yritysten toiminnan käynnistämiseen.

Mikäli hanke tai sen tulosten taloudellinen hyödyntäminen viivästyy tai epäonnistuu, Business Finlandilla on lainansaajan hakemuksesta oikeus luopua lainasaatavasta tai muutoin muuttaa lainan ehtoja valtioneuvoston asetuksessa (1444/2014) tarkemmin määritellyllä tavalla.

30. Työllisyys ja yrittäjyys

33. Turveyrittäjien avustaminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 30 585 000 euroa.

Momentin määrärahaa saa käyttää turveliiketoimintaa harjoittaville yrittäjille maksettaviin avustuksiin tai muuhun sopeutusrahaan.

40. Alueiden kestävän kasvun ja elinvoiman tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) mukaisesti:

- 1) Talent Hub -toiminnan tukemiseen
- 2) Kutilan kanavan rakentamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 3) kulutusmenojen maksamiseen
- 4) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen ja henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien tila- ja muiden kustannusten maksamiseen
- 5) ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeiden toteuttamisen kannalta perusteltua
- 6) 6 000 000 euroa Kalajoen Marinan vierassataman toteuttamiseen
- 7) Alueellista elinvoimaa edistävien määräaikaisten hankkeiden avustamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Kutilan kanavan rakentamiseksi saa tehdä sopimuksia ja antaa sitoumuksia siten, että niistä saa aiheutua valtiolle vuonna 2023 ja sen jälkeen menoja yhteensä enintään 12 500 000 euroa.

41. Valtionavustus Työkanava Oy:n toimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työkanava Oy -nimisestä osakeyhtiöstä annetun lain (242/2022) mukaisesti maksettavaan yleisavustukseen osatyökykyisten työllistymistä edistävälle osakeyhtiölle.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena ja se voidaan maksaa enakkona.

42. Yritysten kehittämishankkeiden tukeminen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 25 030 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi annetun lain (9/2014) ja valtionavustuksesta yritystoiminnan kehittämiseksi vuosina 2021—2028 annetun lain (758/2021) mukaisten avustusten maksamiseen yritysten kehittämis- ja investointihankkeisiin sekä voittoa tavoittelemattomien yhteisöjen pk-yritysten toimintaympäristöä parantaviin hankkeisiin.

Määrärahaa saa käyttää EU:n yleisen talousarvion brexit-mukautusvarausta koskevan EU:n parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/1755 artiklan 15 mukaisten rahoitusoikaisuiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa uusia sitoumuksia tehdä enintään 24 000 000 eurolla.

Momentin määrärahasta on varattu 2 030 000 euroa kasvun kiihdyttämisohjelman toimeenpanoon (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Momentin määrärahasta ja valtuudesta 9 000 000 euroa on varattu EU:n yleisen talousarvion brexit-mukautusvarauksen toimeenpanoon.

Mikäli vuoden 2022 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2023 enintään 7 800 000 eurolla.

44. Alueellinen kuljetustuki (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla alueellisesta kuljetustuesta vuosina 2020—2022 annetun valtioneuvoston asetuksen (1193/2020) mukaisen kuljetustuen maksamiseen tukeen oikeutetuilla alueilla toimiville pk-yrityksille niiden valmistamien tuotteiden pitkistä kuljetusmatkoista aiheutuvien kuljetuskustannusten alentamiseksi.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

51. Julkiset työvoima- ja yrityspalvelut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 220 912 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisesti:

1) asiantuntija-arviointien, kokeilujen, valmennusten, työvoimakoulutuksen, työnvälityspalvelun, ammatinvalinta- ja uraohjauksen ja yritystoiminnan kehittämispalvelujen hankintaan, työllisyyspoliittisiin avustuksiin sekä työhön ja palveluihin hakeutuville ja palveluihin ja asiantuntija-arviointeihin osallistuville maksettaviin kustannusten korvauksiin ja työolosuhteiden järjestelytuen maksamiseen

2) valtion virastolle tai laitokselle työttömän työnhakijan palkkaamisesta aiheutuviin palkkauskustannuksiin enintään 250 henkilötyövuotta vastaavalta osalta. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä korvattavien palkkauskustannusten määrä ilman lomarahaa saa olla yhteensä enintään 3 100 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään sitä vastaava lomarahaa

3) lain 7 luvun 9 §:n 1 momentissa tarkoitettunpalkkatuen maksamiseen. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä korvattavien palkkauskustannusten määrä il-

man lomarahaa saa olla yhteensä enintään 1 800 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään sitä vastaava lomaraha

4) kunnalle myönnettävän lisätuen sekä muun kuin kohdassa 3 tarkoitetun palkkatuen maksamiseen. Tältä momentilta ja momenteilta 33.20.50 ja 33.20.52 yhdestä henkilöstä palkkatukena maksettava määrä ilman lomarahaa saa olla yhteensä enintään 1 400 euroa kuukaudessa, minkä lisäksi korvataan enintään palkkatukipäätöksen mukainen prosenttiosuus lomarahasta. Edellä mainitun estämättä palkkatukea saa maksaa 50 % tuella palkattavasta aiheutuvista palkkauskustannuksista, kun kunta työllistää työttömän työnhakijan 11 luvun 1 §:n 3 momentissa tarkoitetun työllistämiselvoitteen perusteella

5) vakuutusturvan kustannuksiin.

Lisäksi määrärahaa saa käyttää:

6) työllisyyden edistämisen kuntakokeilusta (1269/2020) annetun lain mukaisesti työllisyyden edistämisen kuntakokeiluihin osallistuvien kuntien tekemien palkkatuki-, starttiraha- ja korvauspäätösten maksamiseen siten kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta (916/2012) annetussa laissa on säädetty kyseisten palveluiden rahoituksesta

7) ennen työllisyyslain (275/1987) voimaantuloa palkattujen ja edelleen samassa työsuhteessa olevien vajaakuntoisten henkilöiden palkkaamisesta aiheutuviin menoihin.

Määrärahaa saa käyttää myös kohdissa 1), 2) ja 6) mainittujen kulutusmenojen maksamiseen.

Siirtomenoista palkkatuki, starttiraha ja työllisyyspoliittinen avustus budjetoidaan maksuperusteisena, Valtiokonttorin tapaturmavakuutusmaksut maksatuspäätösperusteisena ja muut siirtomenot suoriteperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa työvoimakoulutuksen hankinnasta aiheutua valtiolle menoja vuoden 2023 jälkeen enintään 65 000 000 euroa.

52. Palkkaturva (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 33 460 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) palkkaturvalain (866/1998) ja merimiesten palkkaturvalain (1108/2000) mukaisten menojen maksamiseen

2) takaisinperittyjen saatavien palautusten ja niistä kertyvien korkojen maksamiseen

3) palkkaturvamenettelyyn liittyviin viranomaismaksuihin, oikeudenkäyntikuluihin ja konkurssikustannusten maksamiseen sekä työnantajien tilitoimistoille maksettaviin kustannuksiin, kun palkkaturvaviranomainen on pyytänyt työnantajan tilitoimistolta selvitystä palkkasaatavista

4) kulutusmenojen maksamiseen.

55. Toimet työurien pidentämiseksi (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisesti muutosturvakoulutuksen hankintaan.

64. EU:n ja valtion rahoitusosuus EU:n alue- ja rakennepolitiikan ja muihin koheesipolitiikan ohjelmiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 613 316 000 euroa.

Määrärahaa ja myöntämisvaltuutta saa käyttää:

- 1) EU:n ohjelmakauden 2021—2027 toimintapoliittisia tavoitteita ”Älykkäämpi Eurooppa”, ”Vihreämpi Eurooppa”, ”Yhteenliitetyn Eurooppa” ja ”Sosiaalisempi Eurooppa” sekä oikeudenmukaista siirtymää (JTF-rahasto) toteuttavan ohjelman EU:n ja valtion rahoitusosuuden sekä Interreg-ohjelmien valtion rahoitusosuuden maksamiseen
- 2) Suomen vuosien 2014—2020 rakennerahasto-ohjelman EU:n ja valtion rahoitusosuuden maksamiseen sekä Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (EAY) ja Eurooppalaisen naapuruuden välinen rajayhteistyöosion (ENI CBC) valtion rahoitusosuuden maksamiseen
- 3) edellä mainittujen ohjelmien toteutukseen liittyvän teknisen tuen ja ohjelmien toteuttamisen kannalta välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen sekä kansallisen vastinrahoituksen hallinnointiin ja hallinnollisten tarkastusten tekemiseen tarvittavan henkilöstön palkkaamiseen
- 4) enintään 250 henkilötyövuoden palkkaamiseen kausien 2014—2020 ja 2021—2027 ohjelmien toteuttamiseen
- 5) EU:n ja valtion rahoitusosuuksien maksamiseen InvestEU-ohjelmaan ja vähävaraisimmille suunnatun Eurooppalaisen avun rahaston ohjelmaan
- 6) Ohjelmakauden 2007—2013 neuvoston asetuksen 1083/2006 98—102 artiklan, EU:n ohjelmakauden 2014—2020 neuvoston asetuksen 1303/2013 139 artiklan mukaisten ennakkomaksujen maksamiseen, 143—147 artiklan mukaisten rahoitusoikaisuiden maksamiseen, EU:n ohjelmakauden 2021—2027 neuvoston asetuksen 1060/2021 103—104 artiklan mukaisten rahoitusoikaisuiden maksamiseen sekä muista hankkeisiin tehdyistä sitoumuksista aiheutuvien velvoitteiden maksamiseen
- 7) hankkeen toteuttamisen kannalta perusteltujen ennakoiden maksamiseen
- 8) Euroopan alueellinen yhteistyö -tavoitteen (EAY) ohjelmien 2014—2020 ja Interreg-ohjelmien 2021—2027 teknisen tuen toteuttamisesta aiheutuvien negatiivisten korkojen maksamiseen ulkomaisten hallintoviranomaisten osalta ja ohjelmiin liittyvän teknisen tuen maksamiseen kertaluonteisena eränä ohjelman hallintoviranomaisena toimivalle maakunnan liitolle ohjelmien maksatusten korvaamisen varmistamiseksi tuensaajille määräajan puitteissa sekä Suomen kansallisen vastinrahoituksen osuuteen kertaluonteisena eränä Euroopan laajuisille Interreg-ohjelmille
- 9) Interreg-ohjelmien 2021—2027 jäsenvaltion velvoitteista aiheutuviin maksuihin.

Momentin myöntämisvaltuudesta 20 536 000 euroa ja määrärahasta 20 536 000 euroa kohdistuu Suomen alue- ja rakennepolitiikan ohjelman "Uudistuva ja osaava Suomi 2021—2027" tekniseen tukeen.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

Valtuus

Vuonna 2023 saa uusia myöntämispäätöksiä tehdä yhteensä 531 946 000 eurolla.

Mikäli vuoden 2022 myöntämisvaltuutta on jäänyt käyttämättä, saa käyttämättä jääneestä osasta tehdä myöntämispäätöksiä vuonna 2023.

87. Pääomasijoitus Työkanava Oy:lle (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työkanava Oy:n oman pääoman korottamiseen.

Määrärahasta 2 000 000 euroa on varattu Työkanava Oy:n toimintaan (RRF pilari3) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

95. Vaikuttavuusinvestointien tuotonmaksu (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 8 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tulosperusteisten työllisyyden ja kotouttamisen vaikuttavuusinvestointihankkeiden tuoton maksamiseen.

40. Yritysten erityisrahoitus

42. Valtiontuki sähköhuollon varmistamiseksi (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) perusteella Enontekiön alueelle sähköverkon korvausinvestointiin myönnetyn avustuksen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

46. Yöjunarungon vaunukaluston hankinta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 490 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää liikenne- ja viestintäministeriön ja VR-Yhtymä Oy:n välisen yöjunarungon vaunukaluston hankintaa koskevasta sopimuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

47. Finnvera Oyj:n tappiokorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 65 071 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion erityisrahoitusyhtiön luotto-, takaus- ja pääomasijoitustoiminnasta annetun lain (445/1998) 8 §:n 1 momentin 1—3 kohtien nojalla annettujen valtioneuvoston sitoumusten mukaisesti:

- 1) Finnvera Oyj:n luotto- ja takaustoiminnasta syntyneiden tappioiden osittaiseen korvaamiseen
- 2) Finnvera Oyj:lle maksettavaan korkotukeen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

48. Korko- ja muu tuki julkisesti tuetuille vienti- ja alusluotoille (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 42 400 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) julkisesti tuettujen vienti- ja alusluottojen korontasauksesta annetun lain (1137/1996) sekä julkisesti tuetuista vienti- ja alusluotoista sekä korontasauksesta annetun lain (1543/2011) mukaisen korkotuen maksamiseen
- 2) Valtiokonttorille korontasausopimuksista ja -päätöksistä aiheutuvien korko- ja valuuttariskien suojaukseen tarvittavien toimenpiteiden ja kustannusten maksamiseen
- 3) Suomen Vientiluotto Oy:lle maksettavan hallinnointipalkkion ja alijäämäkorvauksen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

60. Siirrot hallinnonalan rahastoihin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtiontakuurahastosta annetun lain (444/1998) 4 §:n mukaisten valtion vastuiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

82. Lainat Finnvera Oyj:n varainhankintaan (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 10 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 8 b §:ssä tarkoitettujen luottomuotoiseen vienninrahoitukseen liittyvää varainhankintaa turvaavien lainojen maksamiseen.

Valtuus

Työ- ja elinkeinoministeriö voi myöntää valtion erityisrahoitusyhtiöstä annetun lain (443/1998) 8 b §:ssä tarkoitettuja vienninrahoitukseen liittyviä lainoja Finnvera Oyj:lle enintään 1 000 000 000 euroa.

89. Pääomasijoitus Business Finland Venture Capital Oy:lle (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 110 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Business Finland Venture Capital Oy:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen.

Määrärahasta on varattu 90 000 000 euroa teollisuus- ja elinkeinopoliittisiin valtiontukea sisältäviin suoriin pääomasijoituksiin. Yhtiö voi EU:n valtiontukea koskevien säännösten ja määräysten puitteissa ottaa suorissa sijoituksissa suurempaa riskiä tai tyytyä pienempään tuottoon kuin yksityiset sijoittajat.

95. Tuotonvaihtosopimus- ja suojausmenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 73 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää tuotonvaihtosopimusten perusteella syntyneisiin kuluihin.

50. Kotoutuminen ja kansainvälinen osaaminen

03. Kotoutumisen ja työvoiman maahanmuuton edistäminen (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 7 241 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kotoutumisen, työllisyyden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistämiseen sekä EU:n rahoittamien kotoutumista edistävien hankkeiden kansalliseen vastinrahoitukseen

2) kansainvälisen osaamisen ja työperusteisen maahanmuuton edistämiseen

3) Kotoutumisen osaamiskeskuksen menoihin, kuten kotoutumisen, kotoutumistoimenpiteiden ja hyvien väestösuhteiden seurantaan, toimintamallien kehittämiseen ja hyvien käytäntöjen levittämiseen, kotoutumista koskevaan viestintään sekä muihin kotouttamispolitiikan toimeenpanoa ja vaikuttavuutta edistäviin menoihin

4) valtionavustuslain (688/2001) mukaiseen kunnille, järjestöille ja muille toimijoille myönnettäviin avustuksiin kotoutumisen ja työllisyyden edistämiseen, rasismien ja etnisen syrjinnän ehkäisemiseen sekä eri väestöryhmien välisen vuorovaikutuksen edistämiseen sekä ihmiskaupan uhrien tunnistamiseen tähtäävään etsivään työhön ja neuvontatyöhön

5) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 22 §:n mukaiseen omaehtoiseen opiskeluun ja muihin yksilöllisesti sovittuihin kotoutumista edistäviin toimenpiteisiin osallistuvien taturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutuksen maksamiseen sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

6) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin

7) ennakoiden maksamiseen, jos se on myönnettävän rahoituksen tai avustuksen käytön kannalta perusteltua

8) siirtomenojen maksamiseen

9) valtion virastojen ja laitosten toteuttamien hankkeiden rahoittamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

30. Valtion korvaukset kotoutumisen edistämisestä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 287 012 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) ja valtioneuvoston asetusten (1393/2011 ja 115/2012) mukaisesti:

- 1) kunnille ja hyvinvointialueille maksettaviin laskennallisiin korvauksiin, jotka aiheutuvat lain 2 §:n 2 tai 3 momentissa määriteltyjen henkilöiden kuntaan osoittamisesta, ohjauksesta, neuvonnasta ja muusta kotoutumista tukevan toiminnan sekä alkukartoituksen järjestämisestä
- 2) toimeentulotuesta, tulkkauksen järjestämisestä, erityiskustannusten korvaamisesta ja paluumuuton tukemisesta kunnalle ja hyvinvointialueille aiheutuviin kustannuksiin sekä pakolaisten kuntaan muuttamisen odotusajalta kertyvien vuokrien maksamiseen
- 3) alaikäisten oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden sijoittamisesta perheryhmäkotiin, muuhun asuinyksikköön sekä perhehoidosta, asumisen tukipalveluista ja muista lastensuojelun palveluihin rinnastettavista toimenpiteistä kunnalle aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen 25 ikävuoteen saakka ja käräjäoikeuden heille osoittaman edustajan palkkioiden maksamiseen
- 4) edellä mainittujen perheryhmäkotien tai muiden asuinyksiköiden kustannusten ennakoiden maksamiseen, jos se on toiminnan järjestämisen kannalta perusteltua
- 5) kuntaan sijoitettujen tai kunnassa asuvien ihmiskaupan uhrien kunnille sosiaali- ja terveys- sekä muiden palvelujen järjestämisestä aiheutuvista kustannuksista maksettaviin korvauksiin
- 6) entisen Neuvostoliiton alueelta paluumuuttajina tulleiden henkilöiden, joille on myönnetty oleskelulupa ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n tai 49 §:n 1 momentin 1 kohdan perusteella, toimeentulotuen sekä heille annetun sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta kunnille sekä Suomen sodissa vapaaehtoisina palvelleiden hoidosta ja huollosta aiheutuviin kustannuksiin
- 7) edellä mainittujen henkilöiden perustoimeentulotuen maksamisesta aiheutuvien kustannusten ennakoiden maksamiseen Kansaneläkelaitokselle
- 8) Kansaneläkelaitokselle kotoutumislain 51 §:n 2 momentin perusteella korvattaviin entisen Neuvostoliiton alueelta tulleista paluumuuttajista aiheutuviin perustoimeentulotuen kustannuksiin
- 9) kulutusmenojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Pääluokka 33

SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN HALLINNONALA

Kansaneläkelaitoksesta annetun lain 12 d §:n mukaisten sosiaaliturvan yleisrahastoon kuuluvien etuuskien tilapäiseen suorittamiseen saa käyttää muun saman rahaston etuuden maksamiseen varattua määrärahaa seuraavilta momenteilta: 33.10.50, 53, 54, 57, 60 ja 33.20.52.

01. Hallinto

01. Sosiaali- ja terveysministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 32 923 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Kansallisen veteraanipäivän pääjuhlan järjestämiseen
- 2) lääkinällisen pelastustoimen ja poikkeusolojen valmiudesta sekä näihin liittyvien laitteiden ja kalusteiden hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) sosiaali- ja terveysministeriön hyväksymien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen
- 4) tasa-arvon tietopalvelun ylläpitoon ja kansainvälisen tasa-arvopalkinnon hallintoon liittyviin kustannuksiin sekä maksamiseen valtionavustuksina.

04. Valtion mielisairaaloiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 966 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tieteellisestä tutkimustyöstä ja yliopisto-opetuksesta aiheutuneiden menojen sekä muiden toimintamenojen maksamiseen
- 2) vaarallisten ja vaikeahoitoisten lasten ja nuorten psykiatrisen hoitoyksikön palvelujen kysynnän vaihtelusta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) maatalousavustuksia vastaavien menojen maksamiseen
- 4) sairaaloiden yleishallinnosta ja ohjauksesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuviin kustannuksiin
- 5) mielenterveyslain (1116/1990) 3 tai 4 luvun nojalla määrätyn tahdosta riippumattoman psykiatrisen hoidon kustannuksiin niissä tapauksissa, kun henkilöllä ei ole kotikuntaa Suomessa eikä hoidon maksaja määräydy minkään muun lainsäädännön nojalla.

05. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisten lastensuojeluyksiköiden toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 810 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) koulukotien sekä vankilan perheosaston sisällölliseen kehittämiseen, toiminnan tukemiseen ja toimintaympäristön kehittämiseen
- 2) sijaishuoltopaikka- ja koulupaikkakysynnän sekä vankilan perheosaston paikkakysynnän vuosittaisen vaihtelun tasaamiseen
- 3) alueellisten ja kansainvälisten yhteistyöverkostojen kehittämiseen

- 4) koulukotien ja vankilan perheosaston yleishallinnosta ja ohjauksesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 5) koulukoteihin sijoitetuille lapsille tarkoitetun kuukausirahan ja heidän vanhemmilleen tarkoitettun ateriakorvauksen maksamiseen
- 6) koulukotien toimitilojen kehittämiseen
- 7) enintään 1 700 000 euroa maksullisen palvelutoiminnan hintatukeen.

06. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen alaisen vankiterveydenhuollon yksikön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 509 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) vankiterveydenhuollon palvelujen kysynnän vaihtelusta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) vankiterveydenhuollon yleishallinnosta (sisältäen talous-, henkilöstö- ja tietohallinto sekä tukipalvelut) ja ohjauksesta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 3) vankiterveydenhuollon ja sen toimintaympäristön kehittämiseen
- 4) tieteellisestä tutkimustyöstä aiheutuneiden menojen maksamiseen
- 5) alueellisten ja kansainvälisten yhteistyöverkoston kehittämiseen.

07. Sosiaaliturva-asioiden muutoksenhakulautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 8 888 000 euroa.

08. Vankiterveydenhuollon yksikön ulkopuoliset terveyspalvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Vankiterveydenhuollon yksiköstä annetun lain (1635/2015) 2 §:n mukaisesti ostopalveluna hankittavien vankien terveydenhoidon palveluiden maksamiseen.

25. Sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallinen tiedonhallinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 39 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) korvauksen maksamiseen Kansaneläkelaitokselle sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (784/2021), sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen käsittelystä annetun lain ja sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) mukaisten Kanta-palvelujen kehittämiseen ja kansallisten määrittelyjen valmisteluun ja ylläpitoon (Kela), sellaisten jatkuvien tehtävien ja ylläpidon kustannusten kattamiseen, joita ei voida periä sosiaali- ja terveydenhuollon palvelunantajilta tai apteekkeilta käyttömaksuina (Kela) sekä sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä annetun lain (552/2019) sekä Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta annetun lain (668/2008) mukaisten Kelalle aiheutuvien kustannusten kattamiseen (Kela)

2) muiden viranomaisten sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisten tietojärjestelmäpalveluiden suunnitteluun ja kehittämiseen

3) valtionavustusten myöntämiseen sosiaali- ja terveydenhuollon paikallisen ja alueellisen tietojärjestelmäinfrastruktuurin tehostamiseksi (STM, THL)

4) sosiaali- ja terveydenhuollon digitalisaatiohankkeiden suunnittelutehtäviin ja ohjaukseen sekä digitalisaation toteutumisen arviointiin ja seurantaan (STM)

5) sosiaali- ja terveysministeriön hankintoihin DigiFinland Oy:ltä, joilla toteutetaan julkisten palveluntarjoajien sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan kehittämishankkeita.

29. Sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 22 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös lähialueyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen.

66. Kansainväliset jäsenmaksut ja maksuosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 5 596 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kansainvälisten järjestöjen ja laitosten jäsenmaksujen, maksuosuuksien ja erityisohjelmien tukemisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

02. Valvonta

03. Säteilyturvakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 19 284 000 euroa.

Määrärahasta saa käyttää myös enintään 1 000 000 euroa Suomen ja Euroopan lähialueen maiden kanssa tehtävään säteily- ja ydinturvallisuuden yhteistyöhön:

1) Suomen ja Euroopan lähialueisiin luettavien valtioiden viranomaisten ja toiminnanharjoittajien kanssa toteutettaviin ydin- ja säteilyturvallisuutta edistäviin kahdenvälisiin tai monenkeskisiin hankkeisiin sekä yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen

2) Kansainvälisessä yhteistyössä tehtävien ydin- ja säteilyturvallisuutta edistävien hankkeiden rahoitusosuuksiin, ulkomailla toteutettavien projektien ja yhteistyöstä sekä kansainväliseen avunantoon ja sen vastaanottamiseen varautumisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

05. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontaviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 15 868 000 euroa.

06. Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 4 798 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskuksen hyväksymien, viraston ulkopuolella toteutettavien tutkimus-, koulutus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen
- 2) viraston monitoimipaikkaisen toimintamallin vahvistamisesta aiheutuvien lisämenojen maksamiseen.

07. Työsuojelun aluehallintoviranomaisten toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 28 220 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös työsuojelun valvonnasta ja työpaikan työsuojeluyhteistoinnasta annetun lain (44/2006) 15, 18 ja 21 a §:n mukaisista toimenpiteistä aiheutuvien menojen maksamiseen.

08. Sosiaali- ja terveydenhuollon tietolupaviranomaisen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 2 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) kysynnän vuosittaisen vaihtelun tasaamiseen
- 2) lupaviranomaisen yleishallinnosta Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuvien kustannusten maksamiseen.

09. Lääkeasioiden tiekartan toimeenpano (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) lääkeasioiden tiekartan toimeenpanosta aiheutuviin hankintoihin ja selvityksiin sekä toimenpiteiden koordinointiin, edistämiseen ja muihin vastaaviin menoihin
- 2) lääkehoidon tiedonhallinnan kansallisten ja alueellisten kehittämis- ja kokeiluhankkeiden sekä muiden alueellisten kehittämis- ja kokeiluhankkeiden menojen maksamiseen
- 3) enintään kahdeksaa henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen toimenpideohjelman ohjaus- ja asiantuntijatehtäviin.

20. Oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 041 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) kuolemansyyn selvittämisestä annetun lain (459/1973) 12 §:n mukaisen oikeuslääketieteellisen kuolemansyyn selvittämisen menojen maksamiseen
- 2) oikeuslääkeoppillisista tutkimuksista suoritettavista korvauksista annetun asetuksen (133/2020) mukaisten palkkioiden ja korvausten maksamiseen
- 3) yliopistoilta ostopalveluna tehtävän oikeuslääketieteen erikoislääkärikoulutuksen menojen maksamiseen

- 4) oikeuslääketieteellisen ruumiinavaukseen määrättyjen ruumiiden kuljetuksista tai poliisin tilaamista ruumiiden kuljetuksista aiheutuvien menojen maksamiseen
- 5) oikeuslääkäreille virka-ajan ulkopuolella tehtävästä päivystyksestä aiheutuvien päivystyspalkkioiden tai -palkkojen maksamiseen enintään kahta henkilötyövuotta vastaavasti sekä muiden päivystystoiminnan menojen maksamiseen.

03. Tutkimus- ja kehittämistoiminta

04. Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 77 278 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) toimintaan liittyvien kansainvälisten ja kotimaisten järjestöjen jäsenmaksuihin, biopankkien osuuskunnan osuuden merkintään ja vuosijäsenmaksuihin, yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksiin, ulkomailla toteutettavien projektien, täydennyskoulutuksen avustuksen ja yhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) EU:n hyväksymien hankkeiden rahoitukseen liittyvien menojen maksamiseen
- 3) Alkoholitutkimussäätiön, Käypä hoito -suositusten laadintaan, syöpä- ja näkövammarekisterin tekniseen ylläpitoon Suomen Syöpäyhdistys ry:lle ja Näkövammaisten Keskusliitto ry:lle sekä Hoitotyön tutkimussäätiön ja sosiaali- ja terveydenhuollon tietohallinnon kehittämishankkeisiin liittyvien valtionavustusten ja muiden menojen maksamiseen
- 4) nettobudjetoidun yhteisrahoitteisen toiminnan tuloihin välittömästi liittyvien apurahojen maksamiseen
- 5) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen itse toteuttamiin terveyden edistämisen hankkeisiin
- 6) Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen itse toteuttamiin tartuntatautien ehkäisyyn ja valvontaan liittyviin hankkeisiin
- 7) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän ohjauksen ja arviointitoiminnon menoihin
- 8) sosiaali- ja terveydenhuollon tiedonhallinnan ohjaustehtäviin, valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon tietoarkkitehtuurin kehittämiseen ja ylläpitoon sekä muihin sosiaali- ja terveydenhuollon asiakastietojen sähköisestä käsittelystä annetun lain (784/2021), sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) sekä lain sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista (254/2015) mukaisiin tehtäviin.

50. Valtionosuus Työterveyslaitoksen toimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 23 042 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 3 §:n nojalla suoritettavan valtionosuuden maksamiseen

- 2) EU:n hyväksymien tutkimushankkeiden rahoittamiseen
- 3) enintään 350 000 euroa työterveydenhuollon koulutuksesta ja työterveyshenkilöstön kehittämiseen liittyvien hankkeiden toteuttamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

63. Eräät erityishankkeet (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 6 937 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän kehittämiseen tietoteknologian avulla ja tietoteknologian hyödyntämisen edellyttämän infrastruktuurin rakentamiseen
- 2) hankkeen läpiviemisen edellyttämään koulutus- ja kehittämistoimintaan sosiaali- ja terveysministeriön erikseen määräämin perustein
- 3) valtionavustusten ja rahoitusavustusten maksamiseen
- 4) sosiaali- ja terveysministeriön strategista ja toiminnallista suunnittelua ja päätöksentekoa tukevien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rahoittamiseen
- 5) ministeriön toimialaan liittyvien ohjelmien ja kokeilujen toimeenpanosta aiheutuvien toimintamenojen ja rahoitusavustusten maksamiseen
- 6) EU:n hyväksymien puite- ja aihealueittaisten ohjelmien mukaisten hankkeiden rahoittamiseen
- 7) hankkeiden tarkastuksista ja valvonnoista aiheutuviin menoihin
- 8) sosiaali- ja terveydenhuollon nuorten palvelujen toimintaprosessien uudistamiseen nuorisotakuun mukaisesti
- 9) enintään kahta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja siitä aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

10. Perhe- ja asumiskustannusten tasaus, perustoimeentulotuki ja eräät palvelut

50. Perhe-etuudet (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 611 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) äitiysavustuslain (477/1993) mukaisten äitiysavustusten suorittamiseen, äitiyspakkauksiin liittyvien arvonlisäverojen ja yleiskulujen sekä pakkauksen suunnittelu- ja kehittämiskulujen maksamiseen
- 2) tuen maksamiseen kansainvälisestä adoptiosta aiheutuviin kustannuksiin
- 3) lapsilisälain (796/1992) mukaisten lapsilisien maksamiseen
- 4) lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annetun lain (1128/1996) 9 §:n mukaisten korvausten maksamiseen

5) elatustukilain (580/2008) mukaisten elatustukien maksamiseen.

53. Sotilasavustus (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 20 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sotilasavustuslain (781/1993) mukaisten sotilasavustusten maksamiseen.

54. Asumistuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 1 759 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yleisestä asumistuesta annetun lain (938/2014) mukaisten asumistukien maksamiseen sekä väliaikaisesta sähkötuesta annetun lain mukaisiin menoihin.

56. Vammaisten henkilöiden tulkkauspalvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 58 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää vammaisten henkilöiden tulkkauspalveluista annetun lain (133/2010) mukaiseen tulkkauspalvelujen järjestämiseen.

57. Perustoimeentulotuki (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 702 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) toimeentulotuesta annetun lain (1412/1997) mukaisten ennakoiden maksamiseen perustoimeentulotuen kustannuksiin
- 2) väliaikaisesta epidemiorvauksesta annetun lain (687/2020) mukaisten korvausten maksatusten oikaisuun.

60. Kansaneläkelaitoksen sosiaaliturvarahastojen toimintakulut (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 513 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Kansaneläkelaitoksesta annetun lain (731/2001) 12 d §:n mukaisten sosiaaliturvan yleisrahastosta maksettavien etuuksien toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuviin toimintakuluihin
- 2) sairausvakuutuslain (1224/2004) 18 luvun 10 §:n mukaisten sairausvakuutusrahastosta maksettavien etuuksien toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuvien toimintakulujen valtion osuuden maksamiseen
- 3) kansaneläkelain (568/2007) 98 §:n, takuueläkkeestä annetun lain (703/2010) 36 §:n, vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n, eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 57 §:n, rintamasotilaseläkelain (119/1977) 15 §:n ja ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) 9 §:n mukaisten kansaneläkerahastosta maksettavien etuuksien toimeenpanosta Kansaneläkelaitokselle aiheutuviin toimintakuluihin

4) rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 27 §:n mukaisen yhteispisteen toimintakuluihin

5) sähköisestä lääkemääräyksestä annetun lain (61/2007) 24 b ja 26 a §:n mukaisen biologisten lääkkeiden määräämisen ohjaus- ja valvontatehtävän toteuttamiseen.

20. Työttömyysturva

31. Valtion korvaus hyvinvointialueille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 30 484 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää kuntouttavasta työtoiminnasta annetun lain (189/2001) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen hyvinvointialueille kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä.

Määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

50. Valtionosuus työttömyysetuuksien ansioturvasta ja vuorottelukorvauksesta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 919 960 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) työttömyysturvalain (1290/2002) mukaisen ansiopäivärahan rahoittamiseen siten kuin työttömyysetuuksien rahoittamisesta annetussa laissa (555/1998) ja työttömyyskassalaissa (603/1984) on säädetty valtion osuudesta

2) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa (916/2012) tarkoitettujen kulukorvausten rahoittamiseen työttömyysturvalain mukaisesti

3) työttömyyskassojen hallintokuluosuuden maksamiseen työttömyyskassalain (603/1984) mukaisesti

4) työttömyysturvalain (1290/2002) 8 luvun perusteella maksettavaan liikkuvuusavustukseen

5) vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen vuorottelukorvauksen valtion osuuden maksamiseen siten, kuin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) ja työttömyysturvalaissa (1290/2002) säädetään valtionosuudesta

6) työllisyyden edistämisen kuntakokeiluihin osallistuvien kuntien tekemien palkkatuki- ja starttirahapäätösten maksamiseen siten kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa on säädetty palkkatuen ja starttirahan rahoituksesta

7) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen, työnantajalle maksettavan palkkatuen ja yrittäjäksi ryhtyvälle maksettavan starttirahan työttömyyspäivärahan valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen.

Palkkatuki ja starttiraha budjetoidaan maksuperusteisena.

52. Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 451 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) työttömyysturvalain (1290/2002) sekä kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) perusteella maksettavien peruspäivärahan tai työmarkkinatuen ja niihin liittyvien lapsikorotusten ja työllistymistä edistävien palvelujen ajalta maksettavien korotusosien maksamiseen siten kuin työttömyysturvalaissa on säädetty valtion osuudesta
- 2) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain (916/2012) mukaisten lakisääteisten kulkorvausten rahoittamiseen työttömyysturvalain mukaisesti
- 3) työttömyysturvalain (1290/2002) 8 luvun perusteella maksettavaan liikkuvuusavustukseen
- 4) vuorotteluvapaalain (1305/2002) mukaisen vuorottelukorvauksen valtion osuuden maksamiseen siten, kuin työttömyysetuuksien rahoituksesta annetussa laissa (555/1998) ja työttömyysturvalaissa (1290/2002) säädetään valtionosuudesta
- 5) työllisyyden edistämisen kuntakokeiluihin osallistuvien kuntien tekemien palkkatuki- ja starttirahapäätösten maksamiseen siten kuin julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetussa laissa on säädetty palkkatuen ja starttirahan rahoituksesta
- 6) julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain perusteella valtiolle työllistämisen, työnantajalle maksettavan palkkatuen ja yrittäjäksi ryhtyvälle maksettavan starttirahan peruspäivärahan ja työmarkkinatuen valtionosuutta vastaavan osuuden maksamiseen.

Palkkatuki ja starttiraha budjetoidaan maksuperusteisena.

55. Valtionosuudet Työllisyysrahastolle (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää aikuiskoulutusetuksista annetun lain (1276/2000) mukaisen valtionosuuden maksamiseen.

30. Sairausvakuutus

60. Valtion osuus sairausvakuutuslaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 292 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sairausvakuutuslain (1224/2004) sekä Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain (566/2005) mukaisten valtion osuuksien maksamiseen
- 2) maatalousyrittäjien työterveyshuollon eräiden kustannusten korvaamisesta valtion varoista annetun lain (859/1984) mukaisen valtion osuuden maksamiseen
- 3) rajat ylittävästä terveydenhuollosta annetun lain (1201/2013) 14, 19, 20 ja 20 a §:n mukaisten korvausten maksamiseen.

Kansaneläkelaitos saa käyttää Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain mukaiseen harkinnanvaraiseen yksilökohtaiseen kuntoutukseen enintään 57 200 000 euroa ja saman lain mukaisen yksilökohtaisen kuntoutuksen kehittämishankkeisiin, sairauksien ehkäisemiseen sekä kuntoutusta, sairauksien ehkäisyä ja sairausvakuutusta koskeviin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin enintään 6 900 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan harkinnanvaraisen kuntoutuksen yksilökohtaisen kuntoutuksen osalta suoriteperusteisena.

40. Eläkkeet

50. Valtion osuus merimieseläkekassan menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 63 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää merimieseläkelain (1290/2006) 152 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

51. Valtion osuus maatalousyrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 778 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maatalousyrittäjän eläkelain (1280/2006) 135 §:n ja 135 a §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen
- 2) sukupolvenvaihdoseläkkeestä annetun lain (1317/1990) 41 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

52. Valtion osuus yrittäjän eläkelaista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 503 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää yrittäjän eläkelain (1272/2006) 140 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

53. Valtion korvaus lapsen hoidon ja opiskelun ajalta kertyvästä eläkkeestä (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 18 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtion varoista suoritettavasta eläkkeen korvaamisesta alle kolmivuotiaan lapsen hoidon tai opiskelun ajalta annetun lain (644/2003) 8 §:n mukaiseen valtion korvaukseen.

54. Valtion osuus maatalousyrittäjien tapaturmavakuutuksen kustannuksista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 13 580 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 148 §:n ja 150 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen

2) sairausvakuutuslain mukaisen omavastuun korvaamisesta maatalousyrittäjille annetun lain (118/1991) 10 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen.

60. Valtion osuus kansaneläkeläistä ja eräistä muista laeista johtuvista menoista (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 3 880 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) kansaneläkelain (568/2007) 101—103 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen

2) vammaisetuuksista annetun lain (570/2007) 53 §:n mukaisten etuuksien maksamiseen

3) eläkkeensaajan asumistuesta annetun lain (571/2007) 57 §:n mukaisten etuuksien maksamiseen

4) maatalousyrittäjän työtaturma- ja ammattitautilain (873/2015) 150 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen

5) takuueläkelain (703/2010) 36 §:n mukaisen valtion osuuden maksamiseen

6) eläketukilain (1531/2016) mukaisten etuuksien maksamiseen

7) maahanmuuttajien erityistuesta annetun lain (1192/2002) mukaisten etuuksien maksatuksen oikaisuun.

50. Veteraanien tukeminen

30. Valtion korvaus sodista kärsineiden huoltoon (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää siirtoväen huollon järjestämiseen siten kuin siitä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksesta (675/2008).

50. Rintamalisät (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 5 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) rintamasotilaseläkelain (119/1977) mukaisen rintamalisän maksamiseen

2) ulkomaille maksettavasta rintamalisästä annetun lain (988/1988) mukaisen rintamalisän maksamiseen.

51. Sotilasvammakorvaukset (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 33 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotilasvammalain (404/1948) ja muiden siihen liittyvien lakien sekä arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 2 momentin nojalla suoritettavien korvausten maksamiseen
- 2) sotainvalidien kuntoutukseen ja laitoshoitoon
- 3) kuntoutus- ja sairaanhoitokulujen asiantuntijapalkkioiden maksamiseen
- 4) kunnallisten avopalvelujen kustannusten korvaamiseen Ruotsissa asuville vähintään 10 prosentin sotainvalideille myös muiden kuin ateriapalvelujen osalta.

52. Valtion korvaus sota- ja sotilasinvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 17 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 2 momentin ja sotilasvammalain (404/1948) 6 d §:n nojalla sotainvalidien kuntoutus- ja hoitolaitosten kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen
- 2) neuvontapalvelutoimintaan suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen sekä sotainvalidien neuvontapäivien ja muun neuvontapalvelutoiminnan kulujen maksamiseen.

53. Valtionapu sotainvalidien puolisoitten kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 360 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sotainvalidien puolisoitten ja vaikeavammaista sotainvalidia hoitaneiden leskien sekä sotalleskien kuntoutustoimintamenojen maksamiseen valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan
- 2) kuntoutuskustannuksiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

54. Rintama-avustus erälle ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 13 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtioneuvoston vahvistamien perusteiden mukaan rintama-avustuksen maksamiseen erälle vaikeissa olosuhteissa Virossa ja muualla entisen Neuvostoliiton alueella eläville, Suomen puolustusvoimissa vuosien 1939—1945 sotiin osallistuneille ulkomaalaisille vapaaehtoisille rintamasotilaille
- 2) rintama-avustuksen myöntämiseen myös Suomessa pysyvästi asuville vapaaehtoisille rintamasotilaille.

55. Eräät kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 2 momentin ja eräissä Suomen sotiin liittyneissä tehtävissä palvelleiden kuntoutuksesta annetun lain (1039/1997) nojalla kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) kuntoutuskustannuksiin liittyvien asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

56. Rintamaveteraanien kuntoutustoiminnan menot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 20 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 2 momentin ja rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimus- ja kehittämishankkeiden sekä matkakulujen maksamiseen
- 3) kuntoutuskustannusten asiantuntijapalkkioiden maksamiseen
- 4) kuntoutettavien kotona asumista tukevien palvelujen maksamiseen.

57. Valtionapu rintamaveteraanien kuntoutustoimintaan (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 8 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kuntoutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) rintamaveteraanikuntoutuksen tutkimus- ja kehittämishankkeiden maksamiseen
- 3) kuntoutushoitokustannusten asiantuntijapalkkioiden maksamiseen
- 4) kuntoutettavien kotona asumista tukevien palvelujen maksamiseen.

58. Rintamaveteraanien kotiin vietävät palvelut (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 80 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää rintamaveteraanien kuntoutuksesta annetun lain (1184/1988) nojalla rintamaveteraanien kotona asumista tukevien palvelujen maksamiseen.

60. Sosiaali- ja terveydenhuollon tukeminen

01. Kansallinen lapsistrategia-toiminto (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 840 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) lapsistrategian toimeenpanon koordinaatiosta, arvioinnista, seurannasta ja johtamisesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 2) lapsibudjetoinnin pilotoinnista aiheutuvien valtionavustusten maksamiseen.

30. Valtion korvaus terveydenhuollon ja sosiaalihuollon valtakunnallisen valmiuden kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 350 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) sosiaali- ja terveysministeriön nimeämän ja valtuuttaman valtakunnallisen toimijan valtakunnallisen valmiuden ylläpidosta ja koulutuksesta aiheutuvien kustannusten maksamiseen
- 2) valtakunnalliselle toimijalle, järjestöille, säätiöille tai yhdistyksille vakavien häiriötilanteiden ja onnettomuustilanteiden hoitamisesta Suomessa tai ulkomailla aiheutuvien ylimääräisten kustannusten korvaamiseen
- 3) sosiaali- ja terveysministeriön nimeämälle ja valtuuttamalle valtakunnalliselle toimijalle vakavien myrkytystilanteiden hoitamisesta ja niihin varautumisesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

31. Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) lastenasiaintalojen perustamista tukevien valtionavustusten maksamiseen
- 2) enintään kahdeksaa ja puolta henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimettyjen virkamiesten, palkkausmenoihin, lastenasiaintalojen perustamiseen, kehittämiseen, ohjaukseen ja tukeen sekä palkkauksesta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen.

32. Valtion rahoitus terveydenhuollon yksiköille yliopistotasoiseen tutkimukseen sekä sosiaalityön yliopistotasoiseen tutkimukseen (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 30 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää terveydenhuoltolain (1326/2010) 61—63 §:n sekä sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 c §:n mukaisen tutkimustoiminnan valtion rahoituksen maksamiseen.

33. Valtion korvaus sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköille sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön erikoistumiskoulutukseen (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 108 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) terveydenhuoltolain (1326/2010) 59, 59 a ja 60 §:n mukaisen valtion korvauksen maksamiseen lääkäri- ja hammaslääkärikoulutukseen
- 2) terveydenhuoltolain 60 a §:n mukaisen rajatun lääkkeenmääräämisen erikoispätevyyteen johtavan koulutuksen korvaukseen
- 3) sosiaalihuoltolain (1301/2014) 60 a § ja 60 b § mukaisen valtion korvauksen maksamiseen sosiaalihuollon ammattihenkilöiden yliopistolliseen erikoistumiskoulutukseen
- 4) korvauksen maksamiseen sosiaalihuoltolain ja terveydenhuoltolain nojalla sosiaali- ja terveystieteiden alan AMK-tutkintoihin kuuluvasta harjoittelusta.

34. Valtion korvaus terveydenhuollon toimintayksiköille oikeuspsykiatrisista tutkimuksista, potilassiirroista ja lääketieteellisistä asiantuntijalausunnoista aiheutuviin kustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 15 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) mielenterveyslain (1116/1990) 32 §:n mukaisten valtion korvausten maksamiseen
- 2) mielenterveyslain 22 t §:n mukaisten hoitoseuraamukseen tuomittujen henkilöiden tahdosta riippumattoman hoidon edellytysten selvittämisen kustannusten korvaamiseen
- 3) lapsen kohdistuneen seksuaalirikoksen ja pahoinpitelyrikoksen selvittämisen järjestämisestä annetun lain (1009/2008) mukaisten valtion korvausten maksamiseen
- 4) pitkäaikaisvankien vapauttamismenettelystä annetun lain (781/2005) 1 §:n mukaisten elinkautisvangille tehtävien riskiarvioiden kustannusten maksamiseen
- 5) kohdissa 1)–4) tarkoitettuihin korvauksiin sisältyvien kulutusmenojen maksamiseen
- 6) Suomen ja Ruotsin välillä solmitun sopimuksen mukaisista potilassiirroista hyvinvointialueille sekä Ruotsin valtiolle aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen
- 7) pohjoismaisen sosiaalipalvelusopimuksen mukaisten potilassiirtojen tukemiseen 25 000 euroa siirrettyä potilasta kohden maksettavana kertaluonteisena korvauksena hyvinvointialueille
- 8) terveydenhuoltolain 68 a §:ssä tarkoitettujen lääketieteellisten asiantuntijalausuntojen antamisesta tuomioistuimille niiden pyynnöstä ja asiaan liittyvästä todistelusta sekä lausuntopyyntöjen ja lausuntojen hallinnoinnista yliopistollista sairaalaa ylläpitäville hyvinvointialueille suoritettavien valtion korvausten maksamiseen.

35. Valtion rahoitus Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiön opiskeluterveydenhuoltoon (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 67 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää enintään 65 412 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetun lain (695/2019) mukaisen valtion rahoituksen maksamiseen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle opiskeluterveydenhuollon tuottamiseen.

Määrärahasta on varattu 1 000 000 euroa korkeakouluopiskelijoiden hyvinvoinnin tukemiseen liittyvien valtionavustusten maksamiseen Ylioppilaiden terveydenhoitosäätiölle.

Hyväksyttävä korkeakouluopiskelijoiden opiskeluterveydenhuollosta annetussa laissa tarkoitettu opiskelijakohtainen kustannus on 320,16 euroa ja hyväksyttävät opiskeluterveydenhuollon kokonaiskustannukset arviolta 86 000 000 euroa.

36. Valtionavustus sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 1 662 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) enintään 562 000 euroa valtionavustuksen maksamiseksi saamelaiskäräjien kautta saamelaiskäräjistä annetun lain (974/1995) 4 §:ssä tarkoitetuille saamelaisten kotiseutualueen hyvinvointialueille saamenkielisten sosiaali- ja terveystalvelujen turvaamiseksi ja kehittämiseksi

2) enintään 1 100 000 euroa valtionavustuksen maksamiseen Pohjanmaan hyvinvointialueen potilas- ja asiakasturvallisuuden kehittämiskeskuksen toimintaan.

37. Valtion korvaus hyvinvointialueille kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden henkilöiden kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sosiaalihuoltolain (1301/2014) 12 a §:n mukaisiin hyvinvointialueille maksettaviin korvauksiin kustannuksista, jotka aiheutuvat kielteisen turvapaikkapäätöksen saaneiden henkilöiden kiireellisen sosiaalihuollon kustannuksista.

39. Palvelurakenteen kehittäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää hyvinvointialueille myönnettävään valtionavustukseen sosiaalisessa luotonantotoiminnassa tarvittavan luottopääoman rahoittamiseksi.

40. Valtion rahoitus lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 36 635 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen myöntämiseen lääkäri- ja lääkintähelikopteritoiminnan hallinnointiyksikön FinnHEMS Oy:n hallinnointi- ja lentotoiminnan menoihin.

Määräraha maksetaan FinnHEMS Oy:lle valtionavustuksen ennakkoina menojen ajoittumisen perusteella.

52. Valtion rahoitus turvakotitoiminnan menoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 25 150 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtion varoista maksettavasta korvauksesta turvakotipalvelun tuottajalle annetun lain (1354/2014) mukaisen korvauksen maksamiseen turvakotipalvelua tuottaville toimijoille
- 2) enintään viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen vuodessa Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitokselle turvakotitoiminnan koordinointi-, ohjaus-, ylläpitämis-, laadunvalvonta-, kehittämis-, koulutus-, arviointi- ja hallinnointitehtäviin sekä muihin kulutusmenoihin.

61. Elpymis- ja palautumissuunnitelman rahoitus sosiaali- ja terveydenhuoltoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 118 000 000 euroa.

Määrärahasta on varattu osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa:

- 1) enintään 70 000 000 euroa hoitotakuun toteutumisen edistämiseen sekä koronavirustilanteen aiheuttaman sosiaali- ja terveydenhuollon hoito-, kuntoutus- ja palveluvelan purkuun (RRF pilari4)
- 2) enintään 10 000 000 euroa hoitotakuun toteutumista edistävien ennalta ehkäisevien toimien ja ongelmien varhaisen tunnistamisen vahvistamiseen (RRF pilari4)
- 3) enintään 10 000 000 euroa sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevan tietopohjan sekä vaikuttavuusperusteisen ohjauksen vahvistamiseen (RRF pilari4)
- 4) enintään 20 000 000 euroa hoitotakuuta edistävien palvelumuotoiltujen digitaalisten innovaatioiden käyttöönottoon (RRF pilari4)
- 5) enintään 3 500 000 euroa Työkykyohjelman ja IPS Sijoita ja valmenna -mallin toimenpiteiden laajentamiseen (RRF pilari3)
- 6) enintään 4 500 000 euroa mielenterveyden ja työkyvyn vahvistamiseen työelämässä (RRF pilari3)
- 7) viittä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön, myös virkaan nimettyjen, palkkaamiseen sekä muiden välttämättömien kulutusmenojen maksamiseen ohjelman hallinnointia ja koordinoitua varten.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

63. Valtionavustus sosiaalialan osaamiskeskusten toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 3 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annetun lain (1230/2001) mukaisen valtionavustuksen maksamiseen sosiaalialan osaamiskeskuksille.

64. Valtion korvaus rikosasioiden sovittelun järjestämisen kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 7 100 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta annetun lain (1015/2005) mukaisen valtion korvauksen maksamiseen sovittelun järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseksi
- 2) enintään 70 000 euroa sovittelutoiminnan kehittämisestä ja järjestämisestä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle aiheutuviin toimintamenoihin
- 3) rikos- ja riita-asioiden sovittelun tietojärjestelmän kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvien menojen maksamiseen sekä enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle sovittelun tietojärjestelmän ylläpito- ja kehitystehtäviin.

70. Terveyden ja toimintakyvyn edistäminen

20. Rokotteiden hankinta (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 70 940 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tartuntalain (1227/2016) 44 §:n ja 45 §:n perusteella maksutta toimitettavien rokotustilaisuuksissa tarvittavien rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta ja käytön ohjeistamisesta molemmilla kotimaisilla kielillä, kansallisen rokoteohjelman rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämisestä sekä niiden seurantajärjestelmien kehittämisestä, velvoitevarastoinnista, rokotejakelujärjestelmästä sekä muiden yleisen rokotusohjelman toteuttamisesta aiheutuvien menojen ja korvausten maksamiseen
- 2) Suomen lääkevahinkokorvausosuuskunnan jäsenmaksuun
- 3) rokotteiden hankkimisesta ja edelleen toimittamisesta välitystoimintaan aiheutuvien menojen maksamiseen
- 4) rokotteiden hankintapäätösprosessiin liittyviin kustannuksiin
- 5) enintään neljää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen kansallisen rokotusohjelman rokotusten epidemiologisten ja immunologisten vaikutusten, kattavuuden ja turvallisuuden selvittämiseksi sekä niiden seurantajärjestelmien kehittämiseksi
- 6) enintään 600 000 euroa Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen vuosittain määrittämien riskialueiden väestön TBE-rokotuksiin
- 7) covid-19-rokotteiden vastikkeettomaan luovutukseen, sekä rokotteiden luovuttamisesta, myynnistä ja hävittämisestä aiheutuviin kustannuksiin.

21. Terveysvalvonta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 460 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) terveydensuojelulain (763/1994), geenitekniikkalain (377/1995), kemikaalilain (599/2013), säteilylain (859/2018) ja kosmeettisista valmisteista annetun lain (492/2013) edellyttämästä terveysturvonnasta, terveysturvontatutkimuksesta ja henkilöstön jatko- ja täydennyskoulutuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 2) bio- ja nanoteknologian riskinhallintaan liittyvästä koulutuksesta ja tutkimuksesta aiheutuvien menojen maksamiseen
- 3) edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamiseen.

22. Tartuntatautien valvonta (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 460 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) tartuntatautilain (1227/2016) edellyttämän ehkäisyn ja valistustoiminnan, yllättävien epidemioiden selvittämisen ja seurannan sekä näiden edellyttämän kansainvälisen yhteistyön aiheuttamien menojen maksamiseen
- 2) edellä mainittuihin tarkoituksiin myönnettävien harkinnanvaraisten valtionavustusten maksamiseen
- 3) enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen ja sosiaali- ja terveysministeriölle aiheutuvien muiden toimintamenojen maksamiseen.

50. Terveysturvuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 800 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää terveysturvuden edistämisen määrärahasta annetun lain (333/2009) 1 §:n mukaisten menojen maksamiseen.

Määrärahasta voidaan myöntää valtionavustuksia järjestöille, säätiöille, hyvinvointialueille, kunnille ja muille toimijoille. Määrärahasta voidaan myös tehdä sopimuksia valtionhallinnon laitosten kanssa terveysturvuden edistämisen hankkeista. Määrärahaa saa käyttää myös määrärahan hallintoihin liittyvien menojen maksamiseen.

51. Valtion korvaus työterveyshuollon erikoislääkärikoulutuksesta aiheutuviin kustannuksiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää Työterveyslaitoksen toiminnasta ja rahoituksesta annetun lain (159/1978) 3 a §:n mukaiseen työterveyshuollon erikoislääkärien koulutuksesta aiheutuvien kustannusten korvaamiseen.

52. Valtionavustus UKK-instituutin toimintaan (kiinteä määräraha)

Momentille myönnetään 928 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuksen myöntämiseen Urho Kekkosen kuntoinstituutissaatiön ylläpitämälle UKK-instituutille (laki valtionavusta Urho Kekkosen kuntoinstituutissaatiolle (1284/2010, 2 §).

Määräraha budjetoidaan myöntöpäätösperusteisena.

80. Maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomitustoiminta

40. Valtion korvaus maatalousyrittäjien lomituspalvelujen kustannuksiin (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 107 200 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 35 §:ssä tarkoitettuihin lomituspalvelujen käyttökustannuksiin lain 37 §:n nojalla kunnille suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen
- 2) enintään 182 000 euroa maatalouslomittajien oppisopimuskoulutuksesta paikallisyksiköille aiheutuneiden nettokustannusten korvaamiseen.

41. Valtion korvaus turkistuottajien lomituspalvelujen kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 1 900 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää turkistuottajien lomituspalvelulain (1264/2009) 25 §:n mukaiseen turkistuottajien lomituspalvelujen käyttökustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen lomituksen paikallisyksiköille.

42. Valtion korvaus poronhoitajien sijaisavun kustannuksiin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää poronhoitajien sijaisavusta annetun lain (1238/2014) 16 §:n mukaiseen sijaisavun kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen.

50. Valtion korvaus maatalousyrittäjien ja turkistuottajien lomituspalvelujen hallintomenoihin (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 17 140 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maatalousyrittäjien lomituspalvelulain (1231/1996) 31 ja 32 §:n nojalla Maatalousyrittäjien eläkelaitokselle ja kunnille lomituspalvelujen hallinnon järjestämisestä aiheutuviin kustannuksiin suoritettavan valtion korvauksen maksamiseen
- 2) enintään 94 000 euroa lain 12 §:n 3 momentin mukaisen harkinnanvaraisen lisäkorvauksen maksamiseen paikallisyksiköille

- 3) turkistuottajien lomituspalveluista annetun lain (1264/2009) 24 §:n ja poronhoitajien sijaisavusta annetun lain (1238/2014) nojalla palvelujen hallinnoinnista aiheutuviin kustannuksiin
- 4) lomituksen tietojärjestelmä uudistuksen kustannuksiin
- 5) 2 000 000 euroa Maatalousyrittäjien eläkelaitoksen toteuttamaan hankkeeseen, jolla tuetaan maatalousyrittäjien työssä jaksamista.

90. Avustukset terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen

50. Avustukset yhteisöille ja säätiöille terveyden ja sosiaalisen hyvinvoinnin edistämiseen (arvio määräraha)

Momentille myönnetään 373 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää arpajaislain (1047/2001) 17 b §:n 1 momentissa mainittuihin tarkoituksiin.

Pääluokka 35

YMPÄRISTÖMINISTERIÖN HALLINNONALA

01. Ympäristöhallinnon toimintamenot

01. Ympäristöministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 31 376 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös korvauksiin, joita suoritetaan Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle seuraavista EU-asetuksiin ja EU-direktiiveihin perustuvista markkinavalvontatehtävistä:

- 1) rakennustuotteet
- 2) rakennustuotteiden ekosuunnittelu ja energiamerkintä
- 3) rakennustuoteyhteydspisteen ylläpito.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) korvauksiin Ympäristömerkintä Suomi Oy:lle Euroopan unionin ympäristömerkin myöntämisenjärjestelmän mukaisten tehtävien hoidosta, Tukesille korvauksiin CE-merkitsemättömien tuotteiden markkinavalvonnasta sekä valtionavustusten maksamiseen yliopistoille, korkeakouluille ja muille vastaaville tutkimustoimintaa harjoittaville yhteisöille tutkimustoimintaan
- 2) Terveet tilat 2028 -toimenpideohjelmaan liittyviin kuluihin
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen, hankkeitaisten Life-avustusten ja Life-hankkeiden valmisteluavustusten maksamiseen.

04. Suomen ympäristökeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 25 896 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen
- 2) Suomen Akatemian rahoittamien yhteisrahoitteisten hankkeiden rahoitusosuuksiin sisältyvien siirtomenojen maksamiseen
- 3) virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitettujen hankkeiden toteuttamiseksi siirtomenojen maksamiseen kehitysyhteistyön kohdemaille.

29. Ympäristöministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 12 435 000 euroa.

65. Avustukset järjestöille ja ympäristönhoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 3 298 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) avustuksiin valtakunnallisille luonnonsuojelu- ja ympäristöjärjestöille
- 2) avustuksiin valtakunnallisille asunto- ja rakennusalan järjestöille
- 3) saariston kehityksen edistämisestä annetun lain (494/1981) 12 §:n mukaisiin avustuksiin saariston ympäristönhoitoa edistäviin hankkeisiin
- 4) saaristoalueiden ja tunturialueiden jätehuoltoa edistävän toiminnan tukemiseen
- 5) avustuksiin ympäristövahinkojen torjuntaan liittyvään vapaaehtoistyöhön
- 6) kestäväää kehitystä, kulttuuriympäristön vaalimista sekä muuta ympäristökasvatusta ja -valistusta edistävien valtakunnallisesti ja alueellisesti merkittävien projektiluonteisten hankkeiden tukemiseen.

10. Ympäristön- ja luonnonsuojelu

20. Ympäristövahinkojen ehkäiseminen ja jälkihoito (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 5 620 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ympäristövahinkojen ehkäisemisestä, rajoittamisesta ja torjunnan järjestämisestä, näihin toimiin välittömästi liittyvistä tutkimuksista ja selvityksistä sekä avustusten takaisinperinnästä johtuvista oikeudenkäynneistä ja konkurssimenettelyistä aiheutuviin menoihin

- 2) menoihin, jotka aiheutuvat toimivaltaiselle viranomaiselle siitä, että laittomasti tehtyjen kansainvälisten jätesierrojen jätteet palautetaan tai käsitellään asianmukaisesti, eikä kaikkia kustannuksia aina saada heti perityksi aiheuttajalta
- 3) menoihin, jotka liittyvät ympäristövahingon seurauksena likaantuneiden eläinten hoitamiseen varautumiseen öljy- ja kemikaalionnettomuuksien yhteydessä
- 4) menoihin, jotka aiheutuvat ympäristövahingon vaaraa aiheuttavien hylkyjen seurannasta, saneerauksien valmistelusta ja saneerauksesta
- 5) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen.

21. Eräät luonnonsuojelun menot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 12 790 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Helmi-elinympäristöohjelman toimeenpanoon sekä yksityisten luonnonsuojelualueiden ja muiden luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaiden alueiden sekä maisema-alueiden inventointiin, merkintään ja hoitoon ja hoidon tukemiseen
- 2) Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) toimeenpanon ja metsien suojelun edistämiseen
- 3) uhanalaisten eliölajien seurantaan, suojeluun ja hoitoon sekä niihin liittyvien työryhmien toimintaan, rauhoitettujen lajien aiheuttamien vahinkojen ehkäisemiseen sekä vahingoittuneiden luonnonvaraisten eläinten ja EU:n CITES-asetuksen edellyttämän eläinten hoidon järjestämiseen
- 4) luonnonsuojelusuunnitteluun ja maa-aineslain soveltamiseen liittyvään suunnitteluun ja kunnostamiseen
- 5) kohtiin 1)–4) liittyen enintään 123 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuviin kuluihin.
- 6) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määrärahaa saa käyttää kohdissa 1)–3) myös avustusten ja muiden tukien maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

22. Eräät ympäristömenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 11 615 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) maaperänsuojeluun ja ympäristön kunnostustoimintaan liittyvän tutkimus-, riskinarviointi- ja -hallintatoimintaan ja sen kehittämiseen sekä seurantaan
- 2) ympäristötehtäviin liittyviin yhteisiin kehittämishankkeisiin ja koulutuksen järjestämiseen
- 3) ilmastopolitiikan selvityksiin, kehittämiseen ja toimeenpanoon

- 4) kierto- ja biotaloutta edistäviin kehittämistehtäviin ja hankkeisiin
- 5) enintään 80 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen, josta enintään 22 henkilötyövuotta määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen kohdan 3) sekä 58 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen muiden kohtien tehtäviin
- 6) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen
- 7) elpymisvälineestä rahoitettavien vihreän siirtymän investointien hanke- ja lupavalmisteluihin
- 8) kansalaisten ulkoilua tukevan kokonaisuuden tuottamisesta aiheutuviin menoihin.

Valtionavustuslain (688/2001) nojalla voidaan myöntää valtionavustusta saamelaisen ilmasto-neuvoston toimintaan enintään 150 000 euroa. Valtionavustuslain (688/2001) ja asetuksen (684/2020) nojalla voidaan myöntää valtionavustusta ilmastopaneelin toimintaan enintään 750 000 euroa.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille nettoutetaan työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

Määrärahasta varataan 1 900 000 euroa lupavoimavarojen vahvistamiseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

23. Itämeren ja vesien suojelun edistäminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 12 635 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) Itämeren, pinta- ja pohjavesien suojelun sekä ympäristön tilan ja vaikuttavuuden arvioinnin kehittämiseen
- 2) vedenalaisen luonnon monimuotoisuuden suojelun ja kestävän käytön edistämiseen
- 3) ravinteiden kierrätyksen edistämiseen, lukuunottamatta investointi ja TKI-hankkeita, vesien rehevöitymisen vähentämiseksi
- 4) ympäristötehtävien näytteenoton, laboratoriopalvelujen, tiedonhallinnan ja muiden palvelujen hankintaan
- 5) enintään 71 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen
- 6) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitussuutta koskevien menojen maksamiseen
- 7) kohtiin 1) ja 3) liittyvien avustusten maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Momentille nettoutetaan työnantajalle maksettavat sairaus- ja äitiyspäivärahat.

31. Avustukset kuntien ilmastosuunnitelmiin (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 631 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain nojalla kunnille myönnettävään avustukseen ilmasto- lain mukaisen ilmastosuunnitelman valmisteluun. Avustusta voidaan myöntää myös kuntien yhteistyönä tehtäville ilmastosuunnitelmille siihen osallistuvien kuntien määrän mukaan. Avustusta myönnetään kunnalle tai kuntien yhteistyöhön osallistuville kunnille, joilla ei lain vaatimukset täyttävää suunnitelmaa vielä ole.

Avustusta myönnetään toteutuneita kustannuksia vastaan, kuitenkin enintään 50 000 euroa kutakin hakemuksessa mukana olevaa kuntaa kohti. Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksytään ilmastosuunnitelman valmistelusta aiheutuvat palkkakustannukset ja ulkopuoliset palvelut.

Valtionapuviranomaisena toimii ympäristöministeriö, joka tekee avustuspäätöksen toimitetun hakemuksen kustannusarvion ja hakuilmoituksen rajoitusten mukaisesti.

52. Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 50 737 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää ympäristöministeriön ohjauksessa toteutettaviin Metsähallituksen julkisiin hallintotehtäviin seuraavasti:

- 1) Metsähallituksen hallinnassa olevien kansallispuistojen, muiden luonnonsuojelualueiden ja -kohteiden, erämaa-alueiden sekä julkisten hallintotehtävien hallinnassa olevien kulttuurikohteiden käytön, hoidon, ennallistamisen, seurannan ja opastustoiminnan menoihin sekä yksityisten suojelualueiden hoitomenoihin
- 2) luonnonsuojelualueilla ja -kohteilla sekä kulttuurihistoriallisilla kohteilla niiden suojelu- ja käyttötarkoitusta palvelevaan rakentamiseen sekä olemassa olevien rakennusten, rakennelmien, teiden ja tieosuuksien perusparantamis-, korjaus-, kunnossapito- ja purkumenojen maksamiseen samoin kuin luonnonsuojelualueilla sijaitsevien tai niitä varten tarvittavien rakennusten ostamiseen
- 3) sellaisten koneiden, laitteiden ja kaluston hankkimiseen, joiden taloudellinen käyttöaika on yli kolme vuotta
- 4) luontopalveluiden tehtäviin liittyvien tietojärjestelmien, mukaan lukien luonnonsuojeluhallinnolle yhteisten ULJAS-paikkatietojärjestelmien, kehittämiseen ja ylläpitoon
- 5) edellä mainittuihin tehtäviin liittyen, EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Lisäksi Metsähallitus saa käyttää näihin julkisiin hallintotehtäviin Metsähallitukselle kertyvät sellaiset julkisten hallintotehtävien tulot, jotka kuuluvat ympäristöministeriön toimialaan.

Toiminnan vaikuttavuustavoitteet ympäristöministeriön toimialan osalta ovat:

- Lajien ja luontotyyppien suojelutaso paranee ajantasaisen tiedon mukaan priorisoiduilla toimenpiteillä
- Natura 2000- ja luonnonsuojelualueverkoston luontoarvojen tila paranee
- Kulttuurihistoriallisen kiinteistövarallisuuden arvo säilyy
- Luonnossa virkistäytyminen lisää hyvinvointia ja luonnon arvostusta, jota tuetaan aktiivisella viestinnällä.

60. Siirto Öljysuojarahastoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää öljysuojarahastosta annetun lain (1406/2004) 10 § ja 17 §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitettuihin korvauksiin sekä pelastuslaitosten öljyntorjuntavalmiuden ylläpitämiseen liittyvien menojen maksamiseen.

61. Vesien- ja ympäristönhoidon tukeminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 47 892 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) vesien- ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain (1299/2004) mukaisten vesien- ja merenhoitosuunnitelmien toimenpiteiden toteuttamisen avustuksiin ja tukiin sekä näiden myöntämistä aiheutuviin menoihin

2) laissa pilaantuneiden alueiden puhdistamisen tukemisesta (246/2019) tarkoitettujen avustusten maksamiseen ja järjestämistehtävänä toteutettavaan maaperän, pohjaveden tai sedimenttien pilaantumisesta terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan selvittämiseen ja pilaantuneen alueen puhdistamiseen sekä vireillä olevien nyttemmin kumotun jätelain (1072/1993) 35 §:ssä tarkoitettujen valtion jätehuoltotöiden loppuun saattamiseen

3) hankkeista aiheutuvien enintään 34 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen ja muiden kulutusmenojen maksamiseen

4) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen

5) ravinteiden kierrätyksen ja talteenoton sekä energiatehokkuuden investointi- ja TKI-hankkeiden avustuksiin, hankintamenoihin ja muihin kulutusmenoihin.

Määrärahasta rahoitettu, valtion työnä toteutettu ja valmistunut työ saadaan sopia luovutettavaksi kunnalle tai muulle yhteistyökumppanille. Samalla on sovittava niistä ehdoista, joita työn vastaanottajan on luovutuksen jälkeen noudatettava.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahasta varataan 5 000 000 euroa peltojen kipsikäsittelyyn ja 1 000 000 euroa ravinteiden kierrätykseen osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa (RRF pilari1).

63. Luonnonsuojelualueiden hankinta- ja korvausmenot (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 46 630 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) maa- ja vesialueiden sekä rakennusten ostamiseen ja lunastamiseen luonnonsuojelutarkoituksia varten sekä erämaa-alueisiin liitettävien alueiden ostamiseen

2) korvausten maksamiseen maanomistajille tai erityisen oikeuden haltijoille luonnonsuojelulain 24, 25, 29 ja 47 §:n mukaisten päätösten tai sopimusten aiheuttamista taloudellisista menetyksistä

- 3) Natura 2000 -verkoston toteuttamisesta aiheutuviin luonnonsuojelulain 53 §:n, maankäyttö- ja rakennuslain 197 §:n sekä yksityistielain 21 §:n mukaan valtiolle määrättyihin korvauksiin
  - 4) maa-aineslain 8 ja 26 §:n mukaisesti suojelusta aiheutuviin korvauksiin
  - 5) luonnonsuojelulain 55 §:n 2 momentin mukaisiin haitankorvauksiin
  - 6) valtiolle luonnonsuojelutarkoituksiin hankittavien alueiden tai yksityisiksi suojelualueiksi perustettavien alueiden arvioinnista, maanmittaustoimituksista ja hankintatehtävistä sekä yksityisten suojelualueiden merkintäpalvelujen hankkimisesta aiheutuviin menoihin ja lisäksi ympäristöministeriön hallinnassa olevien alueiden kiinteistönhoidon menoihin ja mahdollisiin korvaustoimitusten kuluihin
  - 7) enintään 100 000 euroa erikseen tehtävien yhteistoimintasopimusten perusteella maksettaviin palkkioihin, joilla edistetään maanomistajien tekemien Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) mukaisten tarjousten tai Helmi-ohjelman suoalueiden suojelua edistävien tarjousten käsittelyä
  - 8) koron maksamiseen jaksotetuille kauppahinnan ja korvausten maksuerille, jolloin koron suuruus on kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain 95 §:n 1 momentin mukainen
  - 9) rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain mukaisiin avustuksiin ja korvauksiin
  - 10) kunnille ja kuntien virkistysalueiden hankintaa varten perustamille yhteisöille seudullisesti ja valtakunnallisesti merkittävien virkistysaluehankintojen tukemiseen valtioneuvoston asetuksella nojalla. Hankintojen tulee edistää luonnon monimuotoisuuden suojelua
  - 11) metsätuhojen torjunnasta annetun lain perusteella luonnonsuojelualueelta tai luonnonsuojelutarkoitukseen hankitulta valtion alueelta levinneiden metsätuhojen aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta ja vahinkojen arvioinnista aiheutuvien menojen maksamiseen.
- Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Valtuus

Valtioneuvoston vahvistamien luonnonsuojeluohjelmien, Natura 2000 -verkoston, Etelä-Suomen metsien monimuotoisuuden toimintaohjelman (METSO) ja Helmi-ohjelman toteuttamiseksi saa tehdä vuonna 2023 sopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2023 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 10 000 000 euroa.

66. Kansainvälisen yhteistyön jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään 2 162 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ympäristöministeriön toimialaan liittyvien kansainvälisten järjestöjen ja sopimusten jäsenmaksujen ja rahoitusosuuksien maksamiseen sekä muihin kansainvälisten sitoumusten aiheuttamiin maksuihin ulkomaille

2) kehitysmaiden edustajien kansainvälisiin ympäristökokouksiin, sopimusneuvotteluihin ja asiantuntijaseminaareihin osallistumisen tukemiseen.

20. Yhdyskunnat, rakentaminen ja asuminen

01. Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 7 501 000 euroa.

04. Rakennetun ympäristön digitaalisen rekisterin ja alustan luominen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 300 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) digitaalisen rakennetun ympäristön hankkeesta aiheutuviin valtion menoihin ja kansainvälisen yhteistyön kuluihin ja maksuihin
- 2) avustusten maksamiseen valtionavustuslain nojalla
- 3) EU:n rahastojen tuella toteutettavien hankkeiden omarahoitusosuutta koskevien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

06. Vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelma (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) vähähiilisen rakennetun ympäristön ohjelmasta aiheutuviin valtion menoihin ja kansainvälisen yhteistyön kuluihin ja maksuihin
- 2) avustusten maksamiseen valtionavustuslain nojalla
- 3) hankkeeseen liittyvän määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen enintään 2 % kokonaissummasta.

31. Asumisneuvonnan kehittäminen ja laajentaminen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 4 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää asumisneuvonnan tuesta kunnille vuosina 2023—2027 annetun lain mukaisesti avustuksiin.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samoihin kustannuksiin.

34. Avustukset kuntien kiinteistöjen öljylämmityksestä luopumiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 10 860 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustuslain (688/2001) nojalla kunnille myönnettävään avustukseen kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen öljylämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin.

Avustusta voidaan myöntää kunnille kustannuksiin, jotka aiheutuvat kunnan omistaman rakennuksen öljylämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä, jos lämmitysjärjestelmä muutetaan fossiilisia polttoaineita käyttäväksi rakennuskohtaiseksi lämmitysjärjestelmäksi tai öljylämmitysjärjestelmä muutetaan uusiutuvalla polttoöljyllä toimivaksi.

Avustusta myönnetään 30 % avustuspäätöksessä avustettaviksi hyväksytyistä ja toteutuneista kustannuksista. Avustusta korotetaan 5 prosenttiyksiköllä, jos kunta on liittynyt vapaaehtoiseen energiatehokkuussopimukseen.

Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksyttäisiin tavanomaiset lämmitysjärjestelmän muuttamisesta aiheutuneet suunnittelu-, purku-, kierrätys-, laite- ja asennuskustannukset, mukaan lukien liittymän rakentamisesta aiheutuvat kustannukset sekä ohjaus- ja automaatiojärjestelmästä sekä öljysäiliön poistamisesta aiheutuvat kustannukset.

Avustus myönnetään suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan.

Valtionapuviranomaisena toimii Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätöserusteisena.

37. Avustukset vihreää siirtymää tukevan rakentamisen toteuttamiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 2 500 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) elpymisvälineestä rahoitettavan määrärahan osalta elpymisvälineen tavoitteiden mukaisesti ensisijaisesti elpymisvälineestä rahoitettavien vihreän siirtymän investointihankkeiden viranomaiskäsitteilyihin kaavoituksen, luvituksen ja niihin liittyviin selvityksien osalta

2) vihreän siirtymän investointihankkeiden viranomaiskäsitteilyihin kaavoituksen, luvituksen ja niihin liittyvien selvityksien sekä alueellisten selvitysten osalta.

Kohdan 2) vihreän siirtymän investoinneilla tarkoitetaan investointeja, joilla edistetään suoraan tai välillisesti päästövähennyksiä, kiertotaloutta tai luonnonvarojen käytön vähentämistä ei merkittävää haittaa -periaatteen (DNSH) mukaisesti. Alueellisissa selvityksissä on tarkasteltava myös ei merkittävää haittaa -periaatteen mukaisia vaikutuksia.

Ympäristöministeriö myöntää avustukset valtionavustuslain (688/2001) nojalla. Avustusta voidaan myöntää maakunnan liitoille ja kunnille enintään 70 % kaavoituksen, luvituksen ja niihin liittyvien selvitysten laatimisesta aiheutuvista kuluista. Kuntien avustusten osalta ympäristöministeriö kuulee ELY-keskuksia.

Määrärahaa varataan 500 000 euroa elpymisvälineestä rahoitettavien hankkeiden rahoittamiseksi (RRF pilari1) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa, määrärahaa voidaan käyttää 2 % määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen ympäristöministeriössä.

Mikäli kaavoituksessa ja luvituksessa käsitellään vihreän siirtymän ohella muita ohjaustarpeita, voidaan avustusta myöntää vain siihen osaan kuluja, jotka aiheutuvat vihreän siirtymän ohjauksesta.

52. Avustukset asuinrakennusten sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 9 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustuslain nojalla asuinrakennuksen omistaville yhteisöille sähköisen liikenteen latausinfrastruktuurin rakentamiseen. Sähköisen liikenteen latausinfrastruktuurin rakentamisella tarkoitetaan kiinteistön sähköjärjestelmiin kohdistuvia muutostöitä, joiden tarkoituksena on mahdollistaa sähköauton toiminnallinen latausvalmius autopaikalla. Avustusta voidaan myöntää myös pysäköintiyhtiöille, jos ne toteuttavat asemakaavassa määritellyä asukaspysäköintiä omakustannuseriaa- ja avustuksella toteutettava latausinfra on tarkoitettu asukaspysäköinnin käyttöön. Avustusta myönnetään hankkeille, joissa toiminnallinen latausvalmius toteutetaan vähintään viidelle autopaikalle, tai alle viiden autopaikan kiinteistöllä hankkeille, joissa toiminnallinen latausvalmius toteutetaan kaikille autopaikoille. Avustusta ei myönnetä uudisrakennuskohteille.

2) kulutusmenojen maksamiseen liittyen avustuksen hakijoille suunnatun opas- ja ohjemateriaalin painatukseen ja muuhun viestintään, hankkeen kannalta tarpeellisiin virkamatkoihin sekä avustuksen myöntö- ja maksatusprosessiin liittyviin tietojärjestelmäkuluihin

3) enintään kolmea henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen

4) latauslaitteisiin liittyviin kustannuksiin, mikäli latauslaitteet ovat avustusta hakevan yhteisön suorassa omistuksessa tai kohdan 1) mukaisen pysäköintiyhtiön omistuksessa ja tulevat asukaspysäköintikäyttöön. Lisäksi edellytyksenä on, että latauslaite on varustettu sähköauton jatkuvaan säännönmukaiseen lataamiseen tarkoitettulla tyyppin 2 liittimellä (pistorasia tai pistoke), ja että siinä on valmius 11 kW tehon käyttämiseen. Lisäksi suositellaan, että latauslaitteessa on kuormanhallintatoiminnallisuus tai siihen on sellainen kytkettävissä.

Avustusta myönnetään 35 % toteutuneesta arvonlisäverollisesta kokonaiskustannuksesta, kuitenkin enintään 90 000 euroa hakijaa kohti. Avustuksen perusteena oleviin kustannuksiin hyväksytään sähköautojen latausinfrastruktuurin rakentamisen edellyttämät kiinteistön sähköliittymään, sähkönousuihin, sähköpääkeskukseen sekä putkitukseen ja kaapelointeihin kohdistuvat muutostyöt ja niihin liittyvät tavanomaiset maanrakennustyöt. Tarvekartoituksen ja suunnittelun kohdittu kustannukset ovat avustettavia, jos itse latausinfrastruktuurin parantamistoimenpide toteutetaan. Avustuskelpoiseksi kustannukseksi yhtä hankkeessa toteutettavaa latausvalmiutta kohti hyväksytään kuitenkin enintään 4 000 euroa. Asumisen rahoitus- ja kehittämisselitys tekee avustuspäätökset suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan enintään myönnettyyn summaan asti.

Kaikki avustuksella toteutettavat latauspisteet ja toiminnalliset latausvalmiudet tulee olla varustettu 11 kW sähkönsyötöllä. Latausjärjestelmän sähkönsyöttökapasiteetin mitoitus ja mahdollinen kuormanhallinta voidaan toteuttaa hankkeen toteutushetken kannalta tarkoituksenmukaisella tavalla.

Avustusta voi hakea useammassa erässä. Jokaisessa toteutuserässä täytyy valmistua vähintään viisi latausvalmiutta. Pysäköintiyhtiöiden tulee toteuttaa latausvalmiuksia asukaspysäköinnin tarpeen mukaisesti. Avustuksella toteutettua järjestelmää tai sen osia ei saa laajennuksen yhteydessä purkaa. Latauslaitteita voi hankkia avustettuna jo rakennettuun latausinfraan, vähintään viiden autopaikan tarpeisiin kerrallaan. Kaikissa tapauksissa hankittavien laitteiden tulee täyttää kohdassa 4) mainitut ehdot.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen. Avustukseen sovelletaan EU:n valtiontukisääntelyn de minimis -asetusta. Avustusta ei myönnetä rakennusten varustamisesta sähköautojen latauspisteillä ja latauspistevalmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä annetun lain (733/2020) 6.2 §:n ja 8.2 §:n mukaisten vaatimusten toteuttamiseen. Avustuksen hakijan on hakemuksessa ilmoitettava, jos hankkeessa on kyse em. säännöksissä tarkoitettua laajamittaisesta peruskorjauksesta.

53. Avustukset työpaikkakiinteistöjen sähköisen liikenteen infrastruktuurin edistämiseen (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) valtionavustuslain nojalla vakituksena työpaikkana toimivan, olemassa olevan kiinteistön omistajalle tai kiinteistön hallintaoikeuden haltijalle kiinteistöllä työskentelevien henkilöiden käyttöön tarkoitettujen pysäköintipaikkojen varustamiseen käyttövalmiilla sähköauton latauspisteillä
- 2) kulutusmenojen maksamiseen liittyen avustuksen hakijoille suunnatun opas- ja ohjemateriaalin painatukseen ja muuhun viestintään, hankkeen kannalta tarpeellisiin virkamatkoihin sekä avustuksen myöntö- ja maksatusprosessiin liittyviin tietojärjestelmäkuluihin
- 3) enintään yhtä henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen henkilöstön palkkaamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Avustusta myönnetään 750 euroa yhtä käyttökuntoon saatettua latauspistettä kohden. Asennettavan latauslaitteen tulee olla tyyppin 2 koskettimella varustettu, ja sen on tuettava kuormanohjausta. Lataustehon tulee latauspistettä käyttöön otettaessa olla vähintään 3,7 kW (1x16 A). Latauspisteet on lisäksi toteutettava siten, että niissä on mahdollista ottaa käyttöön vähintään 11 kW (3x16 A) latausteho ja kuormanohjaus.

Saman vuoden määrärahasta yksi hakija voi saada avustusta enintään 10 latauspisteelle. Saman vuoden määrärahasta voidaan myöntää avustusta yhden kiinteistön latauspisteisiin enintään 10 kappaleelle. Lisäksi saman vuoden määrärahasta voidaan avustusta myöntää eri hakijoiden muodostamalle konsernille enintään 50 latauspisteelle. Avustukseen sovelletaan EU:n valtiontukisääntelyn de minimis -asetusta.

Avustusta ei myönnetä rakennusten varustamisesta sähköajoneuvojen latauspisteillä ja latauspiste-valmiuksilla sekä automaatio- ja ohjausjärjestelmillä annetun lain (733/2020) 6.2 §:ssä ja 7 §:ssä asetetut minimivaatimukset täyttäviin hankkeisiin. Avustusta voidaan myöntää em. säännöksissä tarkoitettuihin hankkeisiin säännösten mukaiset minimivaatimukset ylittäviltä osiltaan.

Avustuksen kohteena olevien pysäköintipaikkojen on oltava tarkoitettu ensisijaisesti kiinteistöllä työskentelevien henkilöiden käyttöön. Avustusta ei myönnetä asukaspysäköintipaikoille eikä pysäköintipaikoille jotka on tarkoitettu pääasiallisesti asiakaspysäköintiin. Avustusta ei myönnetä työntekijän kodin tai vapaa-ajan asunnon yhteydessä sijaitsevaan latauspisteeseen. Avustusta eivät voi hakea yhteisöt, jotka ovat oikeutettuja momentin 35.20.52 mukaiseen asuinkiinteistöjen sähköisen liikenteen avustukseen.

Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

55. Avustukset korjaustoimintaan (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 450 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annetun lain (1087/2016) mukaisiin avustuksiin.

56. Avustukset asuinrakennusten öljy- ja kaasulämmityksestä luopumiseksi (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 45 600 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtionavustuslain (688/2001) nojalla pientalojen omistajille myönnettävään avustukseen öljylämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen öljylämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin siten kuin asetuksella (803/2021) säädetään

2) valtionavustuslain (688/2001) nojalla pientalojen omistajille myönnettävään avustukseen pientalon maakaasua käyttävän pääasiallisen lämmitysjärjestelmän poistamiseen ja lämmitysmuodon muuttamiseen kaasulämmityksestä muihin lämmitysmuotoihin

3) avustuksesta viestimiseksi sekä avustuksen hakijoille suunnatun opas- ja ohjemateriaalin valmisteluun sekä hakijoiden informaatiotukeen liittyvien kulutusmenojen maksamiseen.

Maakaasusta lämmitysjärjestelmänä luovuttaessa avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka aiheutuvat ympärivuotisessa asuinkäytössä olevan pientalon fossiilista maakaasua käyttävän pääasiallisen lämmitysjärjestelmän poistamisesta ja lämmitysmuodon muuttamisesta muihin lämmitysjärjestelmiin, lukuun ottamatta fossiilisia polttoaineita käyttäviä rakennuskohtaisia lämmitysjärjestelmiä. Avustusta ei kuitenkaan myönnetä, jos kaasulämmitysjärjestelmä muutetaan biokaasulla toimivaksi. Avustusta myönnetään 4 000 euroa pientalon kaasulämmitysjärjestelmää kohti, kun pientalossa siirrytään kaasulämmityksestä kaukolämpöön, maalämpöpumppuun tai ilma-vesilämpöpumppuun, ja 2 500 euroa pientalon kaasulämmitysjärjestelmää kohti, kun pientalossa siirrytään kaasulämmityksestä muihin lämmitysjärjestelmiin. Avustus myönnetään suunnitelmaan perustuvan kustannusarvion mukaisesti. Avustusta voidaan myöntää kustannuksiin, jotka ovat syntyneet 7.4.2022 jälkeen. Maksatus tapahtuu toteutuneiden kustannusten mukaan. Avustusta ei myönnetä siltä osin kuin kustannukset kuuluvat asunto-osakeyhtiölain (1599/2009) tai yhtiöjärjestyksen nojalla asunto-osakeyhtiön maksettavaksi.

Avustuksen myöntää elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja maksatuksen hoitaa ELY-keskusten sekä TE-toimistojen kehittämis- ja hallintokeskus.

Avustusta ei voida myöntää, jos avustuksen hakijalle on myönnetty muuta avustusta samaan tarkoitukseen tai jos asuinrakennusta käytetään EU-oikeuden valtiontukisäännöissä tarkoitettuun taloudelliseen toimintaan.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena.

60. Siirto Valtion asuntorahastoon

Momentille ei myönnetä määrärahaa.

Korkotukilainat ja valtiontakaukset

Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista tuettaviksi korkotukilainoiksi hyväksyä vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) ja vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetun lain (574/2016) mukaisia lainoja yhteensä enintään 1 950 000 000 euroa. Lisäksi vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain mukaisiin lainoihin tulee lainojen hyväksymisvaltuuden mukainen valtionvastuu.

Vuonna 2023 saa vuokra-asuntojen rakentamislainojen valtiontakauksesta annetun lain (856/2008) mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 285 000 000 euroa.

Vuonna 2023 saa asunto-osakeyhtiöalojen perusparannuslainojen valtiontakauksesta annetun lain (941/2014) mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 100 000 000 euroa.

Vuonna 2023 saa valtiontakauksesta aravalainan takaisinmaksamiseksi annetun lain (868/2008) mukaisia lainoja hyväksyä takauslainoiksi siten, että niistä valtiolle aiheutuvien takausvastuiden määrä on yhteensä enintään 1 000 000 000 euroa.

Omistusasuntolainojen valtiontakauksista annetun lain (204/1996) mukaisten valtionvastuiden kokonaismäärä saa vapaarahoitteisissa ja asp-lainoissa olla yhteensä enintään 2 700 000 000 euroa vuoden 2023 lopussa.

Valtion asuntorahaston varoista maksetaan vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain, vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain (867/1980), asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (1205/1993), korkotuesta vuokra-asuntojen rakentamislainoille vuosina 2009 ja 2010 rakennusalan työllisyyden edistämiseksi annetun lain, vuokra-asuntojen rakentamisen lyhyestä korkotuesta annetun lain, omistusasuntolainojen korkotuesta annetun lain, asunto-osakeyhtiöalojen korkotuesta annetun lain ja oman asunnon hankintaan myönnettävien lainojen korkotuesta annetun lain (639/1982) ja vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetun lain mukaiset korkotuet, korkohyvitykset ja luottovarauskorvaukset. Lisäksi asuntorahaston varoista katetaan vuokra-asuntolainojen korkotuesta annetun lain 9 ja 9 a §:ssä, asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain 10 §:ssä, vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetussa laissa, vuokratalojen rakentamislainojen valtiontakauksesta annetussa laissa, korkotuesta vuokra-asuntojen rakentamislainoil-

le vuosina 2009 ja 2010 rakennusalan työllisyyden edistämiseksi annetussa laissa, vuokratalojen rakentamislainojen lyhytaikaisesta korkotuesta annetussa laissa, valtioneuvoston asetuksella aravalainan takaisin maksamiseksi annetussa laissa, omistusasuntolainojen valtioneuvoston asetuksella annetussa laissa sekä asunto-osakeyhtiöalojen perusparannuslainojen valtioneuvoston asetuksella annetussa laissa tarkoitettujen valtionvastuut.

Lykkäykset, velkajärjestelyt ja akordit

Henkilökohtaisen aravalainan saajasta itsestään riippumattomista syistä aiheutuvien vaikeuksien lieventämiseksi voidaan vuonna 2023 aravalain 46 §:n ja arava-asetuksen (1587/1993) 28 §:n nojalla myöntää yhteensä enintään 10 000 euroa lykkäystä lainan korkojen, lyhennysten tai molempien maksamisesta.

Valtiokonttorilla on oikeus yksityishenkilön velkajärjestelystä annetun lain (57/1993) 78 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisen velkajärjestelyn yhteydessä ja yrityksen saneerauksesta annetun lain (47/1993) 97 §:ssä tarkoitettujen vapaaehtoisen velkasaneerauksen yhteydessä luopua osasta valtion varoista myönnetyn asuntorahaston takaisin maksettavan asuntolainan pääomaa ja korkoa.

Valtiokonttorilla on oikeus pakkohuutokaupan sijaan aravavuokra-asunnon tai arava-vuokratalon vapaaehtoiseen myyntiin ja oikeus luopua osasta valtion asuntolainan pääomaa, jos valtiolle syntyvien luottotappioiden arvioidaan vapaaehtoisella kaupalla jäävän pienemmiksi kuin pakkohuutokaupalla.

Vuonna 2023 Valtiokonttori saa käyttää Valtion asuntorahaston varoista enintään 300 000 euroa Valtion asuntorahaston saatavien turvaamiseen kuten saatavien perintään ja vakuusomaisuuden hoitoon, takautumisoikeuden käyttämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen, kiinnityksen haltijan vastuuvakuutuksen maksamiseen, kiinteistön tai muun omaisuuden ostamiseen konkurssi- tai ulosottohuutokaupassa tai muussa realisointijärjestelyssä, milloin se on rahaston laina-, takaus- tai muiden sellaisten saatavien turvaamiseksi tai takausvastuiden minimoimiseksi tarpeen sekä näin tulleen omaisuuden hoidosta ja realisoinnista aiheutuviin kustannuksiin.

Purettaessa pysyvästi tyhjilleen jääneitä aravavuokrataloja väestöltään vähenevillä alueilla tai, mikäli on välttämätöntä suurempien luottotappioiden estämiseksi asuntotarpeeltaan supistuvilla alueilla, saa vuonna 2023 valtion vastuulle aravarajoituslain (1190/1993) 17 a §:n ja 16 a §:n mukaisesti jättää aravalainapääomia yhteensä enintään 10 000 000 euroa, kuitenkin siten, että aravarajoituslain 16 a §:n mukaisten rajoitusakordien määrä on yhteensä enintään 2 000 000 euroa.

Avustukset

Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista myöntää avustuksia erityisryhmien asunto-olojen parantamiseksi annetun lain (1281/2004) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 120 000 000 euroa.

Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista myöntää vuokra- ja asumisoikeustaloyhteisöjen talouden tervehdyttämistä avustuksista annetun lain (1030/2008) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 2 600 000 euroa, josta Valtiokonttori saa käyttää enintään 200 000 euroa taloudellisissa vaikeuksissa olevien asuntoyhteisöjen talouden tervehdyttämistä ja kunnossapidon suunnittelua edistävästä selvityksistä ja toimenpiteistä aiheutuviin kustannuksiin.

Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää asuntojen purkuavustuksia yhteensä enintään 5 000 000 euroa siten kuin aravavuokratalojen purkamiskustannuksiin myönnettävästä avustuksesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (79/2006) on tarkemmin säädetty.

Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaikaisia hankekohtaisia avustuksia yhteensä enintään 25 000 000 euroa siten kuin asuntoalueiden kunnallistekniikan rakentamiseen vuosina 2020—2023 myönnettävistä valtionavustuksista annetulla valtioneuvoston asetuksella (441/2020) tarkemmin säädetään.

Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain nojalla myöntää määräaikaisia käynnistysavustuksia yhteensä enintään 39 000 000 euroa valtion ja MAL-seutujen väliin maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen sitoutuneissa kunnissa niille, jotka rakennuttavat vuokra-asuntolainojen ja asumisoikeustalolainojen korkotuesta annetun lain (604/2001) mukaisia vuokra-asuntoja muille kuin erityisryhmille. Käynnistysavustuksen suuruus on Helsingin seudulla 10 000 euroa ja Tampereen, Turun sekä Oulun seuduilla 3 000 euroa edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Kaikilla MAL-sopimukseen sitoutuneilla seuduilla puurunkoisille asuin-kerrostaloille myönnetään lisäksi 5 000 euron erillinen asuntokohtainen käynnistysavustus edellä tarkoitettua asuntoa kohden. Avustuksen myöntää Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus.

Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää yhteensä enintään 98 670 000 euroa asuinrakennuksille energiatehokkuusavustuksia siten kuin annetulla valtioneuvoston asetuksella säädetään ja avustuksia kaukolämpölaitteistojen uusimiseen matalalämpötilaiseen kaukolämpöön soveltuviksi siten kuin annetulla valtioneuvoston asetuksella (773/2022) säädetään.

Vuonna 2023 saa Valtion asuntorahaston varoista myöntää asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista annetun lain (1087/2016) mukaisia avustuksia yhteensä enintään 21 000 000 euroa.

Valtion asuntorahaston varoista saa valtionavustuslain (688/2001) nojalla myöntää hankekohtaisia avustuksia yhteensä enintään 5 000 000 euroa arava- ja korkotukivuokra-asuntojen kunnostamiseen ikääntyneille sopivaksi väestöltään vähenevillä alueilla siten kuin valtioneuvoston asetuksessa avustuksista arava- ja korkotukivuokra-asuntojen korjaamiseen ikääntyneille soveltuviksi (1342/2019) säädetään.

Tutkimus- ja kehittämistoiminta

Vuonna 2023 Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus saa käyttää Valtion asuntorahaston varoista enintään 700 000 euroa asumisen kehittämistoiminnan rahoittamiseen ympäristöministeriön vahvistaman käyttösuunnitelman mukaisesti.

64. Avustukset rakennusperinnön hoitoon (siirtomääräraha 3 v)

Momentille myönnetään 1 700 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) avustuksiin yksityisille omistajille, kunnille, kuntayhtymille ja rakennusperinnön hoitoa edistäville yhteisöille kulttuurihistoriallisesti arvokkaiden kohteiden ja niiden välittömän ympäristön kunnossapitoon, suojeluun ja parantamiseen

2) rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 13 §:n nojalla suoritettaviin korvauksiin ja suojelun toteuttamisesta valtiolle aiheutuviin menoihin

3) maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 57 §:n 3 momentin mukaisesti avustuksiin kunnille

4) viranomaisen rakennusperinnön suojelemisesta annetun lain (498/2010) 17 §:n nojalla teettämien välttämättömien kunnostus- ja ennalleen saattamistöiden kustannuksiin.

Avustusta rakennusperinnön hoitoon saa myöntää enintään 50 % toimenpiteiden kustannuksista.

Pääluokka 36

VALTIONVELAN KOROT

01. Valtionvelan korko

90. Valtionvelan korko (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 1 513 000 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää valtionvelan korkojen, vanhentuneiden korkojen ja myös lyhytaikaisesta tilapäisrahoituksesta aiheutuvien korkojen sekä velkasalkun riskiaseman säätelemiseksi tehtyjen johdannaissopimusten menojen maksamiseen.

09. Muut menot valtionvelasta

20. Palkkiot ja muut menot valtionvelasta (arviomääräraha)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 17 760 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion lainanoton ja velanhallinnan valmistelusta, lainojen ottamisesta ja liikkeeseenlaskusta, lainojen takaisinmaksusta ja johdannaissopimuksista aiheutuvien menojen, asiantuntija- ym. palkkioiden sekä muiden lainanoton ja velanhallinnan toteuttamiseen liittyvien menojen maksamiseen

2) selvitys- ja maksujärjestelmien käyttökustannuksiin sekä lyhytaikaisen tilapäisrahoituksen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä tuotto-obligaatioiden liikkeeseenlaskusta aiheutuviin mainonta- ja markkinointikuluihin

3) Suomen rahoitustukiohjelmiin liittyvien vakuusjärjestelyiden hallinnointipalkkioihin.

1253/2022

Eduskunta on päättänyt, että nyt hyväksyttyä vuoden 2023 talousarviota sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2023 alkaen.

Helsingissä 21.12.2022

Eduskunnan puolesta

puhemies Matti Vanhanen

päsihteeri Maija-Leena Paavola